

ALYTAUS REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

2023 METŲ BENDROVĖS VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

Įvadinis žodis	3
Svarbiausi bendrovės 2023 m. įvykiai	4
Bendrovės valdymas	8
Įmonės struktūra.....	9
Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas ir Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas 2023 m.....	10
Atliekų tvarkymo būklė 2023 m. ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita	14
Rūšiuojamasis atliekų surinkimas	17
Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas	19
Maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamasis surinkimas.....	21
Tekstilės atliekų rūšiuojamasis surinkimas.....	24
Didelių gabaritų atliekų rūšiuojamasis surinkimas	26
Žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas.....	29
Naudotų higienos reikmenų rūšiuojamasis surinkimas.....	31
Mišrių komunalinių atliekų rūšiuojamasis surinkimas	31
Atliekų apdorojimo įrenginių veikla.....	35
Žaliųjų atliekų kompostavimas.....	39
Mechaninio apdorojimo įrenginiai.....	40
Atliekų deginimas	41
Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba.....	42
Didelių gabaritų atliekų apdorojimo įrenginiai.....	45
Atliekų apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys.....	46
Alytaus regiono nepavojingų atliekų sąvartynas	47
Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija	48
Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo	49
Monitoringas ir vykdyti tyrimai	49
Atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos plėtra, atnaujinimas ir priežiūra.....	52
Atliekų surinkimo ir transporto paslaugų teikimas	53
Paslaugų kontrolės užtikrinimo sistema ir vartotojų kontrolė	57
Atliekų turėtojų prašymų ir skundų valdymas	59
Strateginio veiklos plano įgyvendinimas	61
Žmogiškieji ištekliai ir personalo valdymas	63
Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai	64
Rinkliavos administravimo veikla	69
Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas	69
Ikteisminis skolų administravimas	73
Ikteisminis skolų administravimas ir teisminis skolų išieškojimas	74
Viešieji pirkimai.....	76
Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai .	77
Viešieji pirkimai iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją (CPO)	77

Mažos vertės pirkimai	77
Žalieji pirkimai	77
Visuomenės švietimas ir informavimas	77
Aplinkosauginis ugdymas	79
Projektų, finansuojamų es lėšomis, įgyvendinimas	80
Projektų, finansuojamų kitų programų lėšomis, įgyvendinimas	83
Veiklos prognozė	85

TOP ĮMONĖ 2023

VERSLO STABILUMO ĮVERTINIMAS

REKVIZITAI.LT REKOMENDUOJA

UAB "Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras"

Plėtoja skaidrų verslą, puoselėja įmonės finansinę reputaciją, konkurencingumą, atsakomybę ir pagarbą savo verslo aplinkai. Šiuo įvertinimu Portalas Rekvizitai.lt pažymi įmonės ekonominį verslo stabilumą ir patikimumą.

Lietuvoje tokius aukštus atrankos kriterijus atitinka tik 6 įmonės iš 100, todėl tikėtina ši įmonė ateityje išliks stabili ir gebės vykdyti savo finansinius įsipareigojimus.

Marius Morkevičius
Direktorius
UAB "Rekvizitai"

Vilnius, 2023, "TOP įmonė" 2023 verslo vertinimo kriterijai: www.rekvizitai.vz.lt/top-imone-2023/

REKVIZITAI.LT

IVADINIS ŽODIS

Kas mūsų neužmuša – tas sustiprina.

2023-ieji bendrovei buvo bene kontrastingiausi veiklos metai. Viena vertus, labai sėkmingai buvo užbaigti visi investiciniai projektai, plečiant rūšiuojamojo surinkimo sistemą ir modernizuojant maisto atliekų apdorojimo įrenginius, gerinant paruošimo apdoroti procesus ir gaminamo komposto kokybę.

Labai intensyviai ir sėkmingai vyko regiono ir savivaldybių atliekų tvarkymo ir prevencijos planų rengimo darbai ir buvo patvirtintas regioninis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas.

Bendrovė suplanavo ir gana sėkmingai pasiruošė naujam ES investiciniam periodui – parinkti žemės sklypai, rengiami detalieji planai, investiciniai projektai, kas teikia vilties, kad bus sėkmingai pateiktos ir investicinės paraiškos.

Labai daug vilčių bendrovė dėjo į pasikeitusius teisės aktus tvarkant pakuočių atliekas, nes 2021-2022 metų patirtis rodė, kad paslaugos yra nepatenkinamos kokybės, konteineriai netuštunami, ARATC praktiškai neturėjo jokių teisinių prielaidų situacijai pakeisti. Todėl surinkimo paslaugų atskyrimas nuo perdirbimo proceso ir perdavimas savivaldybėms tarsi atrišo rankas. Taip pat ARATC gavo dotacijas aprūpinti visus juridinius asmenis pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriais.

Rodos, nieko neįprasto nėra: viešasis pirkimas, sutartis, energingas paslaugų teikėjas – visi patenkinti ir laimingi.... Konkursai įvyko, tiekėjus parinkome... na ir prasidėjo!

Gamintojų ir importuotojų organizacijos pradėjo sudarinėti alternatyvias sutartis, nors pagal Atliekų tvarkymo įstatymą tai yra visai ne jų kompetencija, du-tris kartus didesnėmis nei viešuosiuose pirkimuose pasiūlytomis kainomis. Aišku, kompanijos, su kuriomis buvo pasirašytos šios alternatyvios sutartys, pradėjo skusti viešųjų pirkimų rezultatus ir ARATC pasirašytas sutartis.

Teisingumas triumfavo, bet ir šiandien nėra aišku, ką turėtų daryti savivaldybės, jeigu nėra kam teikti paslaugos arba paslauga nėra teikiama. Matyt, vienintelis kelias – skelbti ekstremalią situaciją ir tik tada sudarinėti sandorius.

Tikroji visos šitos situacijos priežastis paaiškėjo tik pasibaigus metams, kai paaiškėjo, kad tų atliekų pas juridinius asmenis ir nebuvo surenkama – buvo tik dokumentai ir pigios pažymos, kurios taip šildė visų kišenes. Buvo bijoma, kad tai paaiškės, o tada priemonės jau nesvarbios.

O gamintojų ir importuotojų organizacijos, kaip nesiruošė, taip ir nesiruošia finansuoti pakuočių atliekų tvarkymo kūrimo ir administravimo išlaidų. Įstatymai kuriami taip, kad gali traktuoti juos kaip nori.

Labai daug nerimo kelia VERT kainų reguliavimas, nes nebelieka prevencinių kainų, pigiau yra nieko neperdirbti, nežinia, ar išliks kainų solidarumas regione, nebelieka jokių finansinių galimybių atnaujinti įmonės turtą. Kainų reguliavimas neturi jokios praktikos ES valstybėse ir gresia visiška nesėkme.

Nežiūrint šių kontrastų, dėkoju visiems partneriams už bendradarbiavimą, bendrovės darbuotojams už atsidavimą. Dėkoju visiems už gyvenimo etapą, kai galėjome kartu tarnauti gamtos tvarumui ir bendruomenei.

Direktorius

Algirdas Reipas

SVARBIAUSI BENDROVĖS 2023 M. ĮVYKIAI

Parengtas ir patvirtintas Alytaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo planas 2021-2027 m.

Strateginio plano kūrėjais tapo visi įmonės darbuotojai, generavę, pristatę ir argumentais pagrindę unikalias idėjas.

Sėkmingai įgyvendinus beveik 3,5 mln. Eur vertės projektą „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto/virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“, sukurta maisto ir virtuvės atliekų paruošimo ir komposto gamybos infrastruktūra.

Pasirašytos ir pradėtos vykdyti šešios Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartys, sudarytos su gamintojų ir importuotojų organizacijomis ir pakuočių atliekų tvarkytojais, parinktais vadovaujantis LR Aplinkos ministro įsakymu patvirtintais būtinaisiais reikalavimais.

Sėkmingai įgyvendintas projektas „Iki 500 kW galios saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre“ ir įrengta saulės fotovoltinė elektrinė, kuri užtikrins visišką nutolusių objektų bei gamybinių pastatų aprūpinimą suvartojama elektros energija

Visi Alytaus regiono savivaldybių teritorijoje esantys juridiniai asmenys aprūpinti komunalinių atliekų sraute susidarančių antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis (konteineriais).

Baigtos įrengti visos konteinerinės aikštelės prie daugiabučių namų ir įstaigų, įsigyta būtina technika jų priežiūrai ir aptarnavimui.

2023 metais bendrovė pagal savo veiklos ir patikimumo rezultatus išliko Lietuvos TOP ĮMONIŲ 2023 sąraše.

BENDROVĖS VALDYMAS

VISUOTINIS AKCININKŲ
SUSIRINKIMAS

DIREKTORIUS

AKCININKŲ PASITARIMAS

Alytaus miesto
savivaldybė

Alytaus rajono
savivaldybė

Birštono
savivaldybė

Druskininkų
savivaldybė

Lazdijų rajono
savivaldybė

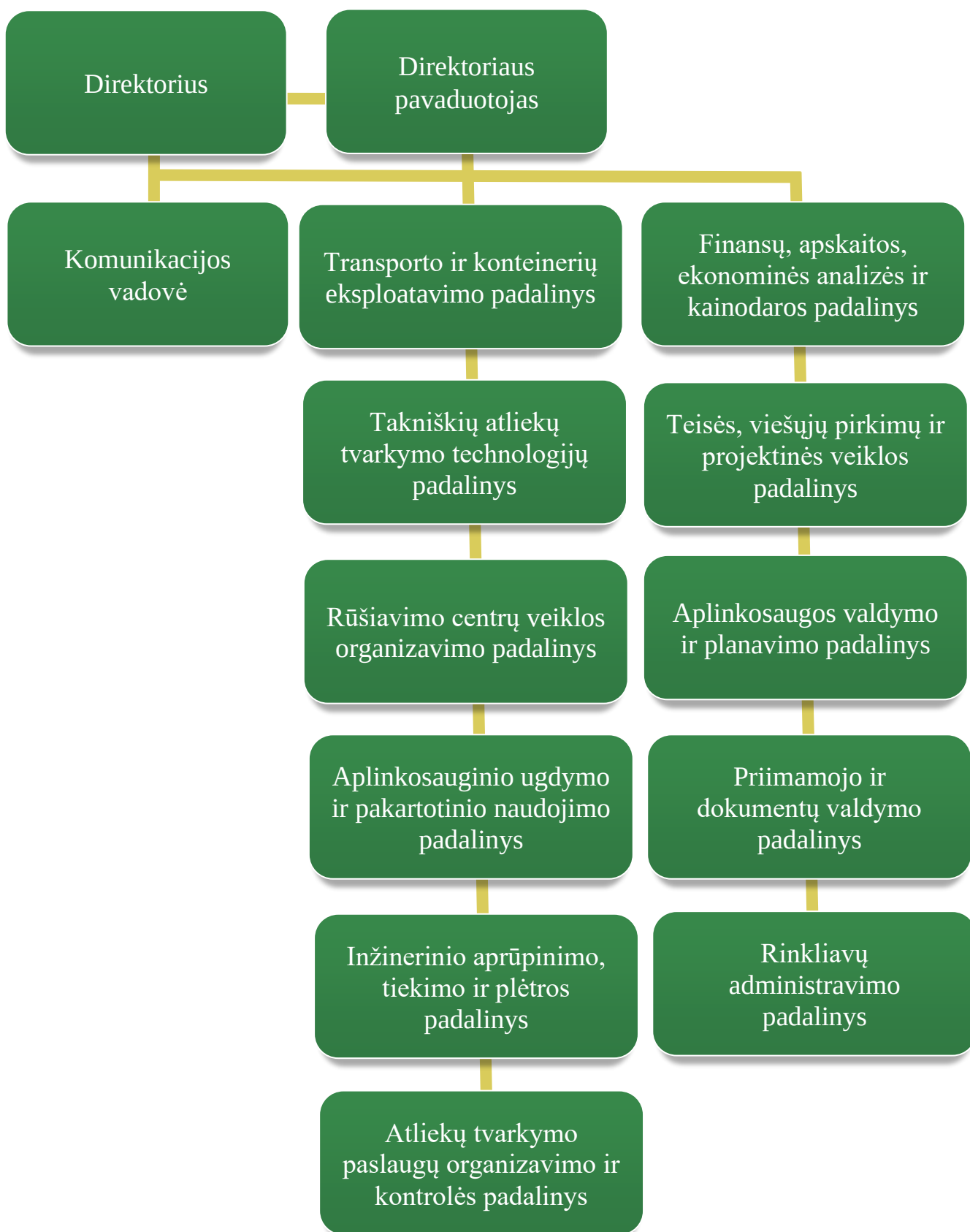
Prienų rajono
savivaldybė

Varėnos rajono
savivaldybė

ĮMONĖS STRUKTŪRA

ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS IR ALYTAUS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMAS 2023 M.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras, septynių regionų savivaldybių pavedimu, 2023 m. atliko visas Alytaus regiono Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijas, kaip tai yra įvardinta Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio sąvokoje: „vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės (savivaldybių) įsteigtas juridinis asmuo, savivaldybės (savivaldybių) pavedimu atliekantis komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir (ar) regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių valdymą ir (ar) teikiantis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas“ ir išvardinta 30 straipsnio 2 dalyje: „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus pareiga atlikti jam pavestas funkcijas nustatoma steigimo dokumentuose, savivaldybės ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus sudarytoje sutartyje ar kitame atitinkamame administraciniame akte“ ir 3 dalyje: „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius gali atlikti šias komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo funkcijas, jeigu jas paveda savivaldybė:

- 1) organizuoti konkursą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančiam atliekų tvarkytojui parinkti;
- 2) tikrinti, kaip yra vykdomi sutartiniai įsipareigojimai tarp komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir šio straipsnio 12 dalyje nurodyto atliekų tvarkytojo;
- 3) atlikti sutartinių įsipareigojimų tarp komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir šio straipsnio 12 dalyje nurodyto atliekų tvarkytojo priežiūrą ir kontrolę;
- 4) pateikti savivaldybei rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio apskaičiavimą ir, jeigu savivaldybės taryba patvirtina, ją rinkti;
- 5) registruoti komunalinių atliekų turėtojus;
- 6) rinkti, analizuoti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės ir (ar) atliekų tvarkymo regiono teritorijoje, regiono plėtos tarybos patvirtinto regioninio ir savivaldybės tarybos patvirtinto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo planų priemonių, užtikrinančių Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimą, vykdymą;
- 7) teikti pasiūlymus regiono plėtos tarybai ir savivaldybės tarybai dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tobulinimo ir plėtojimo;
- 8) įgyvendinti visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo priemones komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- 9) sudaryti sutartis su komunalinių atliekų turėtojais;
- 10) vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo veiklą;
- 11) kitas su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu susijusias savivaldybių pavestas funkcijas.“

Taip pat valdė ir eksploatavo Alytaus regiono atliekų tvarkymo infrastruktūrą bei teikė kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas po laimėtų viešųjų pirkimų arba vykdydamas savivaldybių administraciniais aktais ir akcininkų lūkesčių rašte suformuotus pavedimus.

2023 m. UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras organizuodamas regioninę atliekų tvarkymo sistemą vadovavosi 2023 m. lapkričio 13 dieną Alytaus regiono plėtos tarybos sprendimu Nr. K-55 patvirtintu Alytaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planu bei jame suformuotomis komunalinių atliekų tvarkymo užduotimis.

Rengiant planą prisidėjo visi įmonės darbuotojai, kurie susiskirstę į darbo grupes analizavo atskirus atliekų srautus, vertino susidarančius kiekius regione bei siūlė priemones ir idėjas šių srautų susidarymo prevencijai bei tvarkymui.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos valstybinės užduotys, kurios yra išvardintos 1 lentelėje.

1 lentelė. Valstybinių užduočių vykdymas 2022-2023 m.

	Užduotis	Įgyvendinimo būklė 2022 m.	Įgyvendinimo būklė 2023 m.
1.	Iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Pagal senąją skaičiavimo metodiką įvykdyta 75 %, o naująją skaičiavimo metodiką perdirbama 39, 8 %, esant surinkimui 63 %	Pagal senąją skaičiavimo metodiką įvykdyta 71 %, o naująją skaičiavimo metodiką perdirbama 41,64 %, esant surinkimui 65 %
2.	Iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Netaikoma (dar neatėjęs terminas)	Netaikoma
3.	Iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Pašalinta sąvartyne 12%	Pašalinta sąvartyne 5,25 %
4.	Komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas tinkamai paruošti pakartotinai naudoti ir perdirbti.	Rengiama ekonominio skatinimo sistema kartu su atliekų tvarkymo planu	Patvirtinti nauji vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai Alytaus miesto savivaldybės 2023 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T-363, Birštono savivaldybės 2023 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. TSE-257
5.	Savivaldybės visiems komunalinių atliekų turėtojams turi užtikrinti atliekų surinkimo ir rūšiavimo galimybę, aprūpinti priemonėmis, atsižvelgdamos į Atliekų tvarkymo įstatymo 26 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, neimdamos papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų, už atliekų tvarkymą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą.	Įvykdyta	Įvykdyta

Savivaldybėms keliamų valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymas 2022-2023 m. atsispindi 2 lentelėje.

2 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymas 2022-2023 m.

	Užduotis	Įgyvendinimo būklė 2022 m.	Įgyvendinimo būklė 2023 m.
1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Įvykdyta 63 %	Įvykdyta 65%
2.	Iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.	Įvykdyta 90%	Įvykdyta 100%
3.	Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti.	Įvykdyta 100%	Įvykdyta 100%
4.	Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti	Įvykdyta 100%	Įvykdyta 100%

	galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.		
5.	Iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	Ivykdyta 100%	Ivykdyta 100%
6.	Iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių) atliekas.	Ivykdyta	Ivykdyta
7.	Užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:		
7.1	gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius, vadovaujantis Aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Ivykdyta	Ivykdyta
7.2	kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Ivykdyta	Ivykdyta
7.3	individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Ivykdyta	Ivykdyta
7.4	pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingoms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingoms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	Neįvykdyta	Neįvykdyta
7.5	iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą: kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Numatyta įrengti 3 naujas DGASA aikšteles: Lazdijų rajono savivaldybėje Krosnoje, Prienų rajono savivaldybėje Stakliškėse ir Varėnos rajono savivaldybėje Marcinkonyse. 2023 m. buvo renkamos vietos šioms aikštelėms įrengti ir tvarkomi žemės dokumentai. Alytaus miesto savivaldybė pareiškė norą dėl didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimo Alytaus mieste.	
7.6	teikti gyventojams Aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes;	Vykdoma	Vykdoma
7.7	peržiūrėti ir pakoreguoti LR Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	Ivykdyta	Ivykdyta

Alytaus regione pagrindinis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas – užtikrinti, kad viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų paremta regioniniu bendradarbiavimu, visuotinė, prieinama ir atitiktų ilgalaikę atliekų tvarkymo viziją.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais bei siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, Alytaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 20121-2027 m. plane nustatyti Alytaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai:

1. Skatinti tvarią komunalinių atliekų susidarymo prevenciją.
2. Plėsti komunalinių atliekų tvarkymą susidarymo vietoje bei rūšiuojamąjį surinkimą.

3. Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų, perdirbamų komunalinių atliekų kiekį ir mažinti šalinimą.

Atliekų prevencija arba atliekų mažinimas yra pagrindinė koncepcija siekiant tvaraus vystymosi. Alytaus regione atliekų prevencijos srityje planuojamas kompleksas į visuomenės švietimą, informavimą, atsakingą vartojimą ir pakartotinį naudojimą nukreiptų priemonių, kurios leistų užtikrinti, kad KA susidarymas 2023-2027 m. augtų lėčiau nei 2014-2020 m. Didžiausias dėmesys regione skiriamas maisto-virtuvės, žaliųjų, pakuočių ir antrinių žaliavų, higienos priemonių prevencijai.

2023 m. Alytaus regione veikė visa plane numatyta infrastruktūra: 20 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių, 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo linija, biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba, inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, daiktų mainų punktai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, daiktų paruošimo naudoti pakartotinai punktas, atliekų rūšiavimo aikštelė.

2023 m. sėkmingai tęsiamas atskiras rūšiuojamasis maisto/virtuvės atliekų surinkimas ne tik iš Alytaus regiono miestų individualių namų ir daugiabučių namų gyventojų, bet ir iš biudžetinių savivaldybių įstaigų ir kitų įmonių: ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos. Surinktos maisto atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba.

2023 m. buvo tęsiamas rūšiuojamasis tekstilės atliekų surinkimas, o 2023 m. liepos 1 d. pradėta atskirai surinkti naudotų slaugos ir higienos priemonių atliekos iš įstaigų, kuriose šios atliekos susidaro, t.y. vaikų darželių, globos namų, ligoninių. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras sėkmingai teikė mišrių komunalinių atliekų ir maisto atliekų surinkimo paslaugas Lazdijų rajono savivaldybėje.

Visi atliekų turėtojai aprūpinti rūšiavimo priemonėmis, didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo bei žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai.

2023 m. buvo tęsiamas 2022 m. pradėtas juridinių asmenų aprūpinimas rūšiavimo priemonėmis, o nuo 2023 metų liepos 1 d. į rūšiavimo centrus nemokamai priimamos ne tik pakuočių atliekos, bet visos nepavojingos komunalinės atliekos.

Visiems bendrovės eksploatuojamiems įrenginiams yra gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, kurie leidžia vykdyti veiklą juose.

Visi įmonės padaliniai registruoti atliekų tvarkytojų valstybės registre. Turimus atliekų tvarkymo kodus (padaliniuose tvarkomas atliekas) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje pagal nuorodą: <http://atvr.aplinka.lt/paieska/>.

Įmonė turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri leidžia surinkti ir laikyti pavojingas atliekas eksploatuojamose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse bei surinkti ir šalinti pavojingas atliekas inertinių atliekų apdorojimo aikštelės asbesto šalinimo sekcijoje.

Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą, kuri pakuotes išskiria mišrių komunalinių atliekų apdorojimo procese.

2023 m. Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą kaip atliekų surinkėjas Lazdijų rajono savivaldybėje. Į šį sąrašą įrašyti visi įmonės rūšiavimo centrai (didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės).

Bendrovė yra gavusi veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba tvarkyti trečios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus. Įmonė turi veterinarinį patvirtinimą veiklai – šalutinių gyvūninių produktų ir (ar) jų gaminių vežėjais.

Bendrovė yra įsidiegusi aplinkos vadybos sistemą pagal LST EN ISO 14001:2015 ir kokybės vadybos sistemą pagal LST EN ISO 9001:2015 standartą. 2023 m. įmonėje atliktas persertifikavimo auditas. Sertifikatai galioja iki 2026 m. spalio 31 dienos.

ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖ 2023 M. IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO APSKAITA

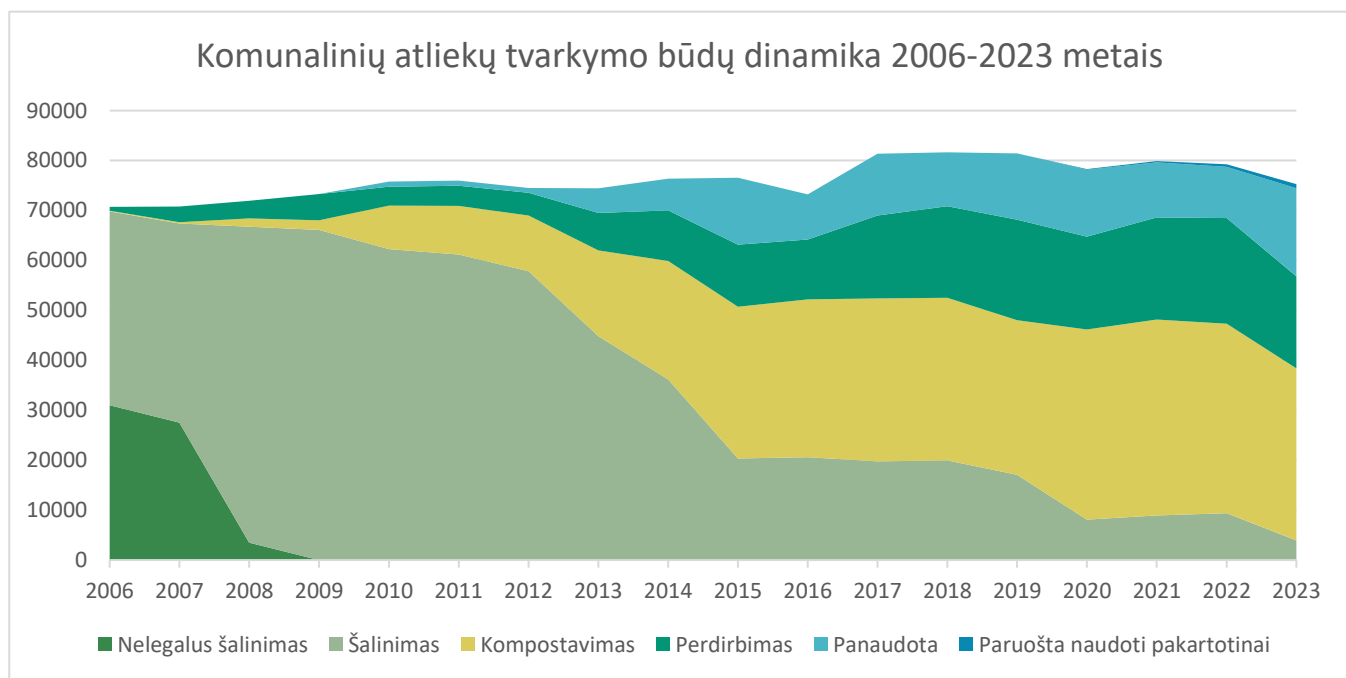
2023 m. Alytaus regione susidarė ir buvo sutvarkyta 75 436 tonų komunalinių (įskaitant ir organines bei popieriaus atliekas sukompostuotas, sudegintas ar panaudotas energijai gaminti namų ūkiuose) atliekų. Iš jų 3 959,382 t, t. y. tik 5,25 proc. pašalinta nepavojingų atliekų sąvartyne, likusios paruoštos naudoti pakartotinai, perdirbti ar panaudoti (3 lentelė).

3 lentelė. Komunalinių atliekų apskaita pagal jų sutvarkymo būdus Alytaus regione

Metai		Komunalinių atliekų kiekiai t/metus			
		2020	2021	2022	2023
1.	Paruošta naudoti pakartotinai komunalinių atliekų	76	258	505	857
2.	Išrūšiuota perdirbti komunalinių atliekų	18 585	20 486	21 188	18 608
3.	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	13 404	11 000	10 210	17 594
4.	Sukompostuota įrenginiuose	28 722	30 631	29 345	25 844
5.	Sukompostuota namų ūkiuose	9 400	8 575	8 575	8 575
6.	Pašalinta komunalinių atliekų sąvartyne	8 071	8 931	9 405	3 959
7.	Viso komunalinių atliekų	78 258	79 881	79 228	75 436
8.	Paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti komunalinių atliekų, %	73	75	75	71
9.	Perdirbtais gaminiais ir žaliavomis tapusių atliekų kiekis, %	-	-	39,8	41,64
10.	Paruošta perdirbti ir panaudoti komunalinių atliekų, %	90	89	88	95

Bendras susidarantis komunalinių atliekų kiekis 2023 m. sumažėjo 3 tūkst. 792 t.

71 proc. susidariusių komunalinių atliekų buvo paruoštos naudoti pakartotinai ir perdirbti, t. y. 4 proc. mažiau nei 2022 m. (1 pav.)

Registru centro duomenimis 2024 metų sausio 1 d. (duomenys išankstiniai) Alytaus regione nuolatinių gyventojų skaičius buvo 172 550 (4 lentelė).

4 lentelė. Regiono gyventojų skaičius

Savivaldybė	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas
Alytaus m.	52 726	52 726	0
Alytaus r.	27 794	2 158	25 636
Birštono	4 361	3 078	1 283
Druskininkų	21 432	13 126	8 306
Lazdijų r.	18 484	5 011	13 473
Prienų r.	26 348	9 810	16 538
Varėnos r.	21 405	8 091	13 314
Iš viso	172 550	93 294	79 256

5 lentelė. Namų ūkių skaičius savivaldybėse

Savivaldybės	Individualių namų	Daugiabučių	Viso
Alytaus m.	3 772	23 199	26 971
Alytaus r.	12 658	1 645	14 303
Birštono	1 043	1 327	2 370
Druskininkų	3 575	8 228	11 803
Lazdijų r.	9 119	2 066	11 185
Prienų r.	9 977	3 564	13 541
Varėnos r.	9 262	4 950	14 212
Iš viso	49 406	44 979	94 385

6 lentelė. Atliekų tvarkymo rezultatų palyginimas su Lietuvos ir ES valstybių vidutiniais duomenimis

Metai		Atliekų kiekis kg/gyventojui/metus					
		Alytaus regionas				Lietuva	ES Vidurkis
		2020	2021	2022	2023	2021	2021
1.	Surinkta ir perdirbta antrinių žaliavų	113	127	129	108	126	161
2.	Sukompostuota	233	242	230	199	86	95
3.	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	82	68	62	102	169	138
4.	Pašalinta sąvartyne	49	55	57	23	74	121
5.	Iš viso komunalinių atliekų	477	493	481	437	480	527

Pagrindinė užduotis regionui ir savivaldybėms – atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., o iki 2027 m. pasiekti 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.

Aplinkos ministerija iki šiol nėra parengusi ataskaitų teikimo apie komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą susidarymo vietoje tvarkos bei biologinių atliekų, sukompostuotų susidarymo vietoje, vertinimo tvarkos. Bendram atliekų susidarymui įvertinti pagal medžiagas imami mišrių komunalinių atliekų sudėtis nustatymo duomenys.

2023 m. atlikti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai rodo, kad mišrioje komunalinėse atliekose vis dar lieka apie 25,73 proc. antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, t. y. daugiau kaip 6,6 tūkst. tonų. Mišrių komunalinių atliekų sudėtis pavaizduota 7 lentelėje.

7 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai 2023 m.

Eil. Nr.	Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis, t	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis, proc.
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	1 257,10	4,85
2.	Žaliosios atliekos	1 107,91	4,28
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	297,14	1,15
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	5 607,08	21,64
5.	Tekstilės atliekos	3 095,61	11,95
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	2 666,66	10,29
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	14 031,50	54,15
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	2 336,76	9,02
9.	PET pakuočių atliekos	232,50	0,90
10.	Kombinuotų pakuočių atliekos	669,09	2,58
11.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	599,50	2,31
12.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	1 273,92	4,92
13.	Inertinės atliekos (keramika, betonas,	533,26	2,06
14.	Kitos, atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos nepavojingosios atliekos	2 590,99	10,00
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos elektros ir elektroninės įrangos atliekos	197,35	0,76
16.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos baterijų ir akumuliatorių atliekos	27,55	0,11
17.	Kitos, atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos pavojingosios atliekos	157,99	0,61
18.	Kitos komunalinės atliekos (pvz., higienos atliekos, avalynė, guma)	3 260,79	12,58
19.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	25 911,20	100,00

Pakuočių atliekų grynasis kiekis mišrioje komunalinėse atliekose 2023 m. buvo apie 3,9 tūkst. t. y. apie 15,09 proc.

Palyginus su 2022 m. mišrioje komunalinėse atliekose sumažėjo tik popieriaus ir kartono pakuočių bei medinių pakuočių. Likusiųjų pakuočių kiekis mišrioje komunalinėse atliekose padidėjo: palyginus su 2022 m. buvo 4,33 proc. (arba apie 857 t) daugiau.

2023 m. apie pusė mišrioje komunalinėse atliekose likusių popierinės pakuotės atliekų (209,845 t) buvo atskirta ir perdirbta biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba. Taip pat iš mišrių komunalinių atliekų atskirta 332,09 t metalinės pakuotės atliekų.

8 lentelė. Grynasis pakuočių atliekų kiekis MKA 2022-2023 m.

Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	2022 m.		2023 m.	
	Grynasis pakuočių atliekų kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, t ir proc.		Grynasis pakuočių atliekų kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, t ir proc.	
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	551,53	1,94	439,99	1,70
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	245,56	0,87	187,20	0,72
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	1 078,18	3,80	1 472,16	5,68
PET pakuočių atliekos	41,14	0,15	162,75	0,63
Kombinuotų pakuočių atliekos	121,61	0,43	468,37	1,81
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	348,79	1,23	377,68	1,46
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	666,81	2,35	802,57	3,10
Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	3 053,62	10,76	3 910,71	15,09

Siekiant nustatyti degiose atliekose esančių pakuočių kiekį, 2023 m. buvo vykdyti 4 degių atliekų morfologijos tyrimai. Jie parodė, kad beveik pusę ar daugiau nei pusę degių atliekų kiekio sudaro pakuotės. Pagal morfologijos tyrimus, atskirais ketvirčiais jos sudarė nuo 48 iki 63 proc. Iš jų didžiąją dalį sudaro plastikinės pakuotės apie 17-24 proc.

RŪŠIUOJAMASIS ATLIEKŲ SURINKIMAS

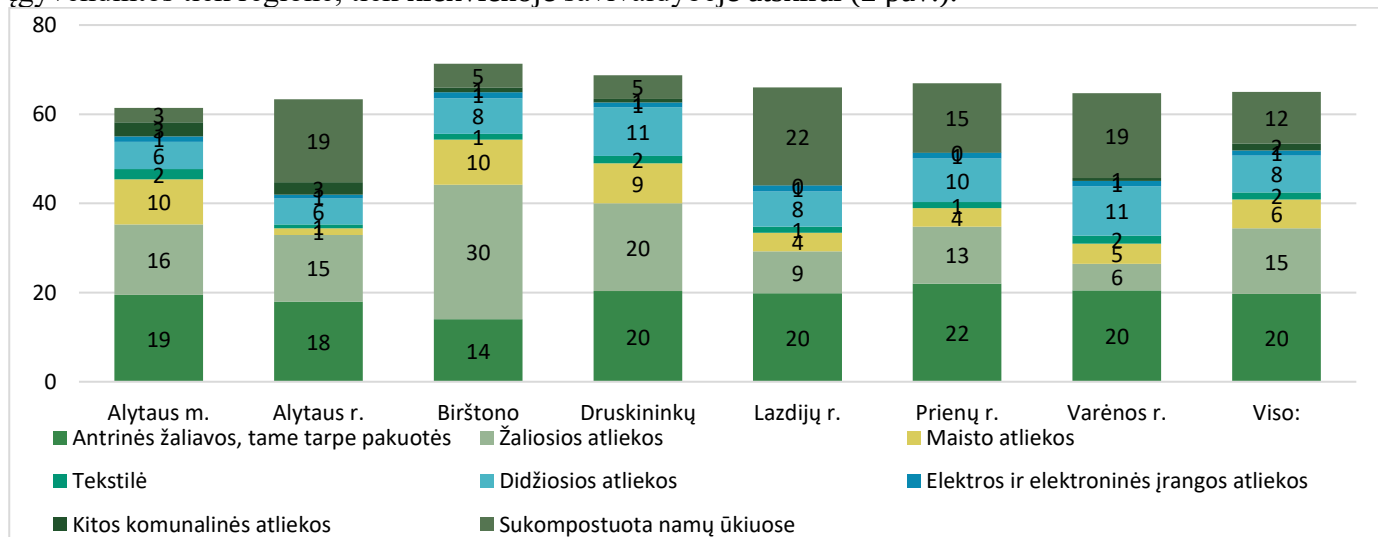
2023 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis sudarė 65 proc. Vertinant rūšiuojamuoju būdu surinktų atliekų perdirbimo galimybę vadovaujantis vokiečių metodika, Alytaus regionas, esant tokiam rūšiuojamojo surinkimo procentui, valstybinių perdirbimo užduočių įgyvendinimą gali užtikrinti tik 41,64 proc.

Atskiro rūšiuojamojo surinkimo 2023 m. vertinimo rezultatai pateikti 8.1 lentelėje.

8.1 lentelė. Atskiro rūšiuojamojo surinkimo rezultatai 2023 m.

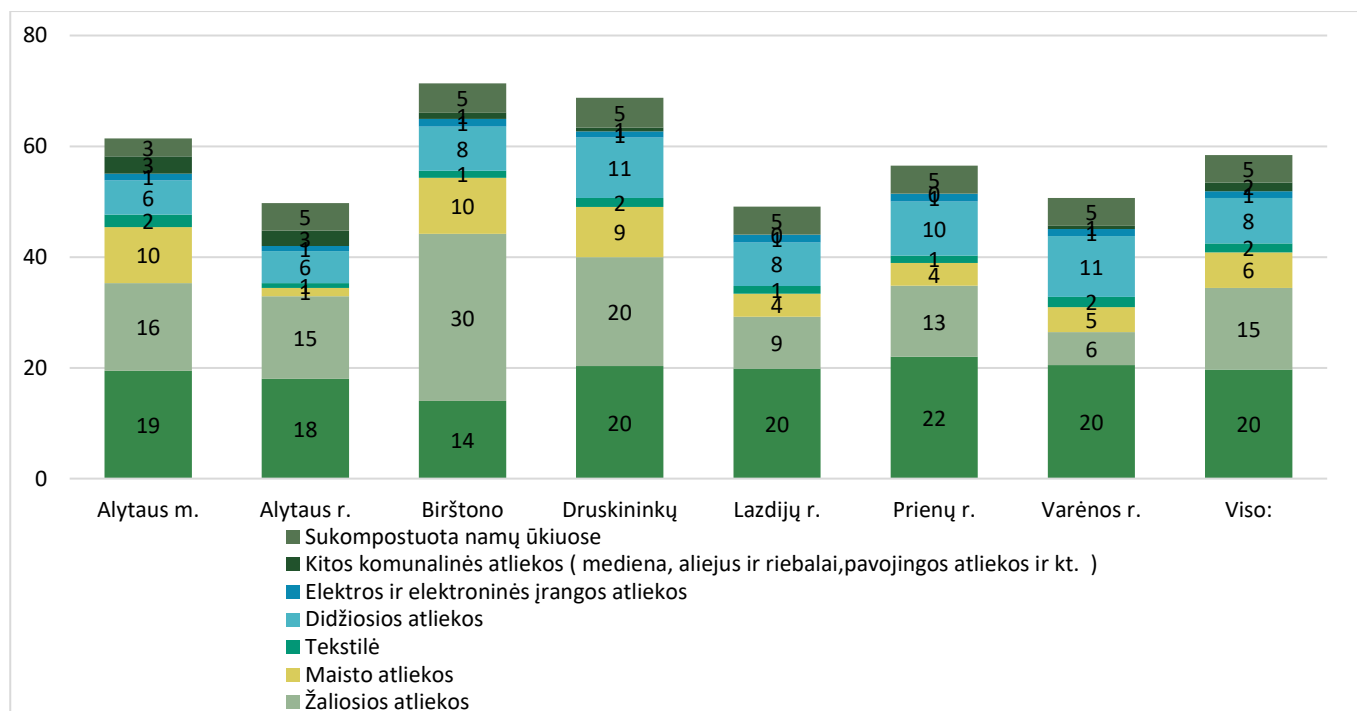
Atliekos pavadinimas	Bendras susidariusių atliekų kiekis pagal medžiagas		VAPTP užduoties vykdymas	
	t	%	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, t	Dalis nuo bendro susidariusių atliekų kiekio, %
Metall atliekos	1 063,33	1,44	464,78	44%
Stiklo atliekos	5 958,58	8,06	4 683,75	79%
Plastikų atliekos	5 225,42	7,06	2 655,03	51%
Popieriaus ir kartono atliekos	3 601,92	4,87	2 345,23	65%
Kartu surinktos kelių medžiagų antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas	4 428,47	5,99	4 428,47	100%
Biologinės atliekos	25 456,16	34,41	16 073,72	63%
Biologinės atliekos, sukompostuotos susidarymo vietoje	8 574,89	11,59	8 574,89	100%
Medienos atliekos	953,91	1,29	655,93	69%
Tekstilės atliekos	4 302,81	5,82	1 206,42	28%
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	1 101,83	1,49	904,91	82%
Baterijos ir akumuliatoriai	40,29	0,05	11,79	29%
Didelių gabaritų atliekos	6 074,96	8,21	6 074,96	100%
Mišrios komunalinės atliekos	25 911,19	35,03	25 911,190	100%
Kitos komunalinės atliekos	7 279,60	9,84	71,10	1%
Iš viso	74 062,18	100	48 150,99	65%

Valstybiniame ir regioniniame planuose nustatytos rūšiuojamojo surinkimo užduotys 2023 m. įgyvendintos tiek regione, tiek kiekvienoje savivaldybėje atskirai (2 pav.).

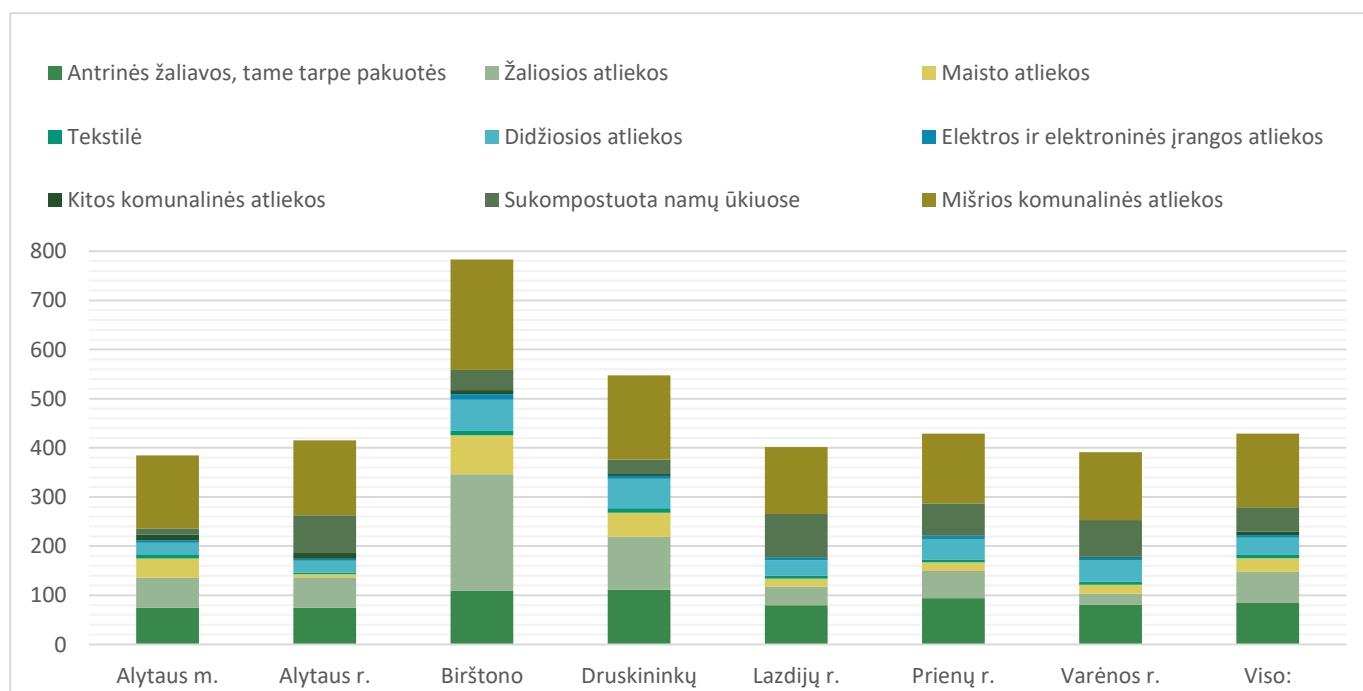
2 pav. Rūšiuojamuoju būdu surinkti komunalinių atliekų kiekiai savivaldybėse. Faktiniai duomenys

Sukompostuotų atliekų susidarymo vietoje rūšiuojamojo surinkimo apimtys 2023 m. regione išaugo tik 2 proc., todėl vertinant tolimesnes rūšiuojamojo surinkimo užduotis akivaizdu, kad jos nebus įgyvendintos (3 pav.).

3 pav. Rūšiuojamojo surinkimo ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo jų susidarymo vietoje užduoties įgyvendinimo rodiklis

Norint įgyvendinti užduotis ir 2027 m. pasiekti 80 proc. rūšiuojamąjį surinkimą, kasmet susidarymo vietoje sukompustuotų ir rūšiuojamuoju būdu surenkamų atliekų kiekis turi augti 5 proc.

4 pav. Vienam gyventojui tenkantis komunalinių atliekų kiekis savivaldybėse 2023 m. pagal visus atliekų srautus ir pas visus atliekų turėtojus susidarancias atliekas.

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR ANTRINIŲ ŽALIAVŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Jau daugybę metų Lietuvoje buvo deklaruojama galimybė rūšiuoti pakuotes ir antrines žaliavas, tačiau tik 2023 m. galutinai baigtas paslaugos diegimas ir juridinius asmenis aprūpinant rūšiavimo konteneriais. Rūšiavimo kontenerių kiekiai regiono savivaldybėse matyti 9 lentelėje.

9 lentelė. Rūšiavimo kontenerių kiekiai regiono savivaldybėse 2023 m.

Savivaldybė	Kolektyviniai konteineriai, vnt.				Individualių namų valdų konteineriai		Įmonių konteineriai			
Alytaus m.	171	171	171	1	3 985	4 055	350	43	43	872
Alytaus r.	360	114	114	238	9 492	9 228	160	28	5	349
Birštono	37	34	35	5	740	737	37	12	12	94
Druskininkų	105	100	107	64	3 029	2 918	93	83	76	90
Lazdijų r.	261	78	78	324	7 566	7 554	128	0	0	213
Prienų r.	319	118	118	195	9 182	9 149	127	18	18	392
Varėnos r.	397	78	95	471	6 693	6 526	206	0	0	287
Iš viso	1 650	693	718	1 298	40 687	40 167	1 101	184	154	2 297

2023 m., lyginant su 2022 m. rūšiuojamojo surinkimo sistema surinkta 2 tūkst. 556 t mažiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų. Iš gyventojų surinktų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, sumažėjo 668 t, iš juridinių asmenų surenkamų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekis sumažėjo 2 tūkst. 272 t, užstato sistema surenkamas pakuočių atliekų kiekis sumažėjo 36 t. (10 lentelė)

10 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, surinkimas įvairiomis priemonėmis ir kiekiai, t.

Savivaldybės	Iš gyventojų (individualūs, varpeliai)		Juridiniai asmenys		Didelių gabaritų atliekų aikštelės		Taromatai		ARATC Rūšiavimo linija	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
Alytaus m.	2 222	2 080	2 820	816	259	418	642	633	226	245
Alytaus r.	1 923	1 778	426	53	196	198	55	49	123	133
Birštono	255	238	108	112	77	73	51	57	29	31
Druskininkų	1 522	1 299	445	648	164	187	247	251	106	115
Lazdijų r.	1 271	1 151	80	28	122	173	137	124	68	79
Prienų r.	1 697	1 757	193	134	338	430	169	162	102	117
Varėnos r.	1 331	1 250	74	85	160	182	211	199	83	93
Iš viso	10 221	9 553	4 147	1 875*	1 317	1 662	1 512	1 476	737	812

*-Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų kiekiai be Rimi, Maxima ir Norfa prekybos centrų (duomenų nepateikė).

Daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, buvo surinkta didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse – apie 345 t ir 75 t daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, atskirta mechaninio rūšiavimo linijoje.

2023 m., kaip matyti iš 11 lentelėje pateiktų duomenų, mažiau nei praėjusiais metais atliekų išrūšiavo visų savivaldybių tiek individualių, tiek daugiabučių namų gyventojai.

11 lentelė. Išrūšiuotų atliekų kiekis, tenkantis vienam namų ūkiui, kg/m.

Savivaldybė	Individualių namų			Daugiabučių			Vidutiniškai		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Alytaus m.	199,35	182,58	157,61	56,33	66,73	64,04	76,02	82,69	77,13
Alytaus r.	132,98	139,33	115,26	161,40	139,76	193,88	136,37	139,38	124,30
Birštono	83,93	113,41	108,94	117,25	112,43	93,59	102,10	112,87	100,34
Druskininkų	121,95	165,88	158,87	88,38	116,44	88,82	98,67	131,60	110,03

Lazdijų r.	106,18	113,91	105,23	78,22	105,81	92,69	101,05	112,43	102,91
Prienų r.	127,64	136,82	134,60	116,60	98,99	116,15	124,78	127,02	129,74
Varėnos r.	96,06	105,64	87,34	60,95	75,00	89,11	83,50	94,67	87,96
Iš viso	123,20	132,46	118,34	73,86	84,87	82,40	99,57	109,67	101,21

Individualiuose namuose surenkamas antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekis sumažėjo 585,51 t, o daugiabučiuose – 82,82 t (12 lentelė).

12 lentelė. Išrūšiuotų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekis pagal namų ūkius, t

Savivaldybė	Individualūs namai			Daugiabučiai namai			Viso regione		
Metai	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Alytaus m.	738	676	595	1 306	1547	1 486	2 043	2 222	2 080
Alytaus r.	1 615	1692	1 459	266	231	319	1881	1 923	1 777
Birštono	86	116	114	144	138	124	230	255	237
Druskininkų	432	588	568	709	934	731	1 141	1522	1 298
Lazdijų r.	980	1051	960	162	220	192	1 142	1 271	1 151
Prienų r.	1 264	1 355	1 343	403	342	414	1 667	1 697	1 756
Varėnos r.	867	954	809	306	377	441	1 174	1 331	1 250
Iš viso	5 982	6 432	5 847	3 297	3789	3 706	9 280	10 221	9 552

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, daugiau surinkta tik Alytaus rajono, Varėnos rajono ir Prienų rajono daugiabučiuose kolektyviniais konteneriais (5-6 pav.).

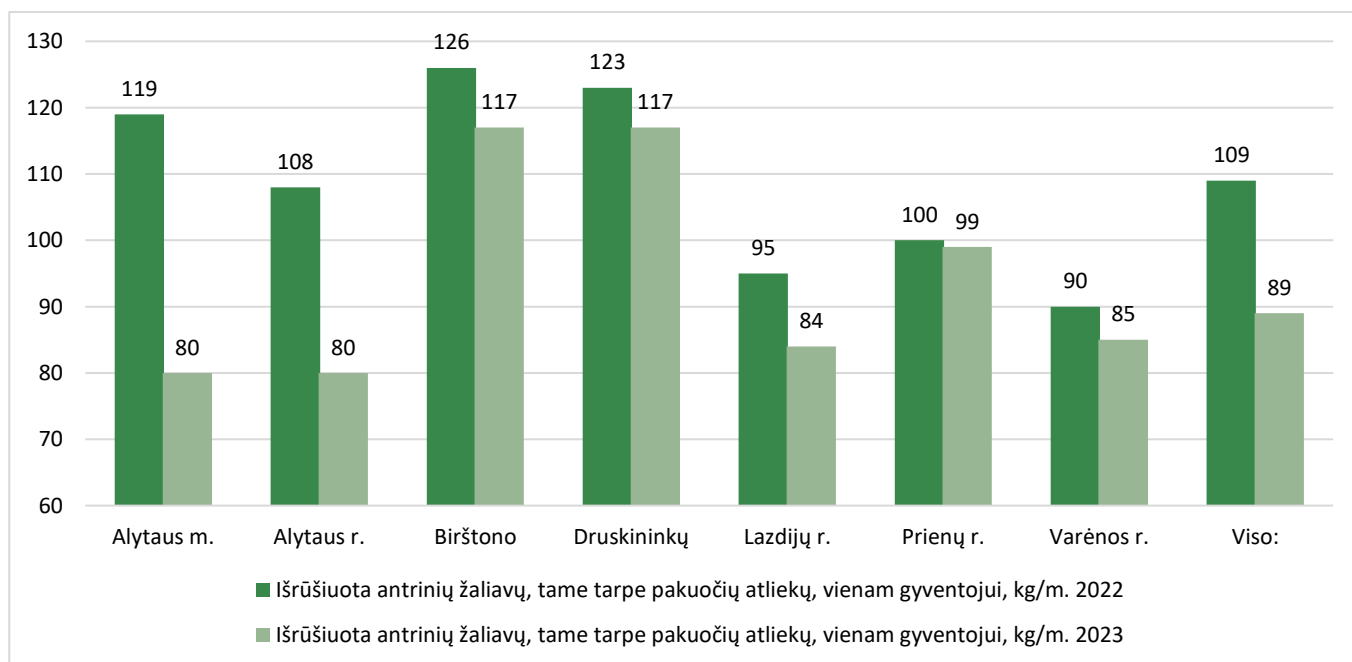
5-6 pav. Išrūšiuota antrinių žaliavų, tame tarpe ir pakuočių atliekų, kg/cv./m.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekio mažėjimą lėmė ne gyventojų rūšiavimo įgūdžiai, o 2023 m. iš esmės pasikeitusi antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, surinkimo sistema.

13 lentelė. Visų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, iš visų šaltinių ir atliekų turėtojų, surinkimas Alytaus regione pagal savivaldybes, t, ir vienam gyventojui tenkantis antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų kiekis kg/m.

Savivaldybės	Viso išrūšiuota antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, t		Išrūšiuota antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, gyv.kg/m.	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
Alytaus m.	6 169	4 192	119	80
Alytaus r.	2 723	2 211	108	80
Birštono	520	510	126	117
Druskininkų	2 485	2 501	123	117
Lazdijų r.	1 678	1 555	95	84
Prienų r.	2 500	2 600	100	99
Varėnos r.	1 860	1 809	90	85
Iš viso	17 934	15 378	109	89

2023 m. rūšiuojamojo surinkimo sistema surinkta 2 tūkst. 556 t mažiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, lyginant su 2022 m. Vienam gyventojui tenkantis išrūšiuotų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekis regione sumažėjo nuo 109 kg/m. iki 89 kg/m. Labiausiai rūšiuojamojo surinkimo sistema surinktų antrinių žaliavų kiekis sumažėjo Alytaus miesto savivaldybėje – 39 gyv./kg, mažiausiai Prienų rajono savivaldybėje 1 gyv./kg/m. (7 pav.).

7 pav. Išrūšiuotų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų, kiekis savivaldybėse

MAISTO IR VIRTUVĖS ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Maisto/virtuvės atliekų rūšiavimas ir surinkimas jau vyksta visose regiono savivaldybėse, visi miestų, miestelių ir didesnių gyvenviečių gyventojai yra aprūpinti atskiromis rūšiavimo priemonėmis maisto ir virtuvės atliekoms. Visose savivaldybėse išaugo individualių namų gyventojams išdalintų rūšiavimo priemonių skaičius (14 lentelė).

14 lentelė. Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo priemonės Alytaus regiono savivaldybėse, vnt.

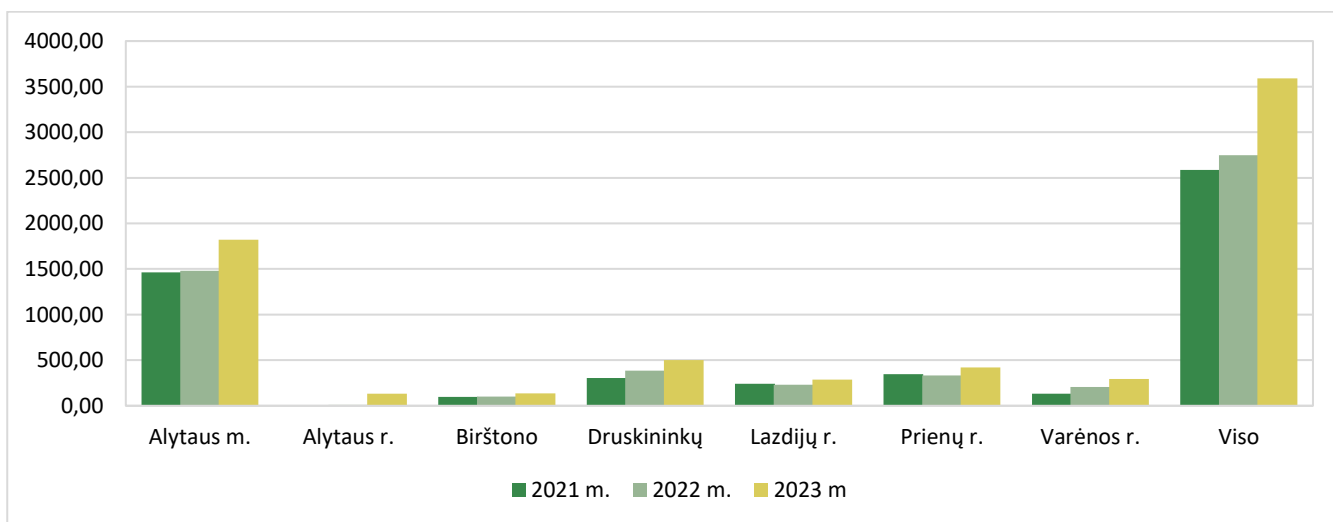
Savivaldybė	Metai	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Viso
Individualių konteinerių sk. 120 l.	2022	3 462	0	351	1 762	1 152	1 459	982	9 168
	2023	3 567	1260	364	1 775	146 0	1 476	1 013	10 915
Kolektyvinių konteinerių sk. 0,6-1,3	2022	135	12	23	47	31	34	34	316
	2023	136	12	25	51	31	34	33	322

Maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamasis surinkimas didėjo visose savivaldybėse. Augimo lūkesčiai buvo didesni ir potencialo didėti tikrai dar yra – praėjusiais metais papildomai išdalinta konteinerių maisto ir virtuvės atliekoms individualių namų gyventojams, o daugiabučiuose maisto ir virtuvės atliekų rūšiavimo procesas dar net neįpusėjo. Gerinant šiuos rodiklius išskirtinį dėmesį reikia skirti atskiro maisto ir virtuvės atliekų surinkimo paslaugos teikimui urbanizuotose teritorijose esantiems juridiniams asmenims.

14.1 lentelė. Maisto ir virtuvės atliekų surinkimas Alytaus regiono savivaldybėse, t

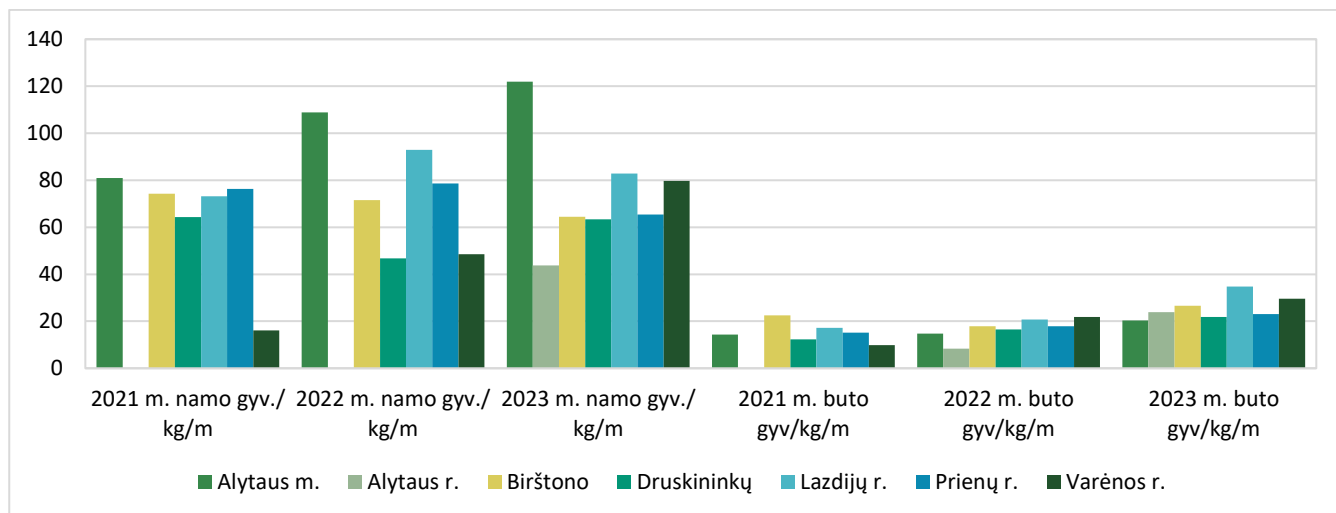
Savivaldybė	Gyventojai	Įmonės	Juridiniai asmenys, pristatę į MBA įrenginius	Viso
Alytaus m.	1821,2	214,042	14,14	2 049,382
Alytaus r.	131,46	39,966	0	171,426
Birštono	135,47	209,818	0	345,288
Druskininkų	501,88	556,545	0	1 058,425
Lazdijų r.	285,26	23,407	0	308,667
Prienų r.	421,69	44,781	0	466,471
Varėnos r.	295,04	53,83	29,2	378,07
Iš viso	3 592	1 142,389	43,34	4 777,729

Per 2023 m. iš gyventojų surinkta 3 592,06 t. maisto atliekų, t.y. 842 t daugiau nei 2022 m. (2 749,61 t), ir 1005 t daugiau nei 2021 m. (2 586,76 t). Iš individualių namų surinkta 1 890,13 t, t.y. 21,07 proc. daugiau nei 2022 m. (1 491,88 t). Iš daugiabučių namų surinkta 1701,93 t, t.y. 26,09 proc. daugiau nei 2022 m. (1257,73 t). Iš gyventojų surenkamų maisto ir virtuvės atliekų kiekio dinamika matyti 8 pav. ir 9 pav.

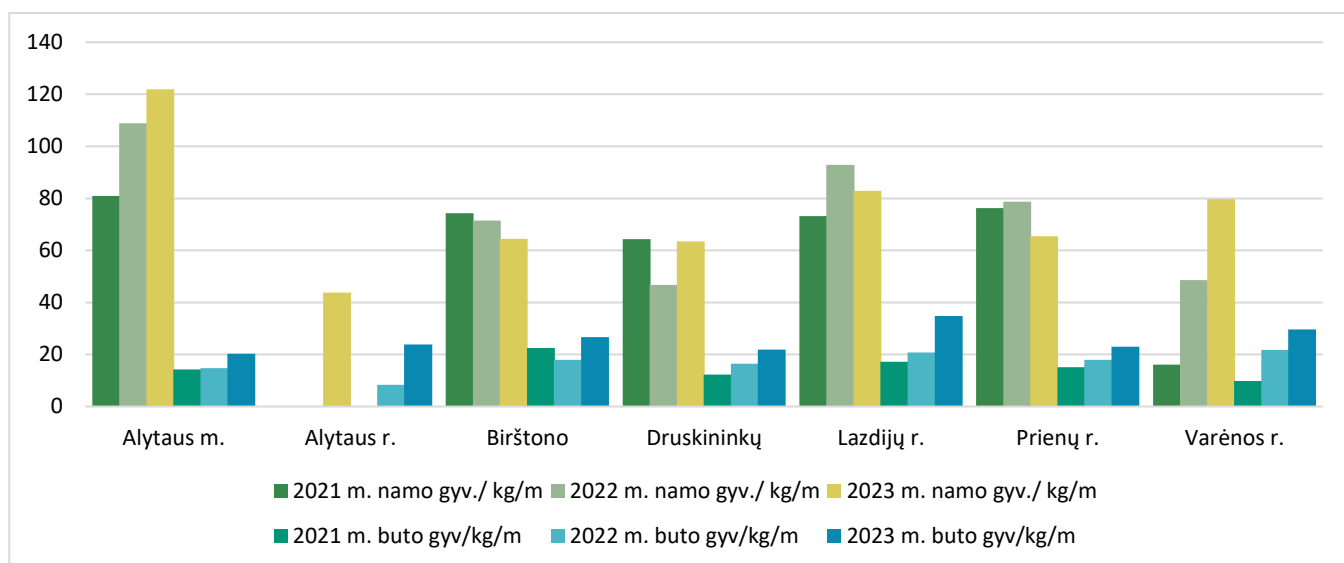
8 pav. Surinktų maisto ir virtuvės atliekų kiekis iš gyventojų savivaldybėse, t

9 pav. Iš individualių ir daugiabučių namų surinktų maisto ir virtuvės atliekų kiekiai savivaldybėse

Alytaus regione 2023 m. vidutiniškai vienam individualaus namo gyventojui, besinaudojančiam paslauga, surinkta 84,12 kg maisto ir virtuvės atliekų, o 2022 m. – 69,83 kg., 2021 m. – 70,85 kg. Daugiabučio namo gyventojui – 22,23 kg, o 2022m. -17,49 kg., 2021 m. – 13,4 kg maisto atliekų (10 pav.).

10 pav. Maisto ir virtuvės atliekų kiekis, surinktas vienam gyventojui, besinaudojančiam paslauga, kg/m.

Geresniam maisto ir virtuvės atliekų surinkimui įtakos turėjo kelios aplinkybės. Gyventojams, kurie per pirmą 2023 m. pusmetį nesinaudojo maisto atliekų konteineriu – nė karto nebuvo jo ištraukę ištuštinimui, buvo išsiųsti 4 054 priminimai-pranešimai apie atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimą. Alytaus miesto gyventojams buvo išsiųsti 599 tokie pranešimai, Alytaus rajono – 811, Birštono – 166, Druskininkų – 860, Lazdijų rajono – 368, Prienų rajono – 580, Varėnos rajono – 670.

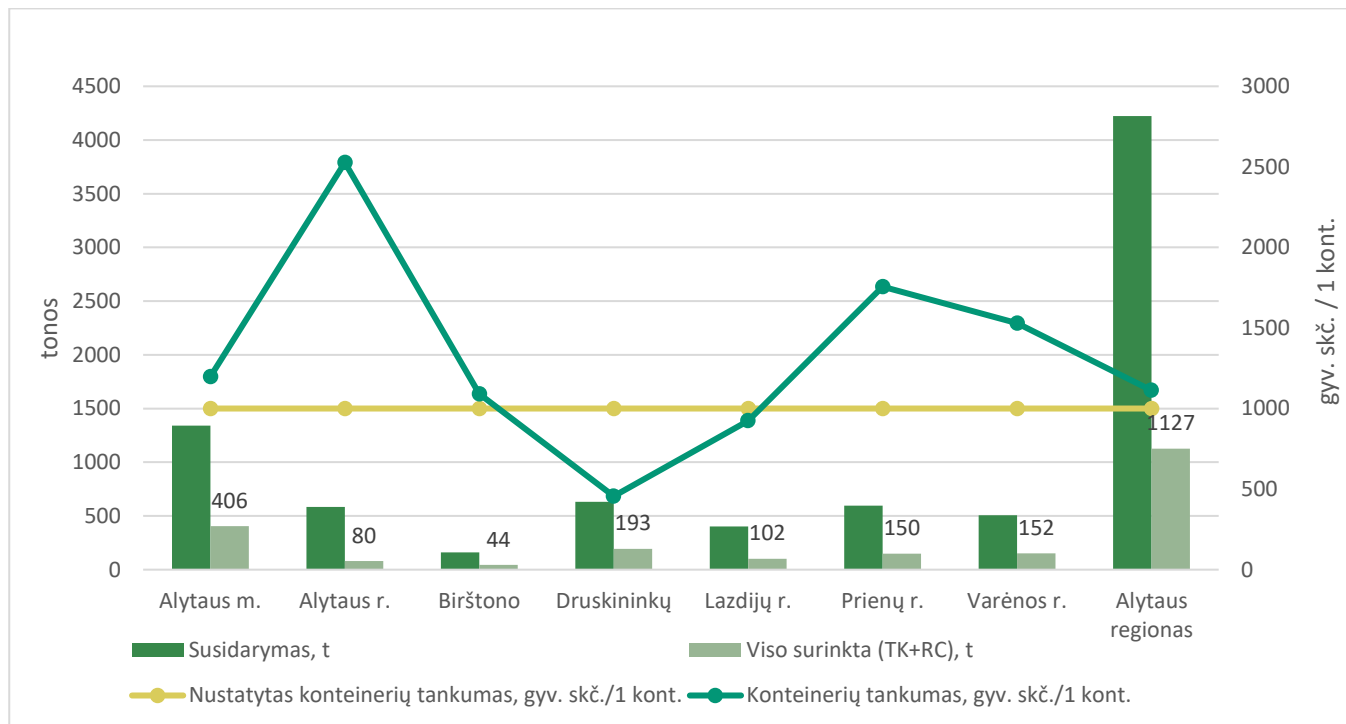
Nuolat buvo vykdoma mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo kontrolė. Regione atlikti 12 tūkst. 544 mišrių komunalinių atliekų konteinerių patikrinimai. 309 mišrių atliekų konteineriuose rastos maisto atliekos ir jie buvo netuštinti, dar 541 gyventojas įspėtas dėl netinkamo rūšiavimo.

Didėjančiam maisto ir virtuvės atliekų kiekiui neabejotinos įtakos turėjo ir rūšiuojamajam surinkimui skirtų priemonių išdalijimas: 2023 m. individualių namų gyventojams papildomai išdalinta 1907 konteinerių, o daugiabučių namų gyventojams – 30 tūkst. 911 vnt. kibirėlių maisto atliekoms surinkti.

TEKSTILĖS ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Alytaus regione jau nuo 2020 m. nuolat plečiamos tekstilės atliekų surinkimo apimtys – 2023 m. buvo aptarnaujami 155 tekstilės konteineriai.

Teisės aktai numato, kad vienu tekstilės konteineriu turi būti aptarnaujama ne daugiau kaip 1000 gyventojų. 2023 m. šis rodiklis pasiektas Druskininkų ir Lazdijų rajono savivaldybėse, o labiausiai tekstilės konteinerių tinklą plėsti reikia Alytaus rajono, Prienų rajono, ir Varėnos rajono savivaldybėse. (11 pav.).

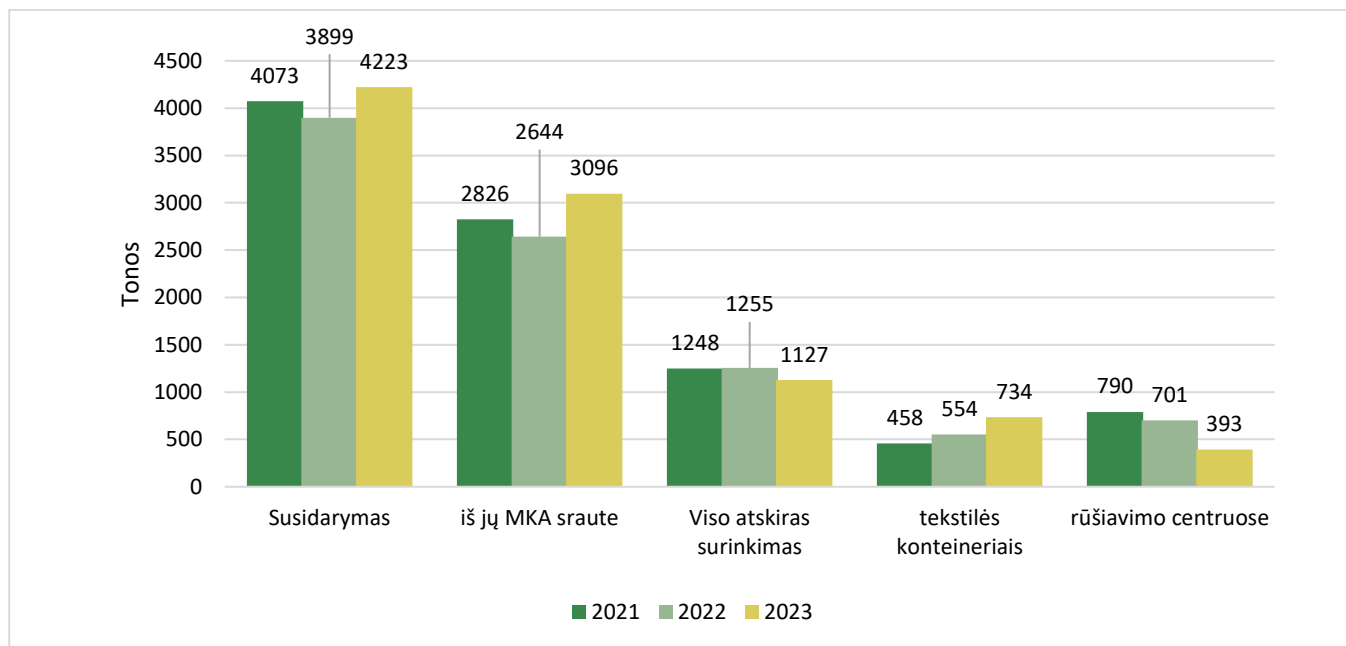
11 pav. Tekstilės atliekų surinkimo ir konteinerių tankumo situacija, 2023 m.

Pastačius daugiau konteinerių, Alytaus rajono ir Lazdijų rajono savivaldybėse konteineriais surenkamų tekstilės atliekų kiekis išsaugo kelis kartus, o Birštono, Prienų rajono ir Varėnos rajono savivaldybėse – apie 50 proc. ir daugiau.

15 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimas tekstilės konteineriais savivaldybėse 2023/2022 m., t

Savivaldybė	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Regionas
2022 m.	284	6	17	129	21	40	56	554
2023 m.	323	29	29	148	58	65	82	734
Pokytis, t	39	23	12	19	37	25	26	180
Pokytis, %	14%	352%	71%	15%	174%	63%	45%	33%

2023 m. bendras tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo lygis, palyginus su 2022 m., nukrito 5 proc. 2023 m. padidėjus tekstilės konteinerių skaičiui (nuo 70 vnt. 2021 m. iki 155 vnt. 2023 m.), jais surenkamų atliekų kiekis padidėjo 33 proc. (180 t), tačiau atskiros surinkimo apimtys rūšiavimo centruose sumažėjo 44 proc. (308 t), o mišrių komunalinių atliekų sraute tekstilės atliekų dalis padidėjo 17 proc. (452 t), kas lėmė mažesnes bendras atskiros surinkimo apimtis.

12 pav. Tekstilės atliekų susidarymo ir atskiro surinkimo pokytis 2021-2023 m.

Rūšiavimo centruose rūšiuojamojo surinkimo apimčių mažėjimui įtakos galėjo turėti tekstilės konteinerių infrastruktūros plėtra, o šių atliekų padidėjimą mišrių atliekų sraute galėjo lemti šios priežastys:

visuomenės informavimas, jog į konteinerius galima mesti tik pakartotiniam naudojimui tinkamus daiktus, todėl kiti drabužiai metami į mišrių atliekų konteinerius;

gyventojai įsigyja daugiau dėvėtų drabužių (įskaitant ir daiktų mainų punktus), kurie po dėvėjimo jau netinka tolesniam naudojimui ir išmetami į mišrių atliekų konteinerius;

dar daug gyventojų turi 240 l mišrių atliekų konteinerius, o pagerėjus rūšiavimui, pradėjus rūšiuoti maisto atliekas, jie neužpildo, todėl gyventojai gali į juos mesti jiems nereikalingus drabužius;

mišrių atliekų morfologinių tyrimų metodikos trūkumai, dėl kurių prie tekstilės atliekų gali būti priskiriamos kitos atliekos.

Norint pasiekti nustatytą rodiklį, būtina toliau plėsti rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą seniūnijų centruose, rūšiavimo centruose, individualių namų kvartaluose, sodų bendrijose, sudaryti palankias sąlygas drabužių prekyba užsiimantiems asmenims sutvarkyti prekių likučius, skatinti atsakingą drabužių pirkimą ir priežiūrą.

Visoje ES nuo 2025 m. sausio 1 d. nustatytas privalomas atskiras tekstilės atliekų surinkimas, tačiau ES ar nacionalinio lygio sprendimų, kaip tvarkyti surinktą atliekų kiekį, dar nėra priimta.

Tekstilės konteineriais surinktų atliekų dinamika Alytaus regione 2021-2023 m. matyti 16 lentelėje.

16 lentelė. Tekstilės konteineriais surinktų atliekų dinamika Alytaus regione

Metai	2021		2022		2023	
Konteinerių kiekis, vnt.	70		145		155	
Surinkta, t	458	proc.	554	proc.	734	proc.
PPN, t	26	5,7%	47	8,4	298	40,6
Deginimui, t	432	94,3	507	91,6	436	59,4

*PPN paruošta pakartotiniam naudojimui

Apibendrintas tekstilės atliekų srauto susidarymas ir tvarkymas 2023 m. pateiktas 17 lentelėje.

17 lentelė. Tekstilės atliekų srauto susidarymas ir tvarkymas 2023 m.

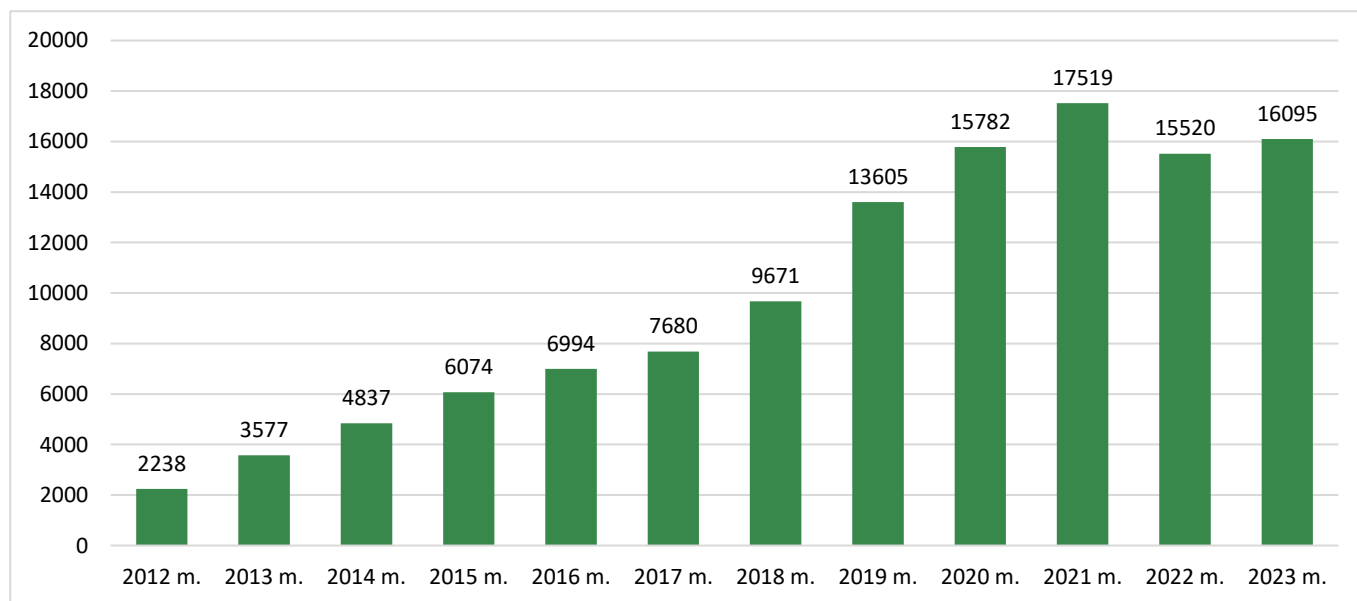
Savivaldybė		Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Alytaus regionas	Proc.
Susidarymas		1 341	585	160	631	403	596	506	4 223	
TK*	Surinkta, t	323	29	29	148	58	65	82	734	17,4%
	PPN, t	131	12	12	60	24	27	33	298	40,6%
	Deginimui, t	192	17	17	88	34	39	49	436	59,4%
RC**	Surinkta, t	83	51	15	45	44	85	70	393	9,3%
	PPN, t	27	37	4	9	9	13	10	110	28,0%
	Deginimui, t	56	14	11	36	34	72	60	283	72,0%
Viso	Surinkta, t	406	80	44	193	102	150	152	1 127	26,7%
	PPN, t	158	49	16	70	33	40	43	408	36,2%
	Deginimui, t	248	31	28	124	69	110	109	719	63,8%

*TK tekstilės konteineriais

** Rūšiavimo centruose

DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

2023 m. Alytaus regiono savivaldybių teritorijose buvo eksploatuojama 20 Rūšiavimo centrų. Priimamos atliekos, prižiūrint ir padedant Rūšiavimo centrų darbuotojams, buvo kruopščiai išrūšiuotos, siekiant kuo daugiau atliekų perdirbti ar panaudoti ir tik netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti – pašalinti. Rūšiavimo centruose priimtų atliekų ir jų apimčių dinamika pavaizduota 13 paveikslėlyje.

13 pav. rūšiavimo centruose priimtų atliekų ir apimčių dinamika, t

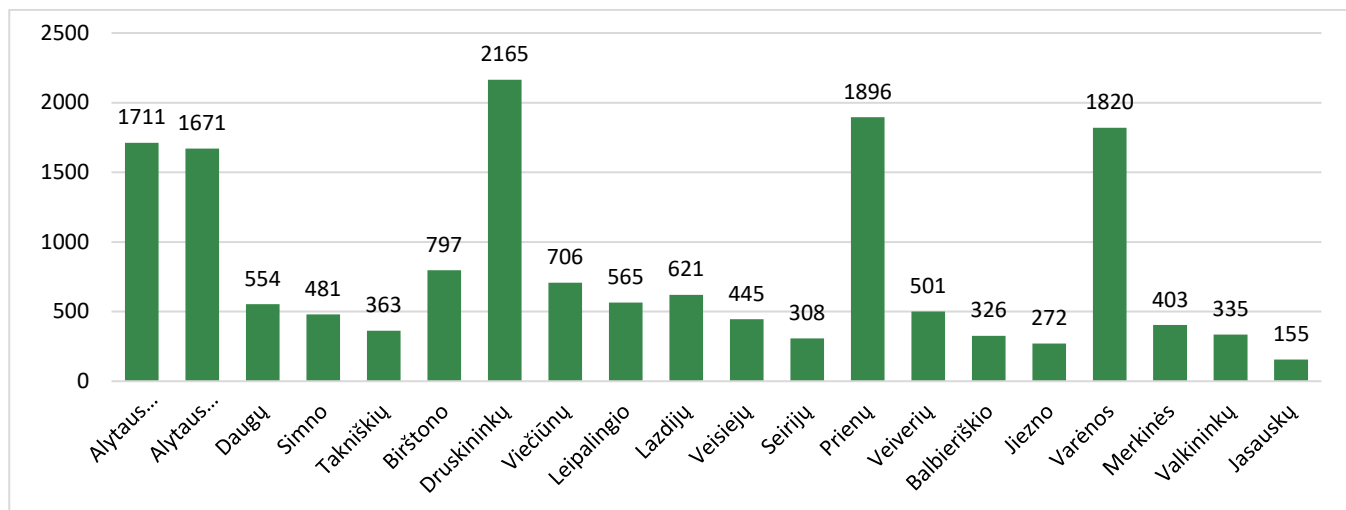
Rūšiavimo centruose atliekos iš regiono gyventojų priimamos nemokamai (išskyrus automobilinį plastiką ir šienainio plėvelę) ir netaikant kiekio apribojimo.

Juridiniams asmenims leidžiama naudotis rūšiavimo centrais ribojant nemokamai priimamų buitinių atliekų kiekį, o už viršijančią dalį reikia mokėti pagal patvirtintus įkainius.

Nuo 2023 m. į Rūšiavimo centrus juridiniai asmenys nemokamai gali pristatyti pakuočių atliekas: popieriaus ir kartono pakuotę, plastikinę pakuotę, stiklo pakuotę.

Daugiausia atliekų 2023 m. buvo pristatyta į Druskininkų rūšiavimo centrą, mažiausią kiekį priėmė Jauskų rūšiavimo centras, Varėnos raj. (14 pav.).

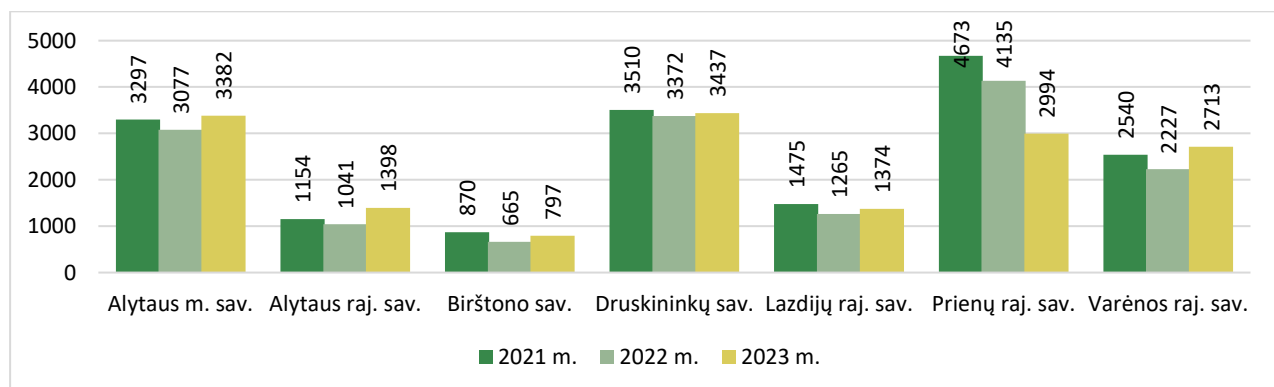

14 pav. 2023 m. rūšiavimo centruose surinktų atliekų kiekiai, t/m.

Rūšiavimo centruose priimamų atliekų kiekio dinamika 2020-2023 m. matyti 18 lentelėje.

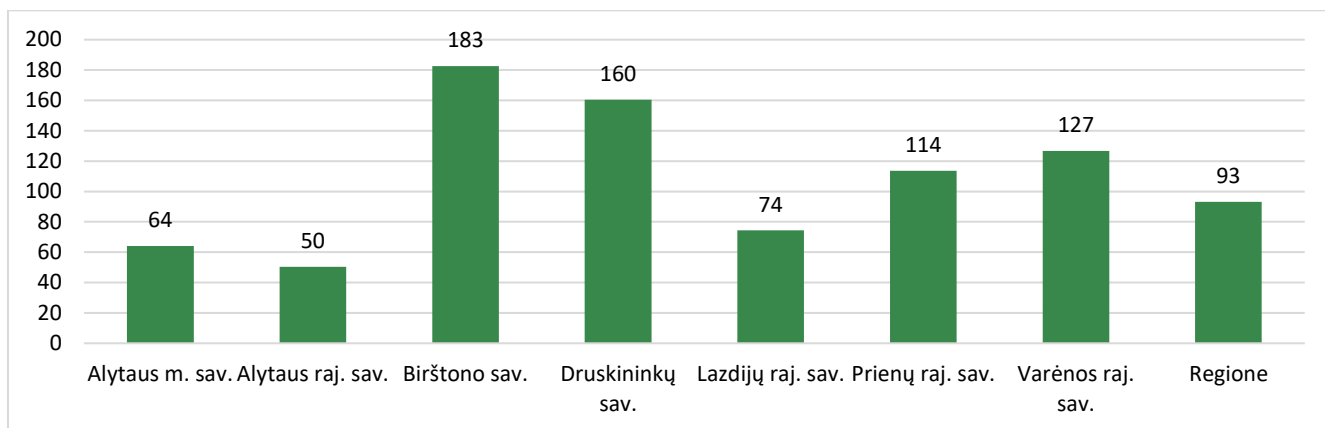
18 lentelė. 2020 m. – 2023 m. rūšiavimo centruose surinktų atliekų kiekiai, t/m.

Rūšiavimo centras	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Alytaus Alovės	1 554	1 594	1 567	1 711
Alytaus Putinų	1 523	1 703	1 596	1 671
Takniškių	333	297	281	363
Daugų	427	543	535	554
Simno	282	314	383	481
Birštono	665	870	861	797
Druskininkų	2 788	2 484	2 292	2 165
Leipalingio	473	496	526	565
Viečiūnų	112	529	589	706
Lazdijų	605	692	598	621
Veisiejų	412	500	444	445
Seirijų	248	283	274	308
Jiezno	244	223	255	272
Balbieriškio	317	343	320	326
Veiverių	1 035	1 363	506	501
Prienų	2 539	2 743	2 166	1 896
Merkinės	383	348	383	403
Valkininkų	222	292	297	335
Jauskų	152	142	117	155
Varėnos	1 470	1 759	1 528	1 820
Iš viso regione	15 782	17 519	15 518	16 095

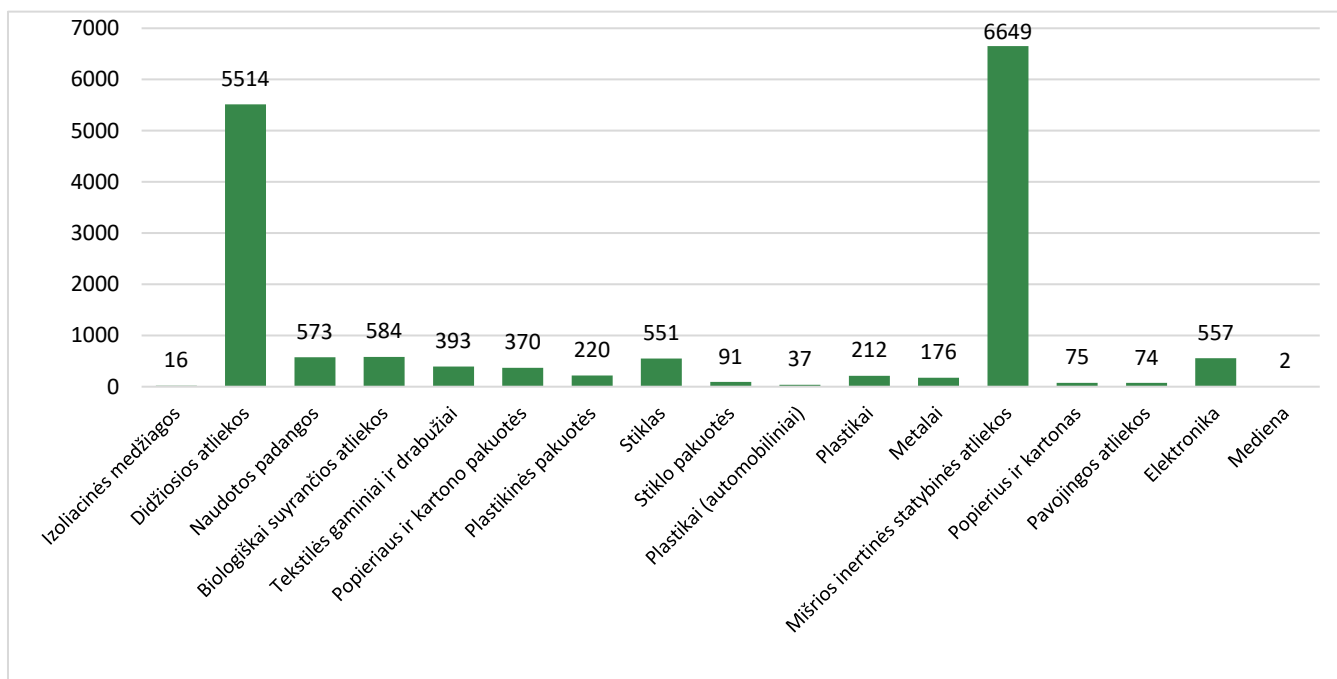
15 pav. 2021 – 2023 m. rūšiavimo centruose surinktų atliekų kiekiai pagal savivaldybes, t

Rūšiavimo centruose priimtų atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, didžiausias yra Birštono savivaldybėje – 183 kg, mažiausias – Alytaus rajono savivaldybėje – 50 kg. (16 pav.).

16 pav. Į rūšiavimo centrus priimtų atliekų kiekiai savivaldybėse 2023 m., kg/gyv./m.

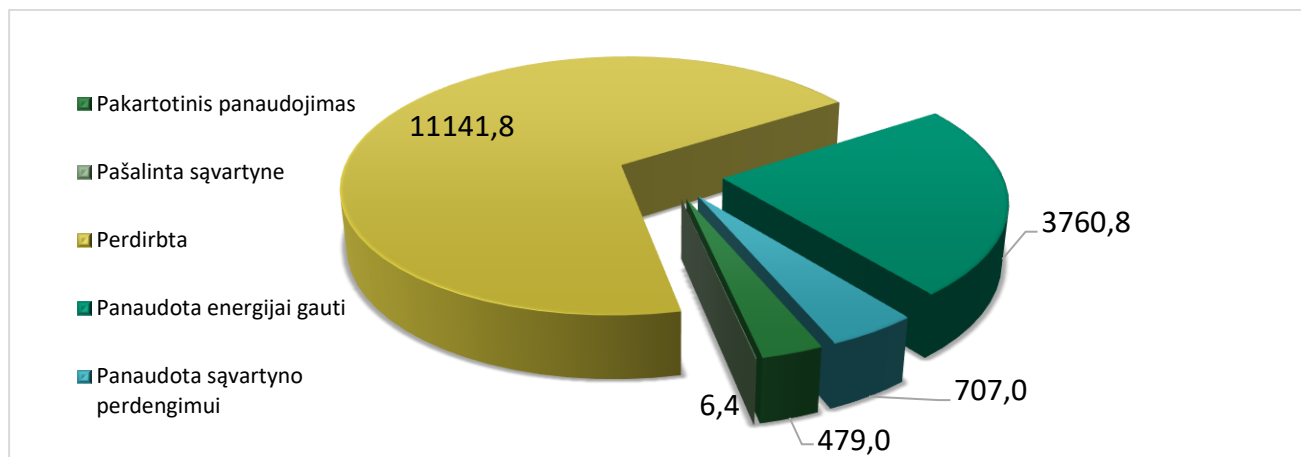
Per 2023 m. padidėjo perdirbimui (smulkinimui) priimtų inertinių atliekų kiekis (6649 tonos), t. y. pagerėjo statybinių atliekų rūšiavimas, atskiriant inertines atliekas. Sumažėjo tekstilės atliekų, nes dalis atliekų buvo surinkta miestuose tekstilės surinkimo konteneriais. Taip pat sumažėjo naudotų padangų kiekiai (17 pav.).

17 pav. 2023 m. Į rūšiavimo centrus priimtų atliekų kiekiai pagal rūšis, t

Iš 5 tūkst. 514 tonų didžiųjų atliekų buvo atskirta 2 tūkst. 180 tonų medienos, kuri buvo susmulkinta, o drožlės perduotos perdirbimui. Iš jų bus pagamintos baldinės plokštės.

Didelė dalis didžiųjų atliekų (3 334 t) ir statybinių atliekų (2 tūkst. tonų) buvo perduota į Statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Takniškių technologijų parke, kur atliekos buvo dar kartą perrūšiuotos. Iš 5 334 tonų perduotų atliekų, sąvartyne pašalinta tik 6,4 tonos netinkamų perdirbti ar kitaip panaudoti atliekų, sąvartyno perdengimui naudoti perduota 707 tonos smulkių mineralinių atliekų, o 3760 tonų buvo panaudotos energijai gauti. Visas likęs kiekis pasiskirstė į kitus, perdirbimui skirtus atliekų srautus (mediena, popieriaus ir kartono bei plastikinė pakuotė, polistireninis putplastis ir t.t.). Rūšiavimo centruose priimtų atliekų apdorojimo būdai parodyti 18 pav.

18 pav. 2023 m. į rūšiavimo centrus priimtų atliekų apdorojimo būdai, t

2023 m. atliktos atviro viešojo pirkimo procedūros ir Druskininkų bei Varėnos rūšiavimo centruose pastatytos naujos buitinės patalpos. Tai modernūs konteinerinio tipo nameliai, įrengti pagal darbuotojų poreikius, pritaikyti lankytojų ir pakeitę senuosius, nusidėvėjusius ir morališkai pasenusius namelius. Senieji nameliai nėra išmetami, planuojama juos parvežti į Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką ir panaudoti daiktams bei medžiagoms laikyti.

Gerinant darbo sąlygas ir estetinį vaizdą, rūšiavimo centruose apgadintos ir nesaugios metalo tinklo vielos tvoros keičiamos segmentinėmis tvromis. 2023 m. pakeista tvora Veiverių rūšiavimo centre. Atnaujinta likusi dalis tvoros Lazdijų rūšiavimo centre. Takniškių rūšiavimo centre įrengta tvora, atskirianti konteinerių pastatymo zoną nuo Bendrovės automobilių ir darbuotojų automobilių stovėjimo aikštelės. Visos atnaujintos tvoros sumontuotos su specialiais nulūžtančiais varžtais, siekiant padidinti apsaugą nuo pašalinių asmenų įsilaužimo. Taip pat pasirašyta sutartis dėl likusios tvoros atkarpos atnaujinimo Druskininkų rūšiavimo centre.

Visuose rūšiavimo centruose įrengti automatiniai vartai. Viečiūnų rūšiavimo centre tokie vartai bus įrengti, kai leis oro sąlygos leis patiesti elektros kabelį. Telefonu ar pulteliu valdomi vartai – didelis patogumas ir palengvinimas vairuotojams.

ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Valstybiniam atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane viena svarbiausių savivaldybėms keliamų užduočių tampa biologinių atliekų tvarkymas jų susidarymo vietoje.

Alytaus regione dėmesys tam skiriamas jau seniai. Siekiant sumažinti biologiškai skaidžių atliekų kiekį mišrioje komunalinėse atliekose Alytaus regiono savivaldybių miestų individualių namų gyventojams yra išdalintos žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės. Kompostavimo dėžėmis neatlygintinai aprūpinta apie 80% miestų individualių valdų (19 lentelė). Likusi dalis individualių valdų žaliąsias atliekas kompostuoja pačių įsigytuose arba pasigamintuose kompostavimo įrenginiuose.

19 lentelė. Miestų individualioms valdoms išdalintų kompostavimo dėžių skaičius, vnt.

Savivaldybė	0,9 m ³	0,6 m ³	Viso	Kompostavimo infrastruktūra aprūpintų miestų individualių valdų dalis, proc.
Alytaus m.	947	1 473	2 420	64%
Alytaus r.	250	240	490	93%
Birštono	102	113	215	61%
Druskininkų	413	527	940	91%
Lazdijų r.	397	553	950	82%
Prienų r.	551	864	1 415	97%
Varėnos r.	340	230	570	100%
Iš viso regione	3 000	4 000	7 000	80%

2023 m. Alytaus miesto savivaldybės taryba patvirtino naujus vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatus, skatinančius atliekų rūšiavimą ir biologinių atliekų tvarkymą susidarymo vietoje. Komunalinių atliekų turėtojo naudojama kompostavimo dėžė turės būti registruota, vadovaujantis Aplinkos ministro patvirtintu Komunalinių atliekų turėtojų registravimo tvarkos aprašu.

Susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų kiekio pagrindimui įrodymų nereikia, kai susidarymo vietoje kompostuojama iki 5 proc. atliekų. Vertinant 2023 metų duomenis, kurie pateikiami 20 lentelėje, matyti, kad 5 proc. kompostuoja tik dvi Alytaus regiono savivaldybės t. y. Birštono ir Druskininkų savivaldybės.

20 lentelė. Sukompostuotų susidarymo vietoje atliekų kiekis 2023 m., t

Savivaldybė	Sukompostuotų atliekų kiekis, t	Sukompostuota lyginant su susidarymu KA 2023 m., proc.
Alytaus m.	653	3
Alytaus r.	2 143	19
Birštono	181	5
Druskininkų	626	5
Lazdijų r.	1 629	22
Prienų r.	1 748	15
Varėnos r.	1 594	19
Iš viso regione	8 574	12

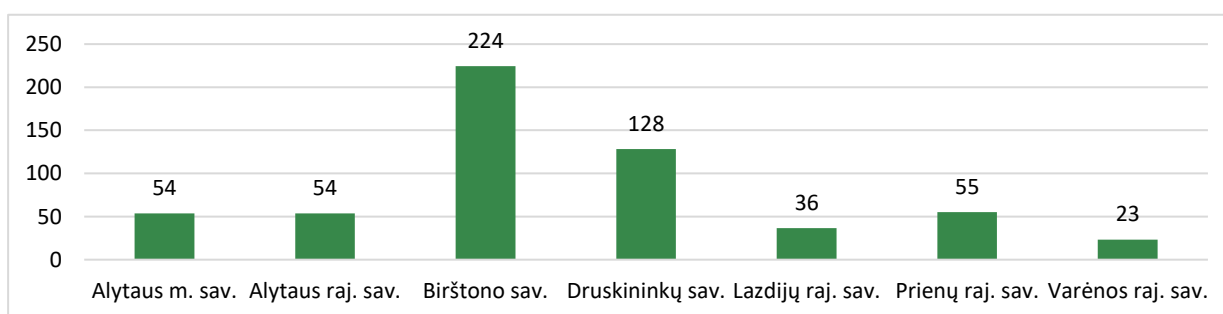
Todėl norint išlaikyti esamą biologinių atliekų kompostavimo jų susidarymo vietoje kiekį ir įgyvendinti savivaldybėms nustatytas užduotis, teks rinkti įrodymus iš komunalinių atliekų turėtojų apie turimas kompostavimo dėžes ir kompostuojamą atliekų kiekį namuose. Aplinkos ministerija iki šiol nėra parengusi ir patvirtinusi biologinių atliekų, sukompostuotų susidarymo vietoje, vertinimo tvarkos.

2023 m. į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles buvo priimta 10 438 tonos atliekų (dar 584 tonos biologiškai skaidžių atliekų pristatyta ASK tipo konteineriais iš rūšiavimo centrų). Savivaldybėse surinktų žaliųjų atliekų kiekiai matyti 21 lentelėje.

21 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas regiono savivaldybėse, t

Savivaldybė	Žaliosios atliekos
Alytaus m.	3 209
Alytaus r.	1 722
Birštono	1 031
Druskininkų	2 306
Lazdijų r.	695
Prienų r.	1 450
Varėnos r.	498,72
Iš viso:	10 913

Didžiausias kompostavimo aikštelėse surinktų atliekų kiekis vienam gyventojui tenka Birštono savivaldybėje – 224 kg, mažiausias – Varėnos rajono savivaldybėje – 23 kg. (19 pav.).

19 pav. Žaliųjų atliekų surinkimas kompostavimo aikštelėse pagal savivaldybes, kg/gyv. 2023 m.

Žaliąsias atliekas pristatydavo miesto viešąsias teritorijas tvarkančios kompanijos, apvažiavimo būdu žaliosios atliekos buvo renkamos iš daugiabučių namų kvartalų, individualių namų savininkai žaliąsias atliekas pristatė patys. Aikštelėse atliekos buvo apdorojamos jas kompostuojant.

NAUDOTŲ HIGIENOS REIKMENŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Vadovaujantis Alytaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano nuostatomis bei atsižvelgiant į Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatytą priemonę įvertinti poreikį įdiegti atskirą buityje naudotų higienos priemonių surinkimo ir tvarkymo sistemą, kurią 2023-2024 m. turi įgyvendinti Aplinkos ministerija, Alytaus regione 2023 m. liepos 1 d. pradėtas atskiras naudotų higienos reikmenų surinkimas globos įstaigų, vaikų darželių, ligoninių. Siekiant įdiegti šių atliekų atskirą surinkimą buvo pasirašytos sutartys su įstaigomis. Jos aprūpintos kontaineriais šioms atliekoms atskirai rinkti. Pasirašytų sutarčių ir surinktų higienos priemonių atliekų kiekiai matyti 22 lentelėje.

22 lentelė. Naudotų higienos priemonių surinkimas regiono savivaldybėse 2023 m.

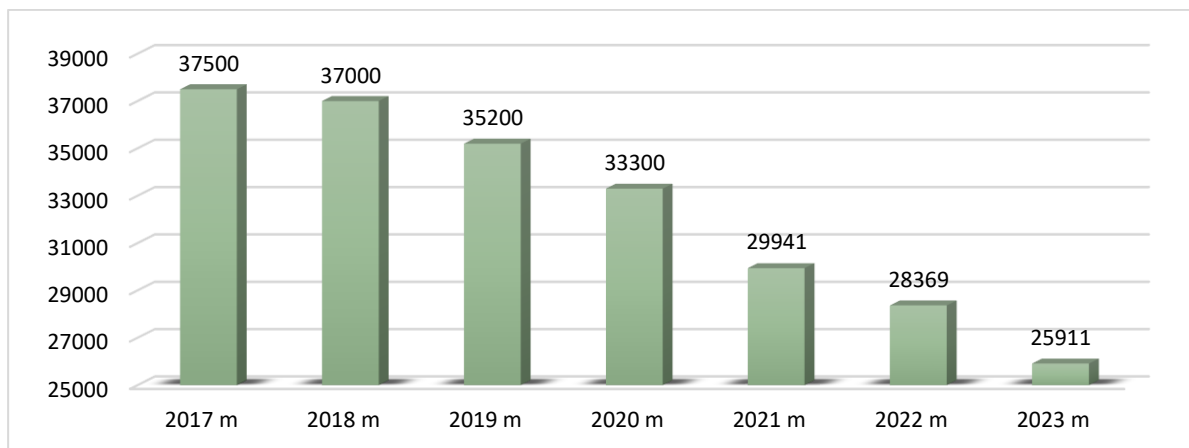
Savivaldybė	Sudarytų sutarčių skaičius	Surinktas atliekų kiekis, t
Alytaus miesto	18	52,09
Alytaus rajono	5	12,839
Birštono miesto	1	3,565
Druskininkų miesto	6	10,48
Lazdijų rajono	6	29,655
Prienų rajono	11	31,969
Varėnos rajono	8	32,692
Iš viso	55	173,29

Tyrimai rodo, kad mišrioje komunalinėse atliekose higienos atliekų yra apie 12,58 proc. arba apie 3,2 tūkst. t. Todėl būtinas šių atliekų atskiras surinkimas ir iš gyventojų.

Atskirai surinktos higienos atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba. Pirmiausia šios atliekos smulkinamos, talpinamos į kompostavimo tunelius ir po apdorojimo perduodamos į atliekų deginimo įrenginius. Ateityje reikėtų spręsti ir dėl medžiagų atgavimo proceso.

MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Vadovaujantis valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo planu, pagrindinis uždavinys savivaldybėms yra didinti rūšiuojamąjį surinkimą iki 80 proc. visų susidarantių komunalinių atliekų, o tai reiškia, kad 2027 metais regione turi tik 15 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų. Norint tą pasiekti kiekvienais metais reikia sumažinti mišrių komunalinių atliekų ne mažiau nei 3 tūkst. tonų. Tai – labai sunkus ir sudėtingas uždavinys. 2023 m. pavyko sumažinti tik 2,5 tūkst. tonų, nors buvo vykdoma aktyvi prevencija, intensyviai dalintos rūšiavimo priemonės. 2023 m. Alytaus regiono savivaldybėse mišrių komunalinių atliekų surinkta beveik 25 911 tūkst. t, t. y. 2 457 t mažiau nei 2022 m. (28 369 t). Mišrių komunalinių atliekų dinamika regione matyti 20 pav.

20 pav. Mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika Alytaus regione, t

Visa bendrovės politika yra orientuota į tai, kad mišrių komunalinių atliekų kiekis mažėtų, nes tik išrūšiuotų atliekų tvarkymas nebrangsta. Rūšiavimo priemonėmis regione yra aprūpinti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys. Jiems regione yra išdalinta 49 701 vnt. konteinerių (23 lentelė).

23 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų konteinerių bazė regione

Savivaldybės pavadinimas	Konteinerio talpa, m³	MKA konteineriai Alytaus regione 2023 m. vnt.				
		Gyventojai	Sodai	Garažai	Juridiniai	Viso
Alytaus miesto	0,12	1 245		2	187	1 434
	0,24	2 673		2	321	2 996
	1,1	7		4	456	467
	2,5-5	152		34	1	187
Iš viso		4 077	0	42	965	5 084
Alytaus rajono	0,12	3 082			71	3 153
	0,14	2				2
	0,24	6 907			228	7 135
	1,1	546	83		366	995
	0,77	1			1	2
	3	17	14			31
	5	12	9			21
Iš viso		10 567	106	0	666	11 339
Birštono	0,12	490		2	12	504
	0,14	5				5
	0,24	290			24	314
	0,66	3			2	5
	1,1	77	12	1	68	158
	5	22	1		7	30
Iš viso		887	13	3	113	1 016
Druskininkų	0,12	439	0	0	12	451
	0,24	3 215	5	0	260	3 480
	1,1	84	15	0	209	308
	3;5	88	7	0	15	110
Iš viso		3 826	27	0	496	4 349
Lazdijų	0,24	8 634			291	8 925
	1,1	332	8	5	287	632
	3	36	5			41
Iš viso		9 002	13	5	578	9 598
Prienų rajono	0,12	5 034	1 140		88	6 262
	0,14	81			1	82
	0,24	3 222	8		170	3 400
	0,66	3			24	27
	0,77				5	5

	1,1	315	57	1	440	813
	3	9	4		9	22
	5	31	1		2	34
Iš iso		8 695	1 210	1	739	10 645
Varėnos rajono	0,12	1 139		3	29	1 171
	0,24	5 501		4	185	5 690
	1,1	330	21	8	376	735
	3;5	61	5	8	0	74
Iš viso		7 031	26	23	590	7 670
Alytaus regionas	0,12	11 429	1 140	7	399	12 975
	0,14	88	0	0	1	89
	0,24	30 442	13	6	1 479	31 940
	0,66	6	0	0	26	32
	0,77	1	0	0	6	7
	1,1	1 691	196	19	2 202	4 108
	3;5	428	46	42	34	550
Iš viso		44 085	1 395	74	4 147	49 701

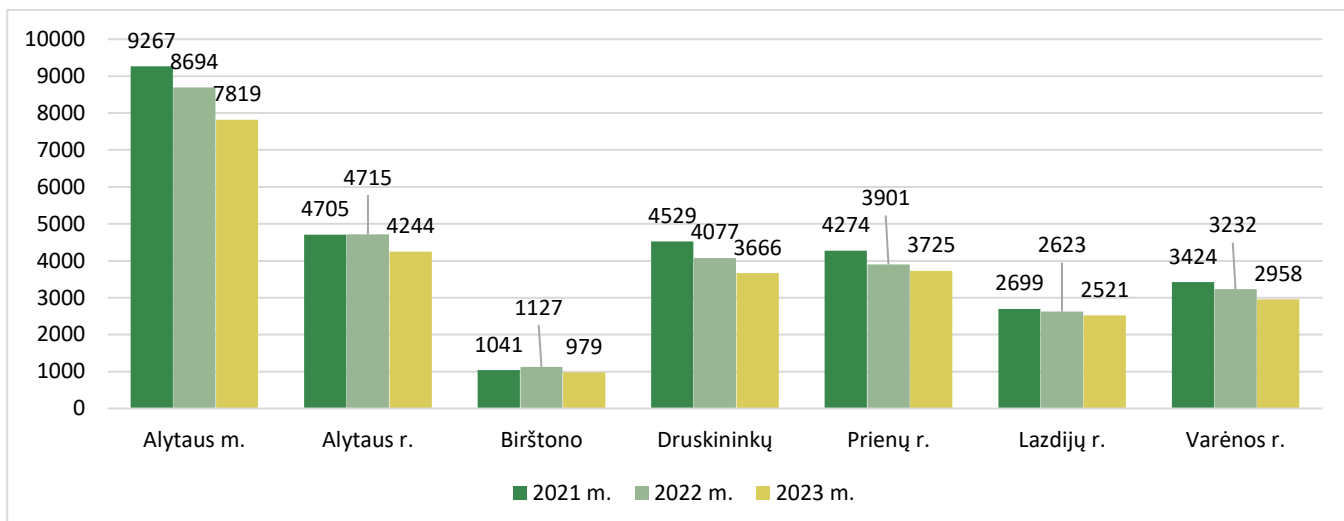
Vis daugiau gyventojų ir juridinių asmenų kreipiasi su prašymais pakeisti turimus mišrių atliekų konteinerius į mažesnės talpos. Todėl svarstytina galimybė didesnių kaip 120 l talpos konteinerių mišrioms atliekomis visai atsisakyti. Dėl kokių priežasčių prašoma pakeisti konteinerius atskirose savivaldybėse, matyti iš 24 lentelėje pateiktų duomenų.

24 lentelė. MKA konteinerių pastatymo/pakeitimo priežastys

Savivaldybė	Nauji mokėtojai	Sulūžę, pavogti, sudegę	Neatitinka TS	Keičiasi į mažesnę talpą	Keičiasi į didesnę talpą	Neturėjo	Panaikintos kolektyvinės aikštelės	Pastatytos kolektyvinės aikštelės	Savivaldybės nurodymai	Viso
Alytaus m.	58	68	23	99	2	20	0	1	0	271
Alytaus r.	20	68	6	15	8	61	32	0	31	241
Birštono	7	4	4	20	1	5	4	0	0	45
Druskininkų	20	6	2	1	5	10	0	0	1	45
Lazdijų r.	34	179	65	15	3	26	0	21	16	359
Prienų r.	30	107	86	248	7	90	62	0	1	631
Varėnos r.	18	20	4	31	6	48	41	0	8	176
Iš viso	187	452	190	429	32	260	139	22	57	1 768

Mišrių komunalinių atliekų kiekiai 2023 m. mažėjo visose regiono savivaldybėse. Labiausiai mišrių komunalinių atliekų, surenkamų ir iš gyventojų, ir iš juridinių asmenų, sumažėjo Alytaus miesto, Alytaus rajono ir Druskininkų savivaldybėse.

Mišrių komunalinių atliekų susidarymo savivaldybėse pokyčiai matyti 21 pav.

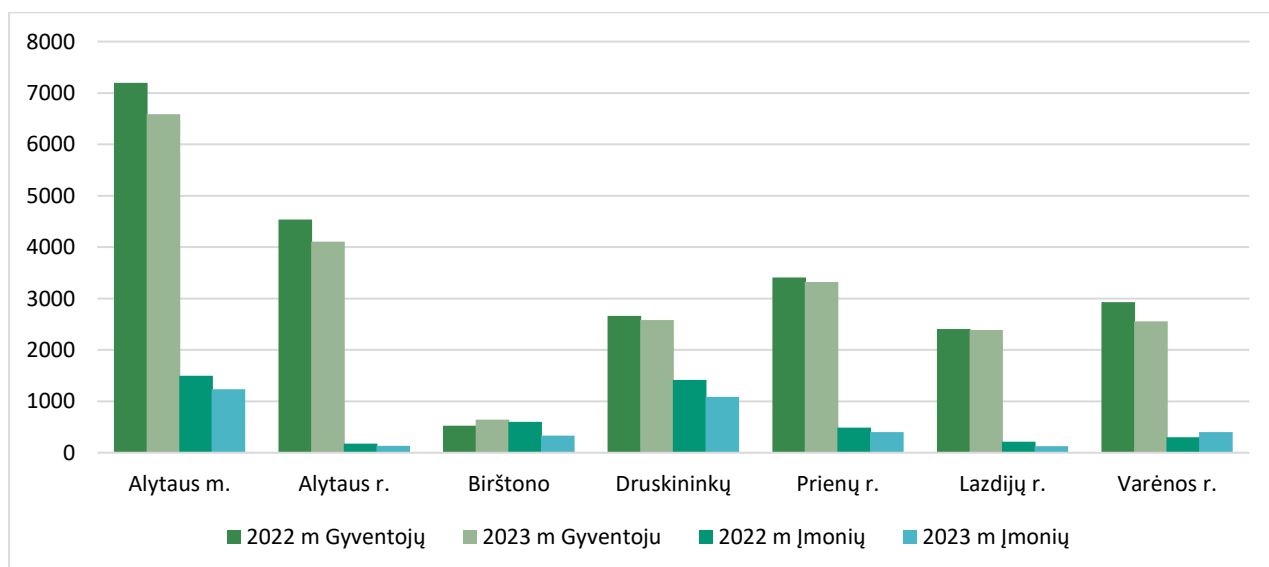

21 pav. Mišrių atliekų susidarymas savivaldybėse, t

Vertinant atskirai iš įmonių ir gyventojų surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekius, matyti, kad daugelyje savivaldybių jie mažėjo. Tik Birštono savivaldybėje, lyginant su praėjusiais metais, padidėjo iš gyventojų surinktų mišrių komunalinių atliekų, tačiau ženkliai – beveik dvigubai – sumažėjo iš įmonių surinktų mišrių komunalinių atliekų. Tuo tarpu Varėnos rajono savivaldybėje iš įmonių surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekis padidėjo. Duomenys apie tai pateikti 25 lentelėje ir 21 paveikslėlyje.

25 lentelė. MKA atliekų susidarymas regiono savivaldybėse (įmonės ir gyventojai), t

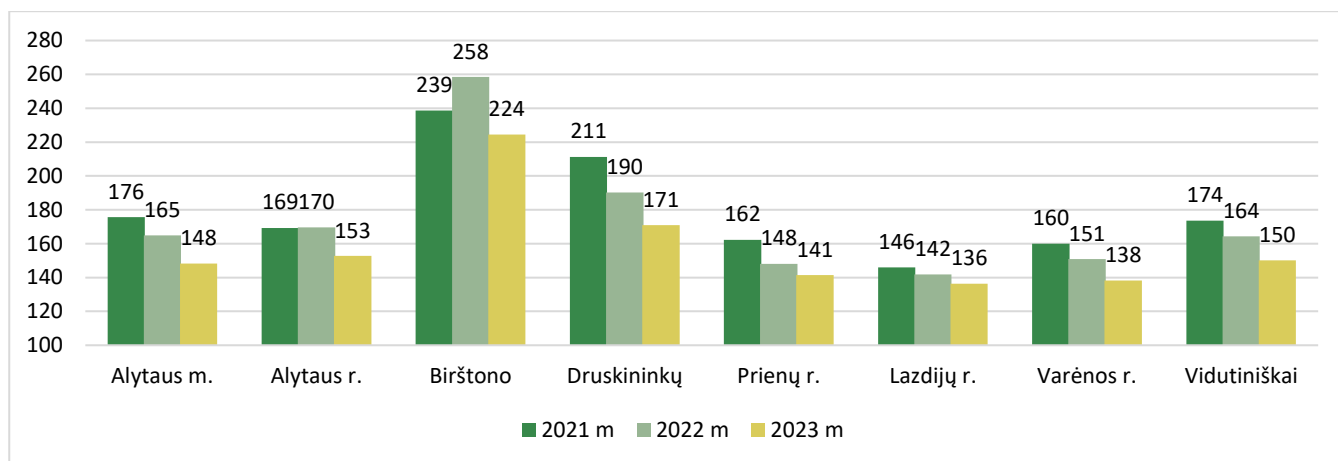
Savivaldybės	2022 m.		2023 m.	
	Gyventojų	Įmonių	Gyventojų	Įmonių
Alytaus m.	7 197	1 497	6 584	1 235
Alytaus r.	4 535	180	4 108	135
Birštono	524	603	646	333
Druskininkų	2 660	1 417	2 581	1 084
Prienų r.	3 410	491	3 321	404
Lazdijų r.	2 408	215	2 391	130
Varėnos r.	2 933	299	2 559	399
Iš viso:	23 667	4 702	22 190	3 720

22 pav. MKA susidarymas skirtingose vartotojų grupėse 2022 m. ir 2023 m., t

Siekiant mažinti mišrių komunalinių atliekų kiekį, buvo nuolat ir intensyviai vykdoma konteinerių kontrolė. Po 2023 m. atliktų planinių patikrinimų buvo neištuštinti 4 538 vnt. mišrių komunalinių atliekų konteineriai. Iš jų 3 452 vnt. gyventojų ir 1 318 įmonių, surašyti 493 patikrinimo aktai.

2023 m. regione vidutiniškai vienam statistiniam gyventojui teko 150 kg. Mišrių komunalinių atliekų, t.y. 14 kg mažiau negu 2022 m. (164 kg). Didžiausias mažėjimas pastebimas Alytaus miesto ir Druskininkų savivaldybėse. Didžiausias, vienam gyventojui tenkantis mišrių atliekų kiekis, yra Birštono savivaldybėje. Duomenys apie tai pateikti 22 paveikslėlyje.

23 pav. Vidutinis visuose šaltiniuose susidarančių mišrių komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui savivaldybėse, kg/m. 2021-2023 m.

ATLIEKŲ APDOROJIMO ĮRENGINIŲ VEIKLA

Pakartotinis naudojimas ir „TikoTiks“ veikla

Pakartotinio naudojimo sistemą sudaro 19 daiktų mainų punktų „Mainukų“, esančių kiekviename Alytaus regiono rūšiavimo centre ir daiktų mainų ir rengimo pakartotinai naudoti centras „TikoTiks“.

„Mainukuose“ gyventojai gali pristatyti nereikalingus ir pasiimti jiems reikalingų daiktų. Čia pristatyti daiktai vertinami tik vizualiai, nusprendžiama, ar daiktai gali būti toliau naudojami, nepaisant smulkių ar vidutinių defektų, t. y. kokius daiktus vieni gyventojai atneša, tokius kiti gali pasiimti, tačiau ne daugiau kaip 5 vnt. vienu kartu.

Į „TikoTiks“ centrą atnešti daiktai įvertinami ne tik vizualiai, bet ir patikrinami techniškai, valomi, remontuojami, taisomi, atnaujinami ir už simbolinį mokestį parduodami arba dovanojami labdaros organizacijoms. „TikoTiks“ centre nemokamai galima pasiimti iki 5 daiktų, už daugiau taikomas 2 Eur/kg mokestis.

„TikoTiks“ centre veikia siuvykla, kur taisomi, persiuvami ir už minimalų mokestį pardavinėjami tekstilės gaminiai, iš nereikalingos tekstilės siuvami nauji gaminiai.

2023 m. buvo sudaryta bendradarbiavimo sutartis su profesionaliu elektros ir elektroninės įrangos meistru, kuris mainais už dalyvavimą aplinkosauginėse veiklose ir renginiuose, važinėjo po rūšiavimo centrus, rinko taisymui ir pardavimui tinkamus prietaisus, juos taisė ir parduodavo kaip „TikoTiks“ prekes, suteikdamas 3 – 6 mėn. garantiją.

Į „TikoTiks“ taip pat vežamos ir čia rūšiuojamos bei pakartotiniam naudojimui perduodamos tekstilės konteineriais surinktos tekstilės atliekos.

Kadangi pakartotinis naudojimas glaudžiai siejasi su atliekų prevencija, „TikoTiks“ centre įkurta aplinkosauginio ugdymo klasė, kurioje virtualios realybės priemonių pagalba pasakojama apie Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parke tvarkomas atliekas, taip pat vyksta gyventojams skirtos atsakingo vartojimo, pakartotinio naudojimo ir atliekų tvarkymo edukacijos ir renginiai.

Pakartotinio naudojimo (PN) veiklos ir rezultatai

Pagrindiniai pakartotiniam naudojimui tinkamų atliekų srautai yra elektros ir elektroninė įranga, tekstilė, didelių gabaritų atliekos (naudoti baldai), izoliacinės medžiagos (putų polistirolas, akmens vata). Taip pat PN atiduodami ir įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys (indai, vazos, puodai, paveikslai), laisvalaikio ir vaikų prekės (sporto inventorių, dviračiai, dėlionės, žaislai), knygos ir pan., kurie priimami kaip atliekos ir pagal dominuojančią medžiagą apskaitomi kaip antrinės žaliavos: popierius, plastikas, metalas, popierius, mediena ir pan.

2023 m. mainų punktuose „išmainyta“ 532 t daiktų: daugiausia nereikalingų baldų – 286 t, tekstilės gaminių – 132 t, elektros ir elektroninės įrangos – 55 t, popieriaus ir kartono gaminių – 26 t.

Pakartotinai panaudota 298 t tekstilės konteineriais surinktų tekstilės atliekų. Nuo 2023 m. gegužės mėnesio tekstilės atliekos, atrinkus priemaišas, šlapius drabužius, yra perduodamos tekstilės atliekų tvarkytojams tolesniam tvarkymui. 2023 m. jiems buvo perduota 299 t atliekų, iš kurių, tvarkytojų duomenimis, buvo pakartotinai panaudota 296 t tekstilės atliekų. Duomenys apie paruoštų pakartotinai naudoti atliekų kiekį pateikti 26 lentelėje.

26 lentelė. Paruoštų pakartotinai naudoti atliekų kiekis

Atliekų srautas	2021m.			2022 m.			2023 m.		
	Priimta RC*	Iš jų, parengta PN*		Priimta RC	Iš jų, parengta PN		Priimta RC	Iš jų, parengta PN	
	t	t	%	t	t	%	t	t	%
EEĮ* 20 01 35, 20 01 36,	565	31	5,4	530	42	7,9	557	55	9,9
Didžiosios atliekos 20 03 07	5 532	126	2,3	4 444	271	6,1	5 514	286	5,2
Tekstilė 20 01 10, 20 01 11	790	73	9,2	688	77	11,1	393	132	33,5
Tekstilė 20 01 11 (tekstilės konteineriais)	458	26	5,6	554	46	8,3	734	298	40,6
Plastikai 20 01 39	181	9	4,9	162	10	6,0	33	14	43,5
Popierius ir kartonas 20 01 01	261	7	2,5	252	12	4,6	75	26	35,1
Metalai 20 01 40	156	9	5,6	127	13	10,2	176	15	8,4
Stiklas 20 01 02	401	8	2,1	383	8	2,1	551	11	2,0
Mediena 20 01 38	263	0	0,04	12	0	0,9	2	0	9,8
Izoliacinės medžiagos 17 06 04	4 766	33	0,7	2 987	27	0,9	16	15	92,8
Iš viso (su bendru RC kiekiu)	17 513	320	1,7	15 520	505	3,0	16 095	852	3,4
Iš viso (su bendru KA kiekiu)	79 881		0,4	79 228		0,6	75 594		1,1

*RC – rūšiavimo centras, KA – komunalinės atliekos, EEĮ – elektros ir elektroninė įranga, PN – pakartotinis naudojimas

2023 m. vykdyta bendradarbiavimo su elektros prietaisų taisymo meistrų veikla padėjo identifikuoti į rūšiavimo centrus (Alytaus m. Alovės g. ir Putinų g., Takniškių, Prienų ir Birštono) pristatomų prietaisų pataisomumą, tinkamumo parduoti galimybes ir apimtis. Remiantis bendradarbiavimo rezultatais, iš 55 t paruoštų pakartotinai naudoti elektronikos atliekų, ekonomiškai gali būti naudinga taisyti apie 3,7 proc. į didžiuosius rūšiavimo centrus pristatomų elektros prietaisų (27 lentelė).

27 lentelė. Elektros ir elektronikos prietaisų galimybė pataisyti

Iš viso		EEĮ tipai		Prekių ženklai		Galimybė pataisyti	Vnt.	Proc.
Vnt.	t	Vnt.		Vnt.		Be defektų	3	3,6%
84	2,43	Mikrobangų krosn.	22	Samsung	23	Pataisyta	64	76,2%
		Skalbyklė	21	Miele	7	Tik detalėms	7	8,3%
		Televizorius	11	LG	5	Nepataisoma	6	7,1%
		Dulkių siurblys	9	Gorenje	4	Parduota	71	84,5%

2023 m. „TikoTiks“ siuvykloje buvo sutaisyta ir parduota 268 vnt. drabužių, daugiausia lauko aprangos. Iš nereikalingų užuolaidų ir audinių pasiūta apie 150 vnt. daugkartinių produktų svėrimo maišelių ir 200 vnt. apsipirkimo krepšių.

Bendradarbiaujant su Alytaus miesto neįgaliųjų dienos užimtumo centru iš išmestų užuolaidų ir kitų audinių atraižų buvo pasiūta dar apie 400 vnt. daugkartinių produktų svėrimo maišelių, kurie kartu su pirminių krepšiais kaip apsipirkimo rinkiniai buvo išdalinti įvairių renginių ir akcijų metu, „Mano Alytus“ klientų aptarnavimo centre, Atliekų mažinimo savaitės metu gyventojams, atsisakiusiems popierinių sąskaitų.

Labdaros tikslais 2023 m. buvo paaukota apie 2 t daiktų. Daugiausia – drabužių, avalynės ir patalynės.

Bendrovė yra išsikėlusį tikslą iki 2027 m. paruošti pakartotinai naudoti 1 400 t atliekų, taip sumažinant atliekų, ypač baldų ir tekstilės, deginimo kaštus. 2023 m. šį rodiklį pavyko įgyvendinti 61 proc. Pakartotinio naudojimo apimčių didinimui 2024 m. bus modernizuojami daiktų mainų punktai – sutvarkyta apsauga nuo kritulių, pastatyti papildomi daiktų laikymo talpos, matavimosi kabinos, veidrodžiai.

Viename iš geriausiai atliekų tvarkymo srityje pažengusių valstybių, Belgijos Flandrijos regione yra taikomas kiekybinis nereikalingų daiktų pakartotinio naudojimo tikslas per socialinę įmonę – naudotų daiktų parduotuvių tinklą De Kringwinkel, t. y. iki 2015 m. surinkti ir perparduoti apie 5 kg daiktų vienam regiono gyventojui per metus. 2015 m. pasiekus 4,8 kg/gyv. rodiklį, buvo nustatytas naujas tikslas 2022 metams – apie 7 kg/gyv. 2022 m. pasiekus 6 kg/gyv. rodiklį, svarstoma jį padidinti iki 8 kg/gyv./m. 2030 m. Jei Bendrovės sukurtai pakartotinio naudojimo sistemai būtų taikomas toks pakartotinio naudojimo rodiklis, jis 2023 m. būtų 4,9 kg/gyv. ir šioje atliekų tvarkymo srityje Alytaus regionas pasiektų Flandrijos regiono 2015 m. lygį.

Pakartotinis naudojimas be savo tiesioginės aplinkosauginės naudos (sutaupyti gamtiniai ištekliai ir išvengta taršos susijusios su naujų gaminių gamyba), kuria stiprią, nors ir netiesioginę, ekonominę-socialinę ir aplinkosauginę naudą. 2023 m. gyventojams mainų punktuose „išsimainius“, nereikėjo pirkti apie 532 t daiktų ir, remiantis nevyriausybinių organizacijos WRAP sukurta pakartotinio naudojimo poveikio matavimo skaičiuokle, galima teigti jog Alytaus regiono pakartotinio naudojimo sistemos dėka Alytaus regiono gyventojai 2023 m. sutaupė 266 000 Eur, o nuo pilnos sistemos sukūrimo pradžios 2020 m. – 680 500 Eur.

Taip pat 2023 m. dėl pakartotinio naudojimo išvengus naujų gaminių gamybos ir atliekų deginimo vidutiniškai sutaupyta 73 tCO₂eq (ŠESD emisijų susidarymo), o nuo sistemos sukūrimo pradžios – 150 tCO₂eq. Atitinkamai sutaupyta ir iš iškastinio kuro pagamintos energijos sunaudojimo 2023 m. – 9,3 mln. MJ eq, nuo sistemos sukūrimo pradžios – 19,2 mln. MJ eq.

Tekstilės atliekų tvarkymas

„TikoTiks“ centre tvarkomos ir tekstilės kontaineriais surinktos tekstilės atliekos. Kol kas nei ES, nei nacionaliniu lygiu nėra priimti sprendimai, kaip tvarkyti surinktas tekstilės atliekas ir kaip alternatyva šalinimui ar deginimui yra laikomas tik dėvėtos tekstilės atskyrimas pakartotiniam naudojimui.

2023 m. regione surinktos tekstilės atliekos pradėtos perduoti šių atliekų tvarkytojams, kurie jas ruošia pakartotinai naudoti. Dėl to tekstilės atliekų pakartotinis naudojimas padidėjo 6 kartus palyginus su ankstesniais metais, kai tekstilės atliekos buvo tvarkomos „TikoTiks“ centre. 2024 m. tikimasi atliekų tvarkytojams perduoti dar daugiau tekstilės atliekų ir iki minimumo sumažinti deginamų tekstilės atliekų kiekius. Duomenys apie tai, kaip buvo sutvarkytos Alytaus regione ir kiekvienoje savivaldybėje tekstilės kontaineriais surinktos atliekos, pateikiami 28 ir 29 lentelėse.

28 lentelė. Tekstilės konteineriais surinktų atliekų tvarkymas regione

Konteinerių skč.	2021 m.			2022 m.			2023 m.		
	70		kont./t/m.	145		kont./t/m.	155		kont./t/m.
Surinkta, t	458	%	6,5	554	%	3,8	734	%	4,7
PPN, t	26	5,7%	0,4	47	8,4	0,3	298	40,6	1,9
Sudeginta / pašalinta, t	432	94,3	6,2	507	91,6	3,5	436	59,4	2,8

29 lentelė. Tekstilės konteineriais surinktų atliekų tvarkymas savivaldybėse 2023 m.

Savivaldybė	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Alytaus regionas
Konteinerių	44	11	4	47	20	15	13	155
Surinkta, t	322,68	29,21	28,62	148,16	57,86	65,48	81,93	733,94
PPN, t	140,04	12,68	12,42	64,30	25,11	28,42	35,56	318,52
Sudeginta, t	181,35	16,42	16,09	83,27	32,52	36,80	46,05	412,49
Pašalinta, t	1,29	0,12	0,11	0,59	0,23	0,26	0,33	2,93

*PPN – Paruoša pakartotinai naudoti

2027 m. yra nustatytas 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo lygis nuo susidarantių komunalinių atliekų. Tekstilės atliekų dalis mišrių atliekų sraute 2023 m. didėjo (30 lentelė).

30 lentelė. Tekstilės atliekų kiekis mišrių komunalinių sraute 2020 – 2023 m.

Metai	2020	2021	2022	2023
Bendras MKA* kiekis,	33 279	31 154	28 369	25 911
Tekstilės atliekų dalis, proc.	8,7	9,1	9,3	11,9
Tekstilės atliekų dalis, t	2 882	2 826	2 644	3 096
Pokytis, t		-56	-182	+452

*MKA – mišrios komunalinės atliekos

Norint pasiekti nustatytą rodiklį, būtina toliau plėsti rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą seniūnijų centruose, rūšiavimo centruose, individualių namų kvartaluose, sudaryti palankias sąlygas drabužių prekyba užsiimantiems asmenims sutvarkyti prekių likučius, propaguoti drabužių atsakingą drabužių pirkimą ir priežiūrą.

31 lentelė. Bendras tekstilės atliekų srauto tvarkymas

Metai	2021 m.		2022 m.		2023 m.	
Tekstilės konteineriai	t	%	t	%	t	%
Surinkta, t	458		554		734	
PPN,t	26	6	47	8	298	41
Sudeginta, t	75	16	507	92	433	59
Pašalinta, t	356	78	0	0	3	0
Rūšiavimo centrai	t	%	t	%	t	%
Surinkta, t	790		701		393	
PPN,t	43	5	77	11	132	34
Sudeginta, t	0	0	11	2	261	66
Pašalinta, t	747	95	613	87	0	0
MKA srautas	t	%	t	%	t	%
Surinkta, t	2826		2644		3096	
PPN,t	0	0	0	0	0	0
Sudeginta, t	2826	100	2644	100	3096	100
Pašalinta, t	0	0	0	0	0	0
Bendras srautas	t	%	t	%	t	%
Susidarymas, t	4073		3899		4223	
Rūš. surinkimas, t	1248	31	1255	32	1127	27
PPN,t	69	2	123	3	430	10
Sudeginta, t	2901	71	3163	81	3790	90
Pašalinta, t	1103	27	613	16	3	0

Siekiant skatinti pakartotinį naudojimą, 2023 m. pabaigtas atgautų išteklių pažintinio tako pirmojo etapo projektavimas. Suprojektuotas 1,5 m pločio sutankinto grunto takas su keturiomis ekspozicinėmis aikštelėmis, lauko baldais, 421 m² ploto žvyro – skaldos dangos aikštelė atvykstančiam transportui ir lankytojams, teritorijos apšvietimas bei aptvėrimas. Takas suprojektuotas išsaugant visus esamus saugotinus želdinius, o ekspozicinės aikštelės įrengtos pakartotinai panaudojant betoną, akmenis, keramiką, metalą, stiklo gaminius, plastiką, gumą, medieną, popierių. Šalia tako įrengiama perdarytų buities daiktų ekspozicija.

Ateityje planuojamas antrasis šio projekto etapas, kurio metu planuojama pastatyti šiltnamį, kuriame bus auginamos daržovės, naudojant Bendrovės pagamintą kompostą, sliekų laboratoriją, vabalų viešbutį, gėlių sanatoriją bei kupolą – edukacijų erdvę.

Projektas atitinka žaliojo kurso kriterijus, draugiškas aplinkai, pritaikytas specialiuosius poreikius turintiems žmonėms.

Šios priemonės įgyvendinimo tikslas – atliekų perdirbimo ir antrinio panaudojimo didinimas, uždavinys – vystyti ruošiamo pakartotinai naudoti veiklą.

ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMAS

2023 m. Alytaus regione buvo eksploatuojamos kompostavimo aikštelės, kuriose atliekos buvo apdorojamos jas kompostuojant. Buvo priimamos visos pagal taršos leidimus tinkamos ir gaminamas kompostas.

Kadangi regione yra tik du kompostavimo technikos komplektai, kurie dirba Takniškių kaime ir Druskininkuose esančiose aikštelėse, iš kitų kompostavimo aikštelių surinktos žaliosios atliekos buvo transportuojamos galutiniam apdorojimui į šias aikšteles. Didžiausią dalį atliekų sudarė biologiškai skaidžios atliekos: lapai, žolė ir medžių šakos. Duomenys apie atliekų sudėtį ir kiekius pateikiami 32 lentelėje.

32 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas kompostavimo aikštelėse pagal rūšis 2023 m., t

		Takniškių	Birštono	Druskininkų	Lazdijų	Prienų	Jiezno	Varėnos	Regione
20 02 01	Biologiškai suyrančios atliekos	3 826,6	611,2	1 300,4	467,6	740,7	72,9	332,0	7 351,4
20 02 01	Biologiškai suyrančios atliekos	238,3	367,5	895,0		493,2	118,2	97,5	2 209,6
02 03 04	Medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti							108,8	108,8
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	648,9							648,9
02 01 07	Miškininkystės atliekos	106,2							106,2
02 01 03	Augalų audinių atliekos	12,7							12,7
	Viso:	4 832,78	978,71	2 195,4	467,6	1 233,84	191,04	538,3	10 437,7

ARATC tvarkydami biologiškai skaidžias atliekas pagamina dviejų rūšių kompostą: iš žaliųjų atliekų (lapai, šakos, žolės atliekos ir pan.) ir maisto atliekų.

Duomenys apie gautų kompostuojamų medžiagų srautus ir pagaminamos produkcijos kiekius pateikiami 33 ir 34 lentelėse.

33 lentelė. Pagamintos produkcijos kiekiai, t

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Pagaminta komposto iš žaliųjų atliekų	2 400	3 000	3 355	4 908	2 615
Pagaminta medienos drožlių iš medžių šakų	1 481	2 156	3 319	1 859	2 718
Pagaminta komposto iš maisto atliekų	1 000	2 100	1 882	2 665	2 134

34 lentelė. Gautų kompostuojamų medžiagų srautai ir kiekiai

Gauta kompostuojamos medžiagos, 2023	Tonos
Iš biologinio apdorojimo įrenginių	2 134,100
Iš regione esančių kompostavimo aikštelių	2 683,33
Iš gyventojų	3 871,71
Iš įmonių	193,26
Iš viso	8 882,4

Daugiabučių namų bendrijoms buvo skiriama 3 t komposto kartą per metus nemokamai, regiono savivaldybių aplinkos tvarkymui – iki 25 t kartą per metus nemokamai.

Gaminant kompostą susiduriama su daugybe iššūkių. Vienas jų – priemaišos. Maisto atliekų komposte vis dar lieka apie 2 proc. priemaišų. Todėl labai svarbu kuo greičiau įveikinti komposto džiovimo ir gravitacinę sijotuvą, išsprendžiant pastato vėdinimo problemas. Norint sėkmingai realizuoti kompostą, taip pat reikalingi nauji sprendimai, vienas jų – komposto granuliavimas. Dar vienas iššūkis – kvapų šalinimas ir komposto drėkinimas. Vasaros laikotarpiu, kai darbo apimtys išauga, reikalinga stoginėje įrengti „vandens patrankas“, kurios drėkintų sausą kompostą ir neutralizuotų galimus kvapus jų susidarymo vietoje.

Komposto ir kompostavimo proceso kokybei gerinti būtina kompostavimo aikštelių plėtra, kuriai numatytas preliminarus lėšų poreikis – 3,35 mln. Eur.

Bendrovėje pagaminamo komposto poreikis kasmet didėjimas. Ne tik miestų erdves prižiūrinčios įmonės ir daugiabučių bendrijos atranda jį kaip kokybišką produktą už prieinamą kainą, bet ir individualių namų ar kaimiškų vietovių gyventojai.

Strateginiame plane numatyta svarbi priemonė vystyti komposto gamybą ne tik Takniškių atliekų tvarkymo technologijų padalinyje, bet ir Druskininkuose bei Prienuose.

MECHANINIO APDOROJIMO ĮRENGINIAI

Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose 2023 m. lyginant su 2022 m. buvo priimta 4 268 t mažiau atliekų, t. y. apie 9 %. Priimtų atliekų į mechaninio rūšiavimo įrenginius statistika per pastaruosius ketverius metus pateikta 35 lentelėje.

35 lentelė. Į mechaninio rūšiavimo įrenginius priimtų atliekų

Savivaldybė	MKA kiekis, t 2020 m.	MKA kiekis, t 2021 m.	MKA kiekis, t 2022 m.	MKA kiekis, t 2023 m.	Pokytis, % 2020-2023
Alytaus m.	10 583,00	9 764,61	8 694,30	7 827,20	-26%
Alytaus r.	5 096,00	5 163,96	4 715,23	4 228,54	-17%
Druskininkų	5 001,00	4 528,90	4 076,78	3 665,80	-27%
Lazdijų r.	3 041,00	2 744,63	2 622,69	2 520,62	-17%
Varėnos r.	3 988,00	3 488,42	3 231,69	2 957,89	-26%
Prienų r.	4 434,00	4 386,96	3 900,74	3 732,11	-26%
Birštono	1 136,00	1 077,04	1 127,07	979,04	-27,50%
Iš viso	33 279,00	31 154,52	28 368,51	25 911,20	-22,14%

Pastarųjų ketverių metų duomenys rodo, kad mažėjantį mišrių atliekų kiekis kasmet mažėja maždaug 7% – 9% kasmet. Pagrindinės šios tendencijos priežastys yra nuolatinis ir intensyvus gyventojų švietimas bei informavimas, įtraukios edukacijos, gerėjantis atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje, rūšiavimo aikštelių plėtra, taip pat atskirai surenkamos maisto atliekos.

Tačiau nuolat atliekami morfologiniai tyrimai rodo, kad atliekų mažėjimui vietos vis dar yra pakankamai nemažai: pvz. > 80 mm lengvojoje frakcijoje, kuri šiuo metu yra nukreipiama į atliekų deginimo įrenginius, yra iki 35% pakuočių, iš kurių apie 50% galima perdirbti. Šioje perdirbamoje frakcijoje didžiausią dalį – 2/3 – sudaro LDPE spalvota plėvelė. Ne pakuotės sudaro 65%, iš kurių tik 8% perdirbama, tai tas pats LDPE spalvotos atliekos, kurių didžiausią dalį sudaro šiukšlių maišai bei metalas. Popieriaus ir metalo pakuotes ARATC atskiria rūšiavimo įrenginiuose ir sutvarko patys arba parduoda rinkoje.

Papildomos investicijos į esamą infrastruktūrą, siekiant atgauti likusias po rūšiavimo plastikinės pakuotes, pareikalautų didelių kaštų, todėl būtina ir toliau įvairiomis priemonėmis skatinti rūšiavimą jų susidarymo vietoje.

Viena iš galimybių didinti perdirbamų atliekų kiekį jų susidarymo vietoje yra privataus investuotojo paieškos, kuris PPP (Public private partnership) principu galėtų statyti gamyklą RATC teritorijoje. Didelis potencialas ateities atliekų perdirbimo srityje yra cheminis plastikinės pakuotės perdirbimas.

Į kokius srautus tolesniam tvarkymui buvo atskirtos atliekos mechaninio rūšiavimo įrenginiuose informacija pateikta 36 lentelėje.

36 lentelė. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose atskirti atliekų srautai

Tvarkymo būdas	MKA frakcija	Kiekis, t	%	Sutvarkytas kiekis, t	%
Deginimas	Lengva degi frakcija ≥ 80 mm.	5 149,726	19,87	8 163,604	31,49 %
	Mechaninio apdorojimo atliekos	3 013,878	11,63		
Šalinimas	Sunki likutinė frakcija ≥ 80 mm.	3359	12,96	3359	12,96 %
Perdirbimas	FE 0-80 mm., FE ≥ 80 mm	328,730	1,27	967,878	3,74 %
	ALU ≥ 80 mm	3,360	0,01		
	Baterijos ir akumulatoriai	1,180	0,00		
	Kitos plastikinės pakuotės	197,598	0,76		
	Kiti plastikai ir guma	12,640	0,05		
	Popierius ir kartonas, Popieriaus ir kartono pakuotė	424,3700	1,64		
Perdengimas	Smulki biologinė frakcija 0-20 mm	4 254,66	16,41	4 254,66	16,41 %
Komposto ir energijos gamyba	Smulki biologinė frakcija 0-20 mm	3 276,960	12,64	9 177,98	35,4 %
	Stambi biologinė frakcija 20-80 mm	5 901,020	22,76		
Iš viso		25 923,122	100	25 923,122	100 %

Atliekų prevencija ir atskiro maisto atliekų surinkimo plėtra yra labai svarbu užtikrinant, kad mišrių komunalinių atliekų kiekis neaugtų. Kuo daugiau gyventojai ir įmonės atskirai išrūšiuos maisto atliekų, tuo sausesnės atliekos pateks į mechaninio rūšiavimo įrenginius. Sausesnes atliekas galima lengviau rūšiuoti ir perdirbti, o atsižvelgiant į augančius atliekų šalinimo mokesčius ir atliekų deginimo įkainius, jų tvarkymas tampa pigesnis. Todėl nuoseklus švietimas ir prevencija yra labai svarbus ir atsiperkantis ilgalaikėje perspektyvoje.

ATLIEKŲ DEGINIMAS

Atliekų deginimas yra svarbi atliekų tvarkymo dalis. Planuojama, kad atliekų deginimo kiekiai tik augs, nes kol kas neveikia baldų gamintojo atsakomybės principas. Taip pat iš esmės sunkiai arba visai neveikia ir tų pačių plastikų sutvarkymas tiek atskirtų iš mechaninio rūšiavimo linijos, tiek surinktų rūšiavimo centruose. Duomenys apie 2023 m. susidariusių degintinų atliekų kiekius pateikti 37 lentelėje.

37 lentelė. 2023 m. susidarę degintųjų atliekų kiekiai

Energetinę vertę turinčių atliekų susidarymo vietos	Kiekis, t
Mechaninio rūšiavimo įrenginiai	7 513,34
Biologinio apdorojimo įrenginiai	4 977,32
Statybinių atliekų aikštelė	376,2
Tekstilė/drabužiai iš „TikoTiks“ ir rūšiavimo centrų	723,42
Smulkinti baldai iš Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės	3 350,38
Medienos atliekos	2596,9
Iš viso	19 537,56

2023 m. pabaigoje atlikus viešųjų pirkimų procedūras pasirašyta sutartis ir su Vilniaus kogeneracine jėgaine. Nors bendras metinis degintųjų atliekų kiekis atrodo didelis ir dar atsiras papildomi srautai po biologinio atliekų apdorojimo, sauskėlių sutvarkymo, tačiau paslaugas teikiančios, iš esmės monopolinės įmonės, dažnai nesilaiko suderintų grafikų, vienašališkai mažina priimamų atliekų kiekius, o vasarą apskritai riboja arba išvis neteikia paslaugų. Ilgalaikiam degių atliekų saugojimui reikia papildomų leidimų, kyla gaisrų rizika. Duomenys apie atliekų deginimo kainas ir kiekius pateikti 38 lentelėje.

38 lentelė. Deginamų atliekų kiekiai ir kaina

Deginimo paslaugas teikianti įmonė	Metinis leistinas sudeginti atliekų kiekis, t	Atliekų priėmimo kaina	2023 m. išvežta sudeginti atliekų, t
Kauno kogeneracinė jėgainė	10 000	44 Eur/t	9 992,1
Vilniaus kogeneracinė jėgainė	10 000	35 Eur/t	0

2023 m. Alytaus regiono savivaldybėse susidarė 28 368 t mišrių komunalinių atliekų, tačiau į mechaninio apdorojimo įrenginius priimta 27 753 t MKA, nes įrenginiuose įvyko keli dideli gedimai, dėl kurių įrenginiai neveikė kelias savaites. Buvo kapitališkai tvarkomas smulkintuvas, taip pat presas ir pakuotuvus. Įrenginiai sensta ir reikalauja vis daugiau lėšų remontui. Neapdorotos atliekos buvo pašalintos regioniniame sąvartyne.

BIOLOGINIO APDOROJIMO ĮRENGINIAI SU ENERGIJOS GAMYBA

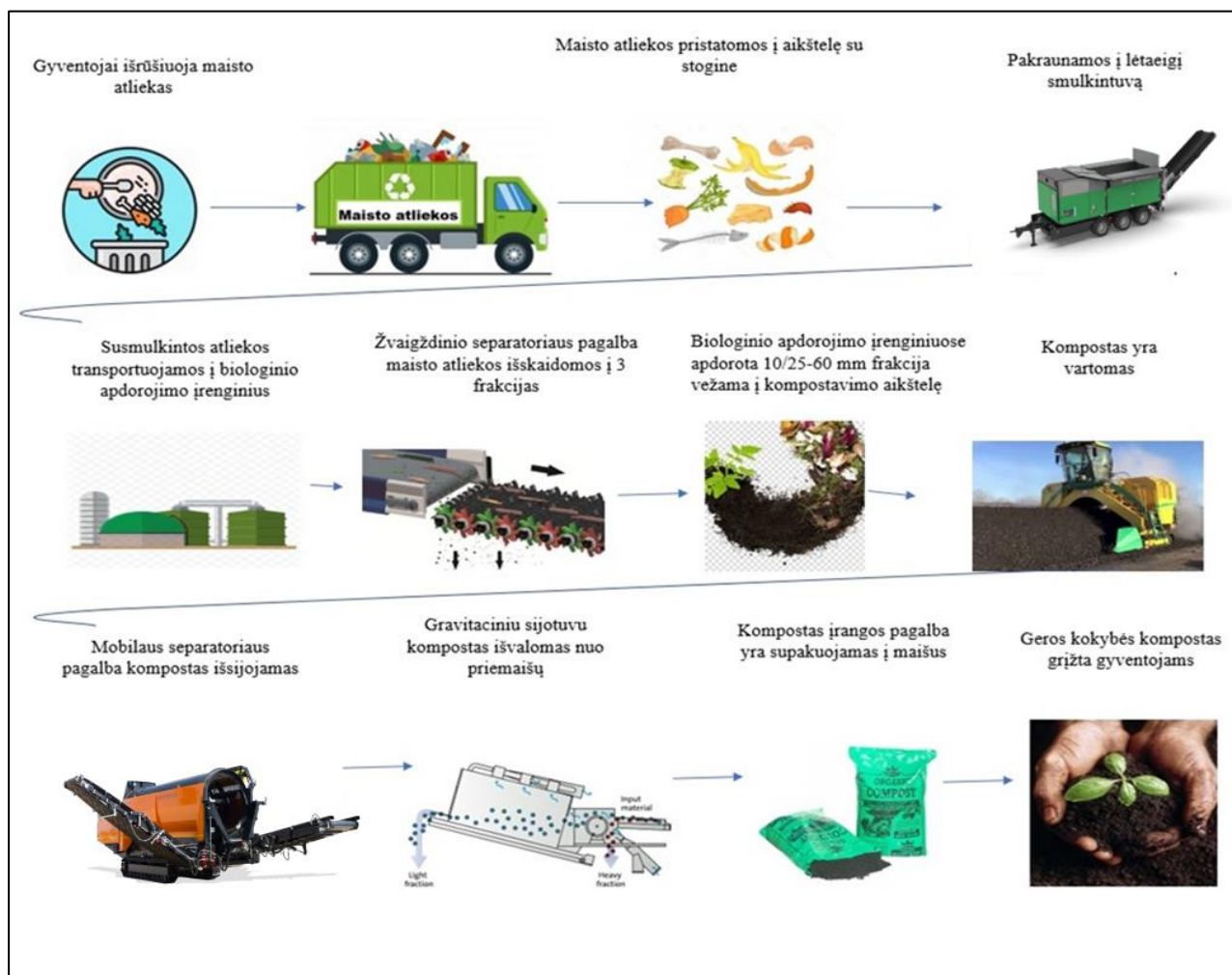
Biologinio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas yra 20 154 t/m. 2023 m. buvo priimta ir apdorota 19 776 t biologinių atliekų. Įrenginiai yra pilnai išnaudojami, todėl norint plėsti apimtį ir daugiau surinkti maisto ir virtuvės atliekų, yra nuspręsta neapdoroti smulkiosios 0-20 mm frakcijos po mechaninio rūšiavimo, nes tai neigiamai veikia įrenginių darbą dėl didelės chloro ir sieros koncentracijos jose.

Bendrovės akcininkai pritarė atskiro šios frakcijos apdorojimo įrenginio statybai ir tolesniam apdorotos masės panaudojimui užpildymo veiklai vykdyti – tai yra kaupti mineralinę medžiagą galutiniam sąvartyno uždarymui. 39 lentelėje yra pateikta informacija, kokios biologiškai skaidžios atliekos buvo sutvarkytos biologinio apdorojimo įrenginiuose.

39 lentelė. Biologinio apdorojimo įrenginiuose sutvarkytos biologiškai skaidžios atliekos

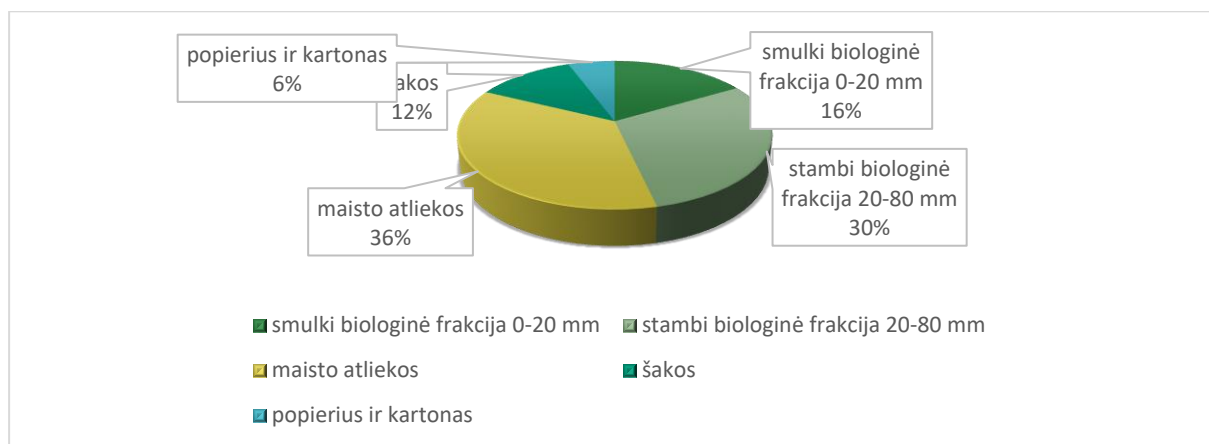
Biologiškai skaidžių atliekų frakcijos pavadinimas	2022 m. kiekis, t/m	2023 m. kiekis, t/m
Smulki biologinė frakcija 0-20 mm	6 368,9	3 276,96
Stambi biologinė frakcija 20-80 mm	6 582,6	5 901,02
Maisto atliekos	7 549,5	7 089,93
Šakos	301,61	2 379,428
Popierius ir kartonas, pakuotės	426,81	1 131,39
Iš viso	21 229,4	19 776,728

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra ilgas ir sudėtingas procesas. Supaprastinta jų tvarkymo schema pateikiama 23 paveikslėlyje.

24 pav. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo schema

Didžiausią 2023 m. sutvarkytų biologiškai skaidžių atliekų dalį sudarė maisto atliekos ir stambios biologinės frakcijos atliekos. (25 pav.) pasiskirstymo pagal sutvarkytas frakcijas diagrama:

25 pav. 2023 m. sutvarkytos biologiškai skaidžios atliekos pagal frakcijas

40 lentelėje pateikti duomenys apie atvežtus maisto ir žaliųjų atliekų kiekius, surinktus savivaldybėse iš fizinių ir juridinių asmenų.

40 lentelė. Maisto ir žaliųjų atliekų kiekiai, surinkti savivaldybėse iš fizinių ir juridinių asmenų

Maisto atliekos iš savivaldybių	2022 m.	2023 m.	Pokytis %
Alytaus m.	4 277,221	3 762,524	- 12%
Alytaus r.	36,117	171,626	+ 375%
Druskininkai	866,754	1 106,005	+ 28%
Varėna	542,577	405,93	- 25%
Lazdijai	249,555	308,667	+ 24%
Prienai	377,059	466,471	+ 24%
Birštonas	250,503	368,708	+ 47%
Žaliosios (šakos)	301,61	2 311,546	-
Įmonių pristatytos maisto atliekos	648,11	565,86	- 13%
Iš viso	7 549,506	9 467,337	+ 25,4 %

Tvarkydami biologiškai skaidžias atliekas susiduriame su keletu iššūkiu. Vienas jų – 0-20 mm frakcijos tolesnis panaudojimas. Šiuo metu dalis iš 7 531,62 t metinio šios frakcijos kiekio tvarkoma biologinio apdorojimo įrenginiuose, dalis panaudojama perdengimui. Nuo 2027 m. šios atliekos nebus laikomos perdirbtomis, jeigu jas apdorsime esančiuose biologinio apdorojimo įrenginiuose ir panaudosime tolesniam sąvartyno perdengimui. Tad 2024 m. planuojame atlikti sąvartyno uždarymo techninio projekto korekciją, parenkant kitą sąvartyno uždarymui reikalingą medžiagą vietoje grunto.

Smulkios frakcijos apdorojimas reikalauja dažnesnio perkoliato rezervuaro valymo darbų, kurie yra ypač sudėtingi ir brangūs.

20-80 mm frakcijos biologiškai skaidžios atliekos naudojamos elektros energijos gamybai, tačiau energetine prasme nėra labai kaloringos. Ženkliai didinant maisto atliekų apdorojimo kiekius, šios frakcijos atliekų galima būtų apdoroti mažiau arba vežti tiesiai deginimui. Iki 2023 m. pabaigos šios atliekos buvo šalinamos, tačiau pasirašius sutartį dėl papildomų degintinų atliekų kiekio su Vilniaus kogeneracine jėgaine, jos bus vežamos deginti.

2023 m. maisto atliekų kiekis išliko panašus kaip ir 2022 m., tačiau šios frakcijos augimas galėtų lemti didesnę kaloringumą ir pagamintos elektros energijos kiekį. Todėl būtina ir toliau šviesti regiono gyventojus, skatinti rūšiuoti maisto atliekas, plėsti jų surinkimo infrastruktūrą.

Maisto atliekų perdirbimui reikalingos smulkintos šakos – sluoksniuojant šias dvi frakcijas gaunamas didesnis efektyvumas. Augant maisto atliekų kiekiui, bus reikalingas ir didesnis šakų poreikis.

Popieriaus atliekų biologinis tvarkymas jų susidarymo vietoje leidžia įmonei taupyti kaštus, kadangi nereikalingi papildomi tvarkytojai.

Tvarkant biologiškai skaidžias atliekas įmonėje gaunami du produktai: kompostas ir elektros energija, kurią pagamina biologinio apdorojimo įrenginiuose esantis elektros generatorius, jo pajėgumas yra 450 kW. Elektros gamybos ir suvartojimo balansas pateiktas 41 lentelėje.

41 lentelė. Elektros gamybos ir jos suvartojimo balansas

Eil. Nr.	Elektros energija	2021 m.	2022 m.	2023m.	Pokytis kWh (2022-2023 m)
1.	Viso jėgainėje pagaminta el. energijos, kWh	3 076 956	3 355 424	2 521 253	- 834 171
2.	Sunaudotas el. energijos kiekis biologinės dalies savoms reikmėms, kWh	1 181 995	1 149 321	1 055 702	- 93 619
3.	Pasidengta savo pagaminta el. energija kWh (rūšiavimas, kompostavimas, TikoTiks).	570 783	561 890	549 289	- 12 601
4.	Parduota/pagaminta el. energija kWh	950 030	1 198 434	916 262	- 282 172
5.	Pirkta elektros energija: sąvartyno eksploatavimui, „Tikotiks“ žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelei MBA eksploatavimui	230 700 101 336 129 364	224 378 156 623 67 755	261 646 14 4973 116 673	+ 37 268

Lyginant 2023 m. su 2022 m. pagamintos elektros energijos sumažėjo 25%. Pagrindinės priežastys įtakojusios šiuos rezultatus yra šios: sumažėjęs sąvartyno dujų kiekis, du planiniai gamyklos stabdymai, trukę po savaitę, nuolatiniai elektros linijos įtampų svyravimai (ne mažiau kaip 30 kartų per

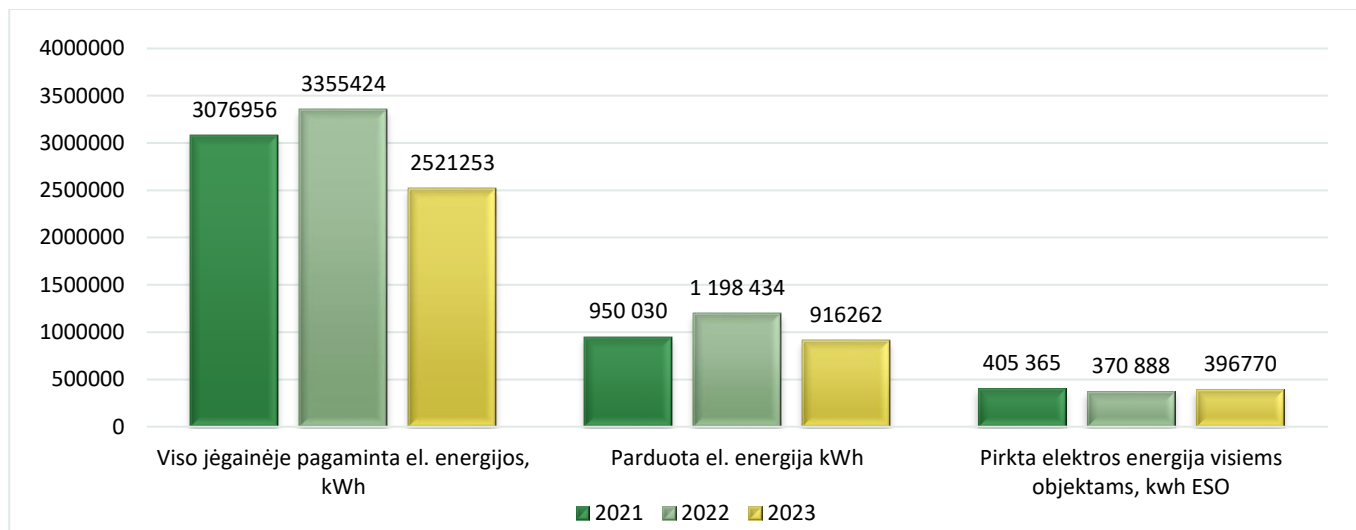
metus), po kurių reikia bent 2 val. veiklos atstatymui, žemo kaloringumo maisto atliekos, didesnę laiko dalį buvo dirbama su 48% koncentracijos metanu, kai 2022 m. ji siekdavo 52-54%.

Sąvartyno (Karjero g. 2, Takniškių k.) elektros energijos poreikiams tenkinti yra sumontuotos dvi modulinės transformatorinės pastotės. Viso eksploatuojama apie 1,6 km, 0,4 kV kabelinių linijų. Bendra sąvartyno elektros įrenginių instaliuota galia yra 1 651 kW.

Bendra ARATC eksploatuojamų dvidešimties didelių gabaritų atliekų surinkimo ir septynių kompostavimo aikštelių instaliuota galia 233 kW.

Apžvelgiant elektros ūkį, reikia pažymėti, kad Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras yra ne tik elektros energijos naudotojas, bet ir gamintojas. Pradėjus eksploatuoti kogeneracinę jėgainę, savo pagaminta elektra pilnai aprūpiname biologinio atliekų apdorojimo įrenginius, dalį rūšiavimo linijos, kompostavimo įrenginių ir „TikoTiks“ centro elektros įrenginių poreikio.

Per 2023 m. kogeneracinėje jėgainėje buvo pagaminta 2 521 253 kWh elektros energijos. Pardavimui į ESO tinklą buvo pateikta 916 262 kWh. Visiems bendrovės objektams pirktą 396 770 kWh. (26 pav.)

26 pav. Elektros gamyba ir naudojimas bendrovėje 2021-2023 m

2023 m. dėl ženkliai sumažėjusios elektros supirkimo kainos bei sąlyginai aukštos pirkimo kainos įmonei nepavyko elektros pardavimo kaštais pasidengti elektros energijos sąnaudų. Sąnaudos – 102 282 Eur. (vid. pirkimo kaina – 0,26 Eur/kwh įskaitant galios mokestį), pardavimo pajamos – 81 230,24 Eur. Vidutinė pardavimo kaina – 0,089 Eur/ kwh.

2023 m. gruodžio mėn. 18 d., sėkmingai įgyvendinus projektą, pradėta eksploatuoti 499,38 kW galios Saulės jėgainė. Pagaminta elektros energija bus tiekiama visiems Bendrovės nutolusiems objektams. Taip bus mažinamos Bendrovės elektros energijos sąnaudos.

DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ APDOROJIMO ĮRENGINIAI

Medienos atliekos bei putų polistirolas tvarkomas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse. 42 lentelėje pateikti duomenys apie sutvarkytus šių atliekų kiekius.

42 lentelė. Kompostavimo aikštelėse sutvarkytos medienos atliekos ir putų polistirolas

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	Pokytis %
Medienos atliekos	2 733,28	2 596,9	- 5%
Putų polistirolas	23	42,92	+ 86%

Kompostavimo aikštelė, esanti Alytaus rajone, Takniškių kaime buvo rekonstruojama, pritaikant ją ir iš maisto pagaminto komposto brandinimui bei galutiniam paruošimui naudoti. Todėl į naujai pastatytą cechą maisto ir virtuvės atliekų paruošimui apdoroti buvo perkelta visa įranga ir technika. O komposto paruošimo pastate buvo sumontuotas gravitacinis sijotuvvas stiklo, keramikos ir kitų inertinių priemaišų atskyrimui.

Visų kompostavimo aikštelių neįmanoma pilnavertiškai naudoti kaip apdorojimo įrenginių, kadangi regione yra tik du kompostavimo technikos komplektai, kurie dirba Takniškių kaime ir Druskininkuose esančiose aikštelėse, o iš kitų kompostavimo aikštelių surinktos žaliosios atliekos transportuojamos galutiniam apdorojimui į šias aikšteles.

Planuojama rekonstruoti Prienų kompostavimo aikštelę, įrengiant pastogę ir nuperkant kompostavimo technikos komplektą. Tą padarius pilnavertis kompostavimas vyktų trijose didžiausiose regiono aikštelėse.

ATLIEKŲ APDOROJIMO (RŪŠIAVIMO) ĮRENGINYS

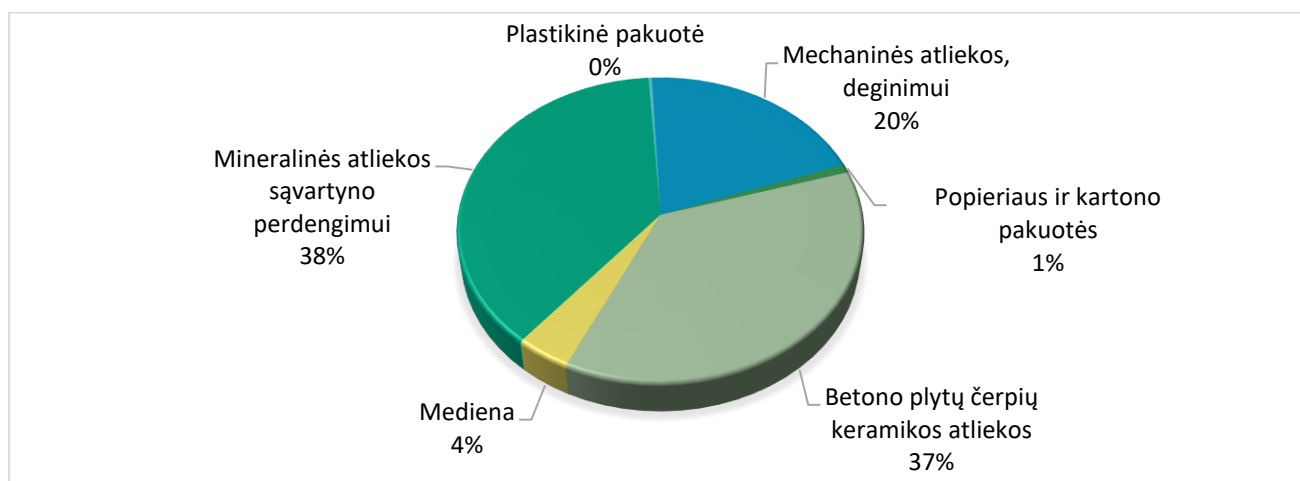
Kadangi rūšiavimo centruose susidaro dideli kiekiai statybinių ir kitų atliekų, o statybų kompanijos pristato į sąvartyną nemažai izoliacinių ir kitokių medžiagų, šios atliekos buvo rūšiuojamos specialioje atliekų rūšiavimo aikštelėje. Duomenys apie 2023 m. šioje aikštelėje išrūšiuotas atliekas pateikiami 43 lentelėje.

43 lentelė. Rūšiavimo aikštelėje išrūšiuotos izoliacinės ir kitos medžiagos

Išrūšiuotos atliekos	t
Popieriaus ir kartono pakuotės	16,16
Betono plytų čerpių keramikos atliekos	683,88
Mediena	74,58
Mineralinės atliekos sąvartyno perdengimui	707,18
Plastikinė pakuotė	6
Mechaninės atliekos, deginimui	376,2
Iš viso	1 864

Atliekų rūšiavimo aikštelėje priimamos ir tvarkomos didelių gabaritų atliekos, naudotos padangos, mišrios statybinės ir griovimo atliekos bei izoliacinės atliekos. Aikštelėje nuolat dirba du žmonės, kurie per metus sutvarkė 1 886 tonas atliekų t.y. daugiau nei 3,5 karto nei 2022 m.

Šios atliekos nebuvo pašalintos, o buvo panaudotos dar kartą (mediena, betonas, pakuotės), dalis atliekų sudeginta ir nepašalinta nė viena tona (27 pav.). Tai leido sutaupyti daugiau kaip 90 tūkst. Eur vien tik sąvartyno mokesčio.

27 pav. Į kokias frakcijas buvo išrūšiuota atliekos Takniškių atliekų rūšiavimo aikštelėje

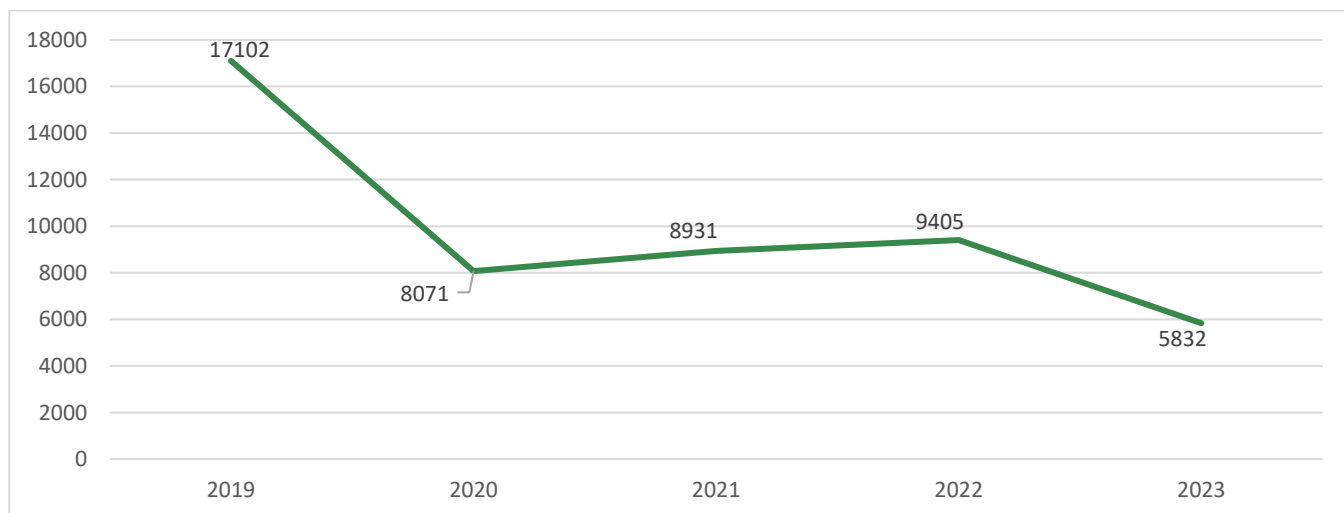
ALYTAUS REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNAS

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne 2023 m. buvo šalinamos tik apdorotos Alytaus regione susidaranti nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių perdirbti ar panaudoti energijos gamybai nėra techninių galimybių bei pajėgumų.

2023 m. sąvartyne, lyginant su 2022 m. buvo pašalinta 38% mažiau atliekų, t. y. iš viso 5 832,62 t. 44 lentelėje pateikiami duomenys, kokios atliekos buvo šalinamos, o 26 paveikslėlyje – jų mažėjimo dinamika.

44 lentelė. 2023 m. sąvartyne pašalintos atliekos

Kodas	Pavadinimas	Pašalinta, t
20 03 07	Didžiosios atliekos	192,52
17 06 04	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	1 422,481
20 01 10	Drabužiai	0,35
20 01 11	Tekstilės gaminiai	6,48
20 01 39	Plastikai	4,879
16 01 19	Plastikai	92,375
10 01 01	Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	112,08
15 02 03	Absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės ir apsauginiai drabužiai, nenurodyti 15 02 02	3,17
17 02 02	Stiklas	17,46
19 12 12 08	Kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos	3712,4
19 12 08 04	Kiti tekstilės gaminiai	39,825
19 12 04 07	Kiti plastikai ir guma	18
02 01 99	Kitaip neapibrėžtos atliekos	11,04
08 02 01	Dangos miltelių atliekos	7,65
10 11 03	Stiklo pluošto medžiagų atliekos	4,3
10 11 14	Stiklo poliravimo ir stiklo šlifavimo dumblas, nenurodytas 10 11 13	9,98
12 01 05	Plastiko drožlės ir nuopjovos	9,94
12 01 21	Naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, nenurodytos 12 01 20	22,84
17 02 01	Medis	59,74
19 01 18	Pirolizės atliekos, nenurodytos 19 01 17	0,1
19 08 01	rūšiavimo atliekos	63,7
19 08 02	smėliagaudžių atliekos	20,88
16 01 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	0,46
	Iš viso	5 832,62

28 pav. Sąvartyne šalinamų atliekų kiekio pokytis 2019 – 2023 m.

Bendrovė 2023 m. neturėjo jokių problemų su sąvartyno nuotekų tvarkymu. Įgyvendintas sąvartyno nuotekų tvarkymo planas visiškai pasiteisino. ARATC filtrato ir kvapų į nuotakyną ir aplinką mažinimui jau yra atlikę šiuos darbus: lietaus nuotekų atskiras surinkimas, stoginės virš kompostavimo aikštelės pastatymas, aeracinės sistemos filtrato sukaupimo rezervuare įrengimas ir probiotikų naudojimas.

2023 m. dėl permainingų orų, kai per trumpą laiką iškrito itin gausus kritulių kiekis, buvo pastebėtas staigus filtrato nuotekų kiekio padidėjimas, teko prevencinių priemonių, kad į prie siurblinės esančius gelžbetoninius rezervuarus atitekėjęs filtratas neišsiliėtų į aplinką.

2023 m. yra atliktas filtrato debito reguliavimo talpyklos projektavimas. Šalia siurblinės ir rezervuarų filtrato debito reguliavimo talpykla numatyta kaip atvira, grunte įrengiama, dauba, dalinai iškasant gruntą, įgilinant dugną ir aplink ją suformuojant pylimą.

Toks statinys leis apsaugoti nuo netikėtų gausių kritulių sąlygojamo staigaus filtrato kiekio padidėjimo ir išsiliejimo į aplinką. 2023 m. atlikti parengiamieji darbai, surinkta istorinė informacija apie filtrato slėginės linijos statybas.

Tai – didelės apimties projektas, kurį svarbu įgyvendinti, kad būtų išvengta ekologinių avarių ir žalos gamtai.

Eksplatuojamo sąvartyno atliekų kaupo matavimai jau ketvirti metai iš eilės atliekami dronu, iš karto pasibaigus kalendoriniams metams, kai tik leidžia žiemiškos oro sąlygos. Atliekant matavimus už 2023 m., imamas kaupo pagrindo kontūras sudaro 51 769,974 m² plotą, o kaupo trečios sekcijos pagrindo perimetras – 12 509 m². Šie išeitiniai duomenys naudojami vertinant kaupo tūrio pokytį kasmet.

2023 m. buvo atliekami trečios sekcijos matavimai. Nuo 2022 m. pradėtas atliekų šalinimas, tačiau dar yra maždaug ketvirtadalis trečios sekcijos ploto, kuris nepradėtas eksploatuoti. Nuo eksploatavimo pradžios trečioje sekcijoje pašalinta/panaudota 7 426,76 t atliekų, iš jų 3 186,78 t per 2023 m. Užimamas tūris – 11 299 m³, padidėjimas per 2023 m. sudaro 4 914 m³.

Susidarantiems kvapams mažinti nuolat vykdomos prevencinės priemonės. Filtrato rezervuaruose, savitakinės nuotekų trasos šuliniuose, komposto kaupuose komposto vartymo metu naudojami probiotikai, Siekiant užtikrinti aerobines sąlygas sąvartyno nuotekose, pagaminta ir sumontuota deguonies įterpimo sistema, naudojant pneumatinius aeratorius, prieš nuotekoms patenkant į siurblinę – tai leidžia stabdyti nemalonių kvapų nuotekose susidarymą. Nemalonių kvapų emisijos iš nuotakyno per kanalizacijos šulinius sumažinimui pagaminti ir sumontuoti aktyvuotos anglies filtrai, skirti orui filtruoti nuo kenksmingų dujų ir nepageidaujamų kvapų. Sumontuoti specialūs atbuliniai vožtuvai, kurių dėka mažinama nemalonių kvapų emisija iš nuotakyno per gyventojų kanalizacijos sistemas.

Įdiegus šias kompleksines priemones, kurios yra tęstinės, vykdomos nuolat, sumažintas nemalonių kvapų poveikis aplinkai, kvapai gyvenamosios aplinkos ore 2023 m. neviršijo 8 europinių kvapo vienetų (OUE/m³).

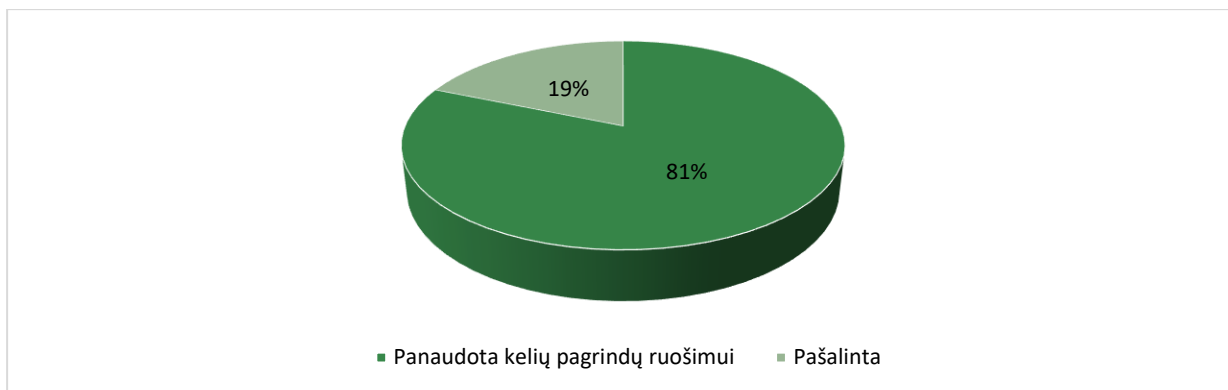
INERTINIŲ ATLIEKŲ APDOROJIMO AIKŠTELĖ SU ASBESTO ŠALINIMO SEKCIJA

Alytaus regiono atliekų tvarkymo technologijų parko teritorijoje yra įrengta inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, kurioje priimamos nepavojingos statybinės inertinės atliekos: betonai, plytos, čerpės, keramikos ir kt. ir pavojingos statybinės atliekos: izoliacinės medžiagos ir statybinės medžiagos, kuriose yra asbesto. 45 lentelėje pateikta informacija, kokios atliekos buvo priimtos į šią aikštelę 2022-2023 m.

45 lentelė. Atliekos, priimtos inertinių atliekų apdorojimo aikštelėje su asbesto šalinimo sekcija

Priimta atliekų	2022 m.	2023 m.
Statybinės inertinės atliekos	4 804,46	6 712,85
Gruntas ir akmenys	692,15	1099
Statybinės atliekos turinčios asbesto	1 817,40	1 799,91
Iš viso	7 314,01	9 611,76

Didžiąją priimamų atliekų dalį šioje aikštelėje sudaro statybinės inertinės atliekos, iš kurių gaminama skalda, gruntas ir akmenys. Jie panaudojami Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne atliekų sluoksnių perdengimui (29 pav.).

29 pav. 2023 m. inertinių atliekų aikštelėje surinktų atliekų panaudojimas

SENŲ SĄVARTYNŲ IR ŠIUKŠLYNŲ PRIEŽIŪRA PO UŽDARYMO

Senieji sąvartynai ir šiukšlynai, neatitinkantys aplinkosauginių reikalavimų, keliantys tiesioginį ir netiesioginį pavojų žmonių sveikatai bei aplinkai, uždaryti siekiant užkirsti kelią tolesnei aplinkos taršai.

Uždarius sąvartynus ir šiukšlynus sutvarkyta 89,97 ha teritorija. Vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais, vykdomi senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūros po uždarymo darbai 57,22 ha plote. Darbus pagal sutartį atlieka UAB „2MP“.

2023 m. buvo sudaryta sutartis su ūkininkais šienauti 7 ha. Paslaugos kaina 0 Eur/ha, kas leido per metus sutaupyti 1 596 Eur, šienaujant 2 kartus per sezoną.

Uždarytų 12 senų sąvartynų, 4 šiukšlynų bei uždaryto senojo atliekų kaupo priežiūros (šienavimo) darbai atliekami du kartus per sezoną.

MONITORINGAS IR VYKDYTI TYRIMAI

Ūkinės veiklos subjektai, vykdančys ūkinę veiklą privalo užtikrinti, kad gyvenamosios aplinkos ore kvapų emisijos neviršytų HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“. 2023 m. kvapai gyvenamosios aplinkos ore turi neviršyti 8 europinių kvapo vienetų, o nuo 2024 m. -5 europinių kvapo vienetų. Siekiant išsiaiškinti kvapų koncentraciją buvo užsakyta ir atlikta Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno skleidžiamo kvapo sklaidos vertinimo (modeliavimo) ataskaita. Ataskaitoje nustatyta, kad Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ūkinės veiklos skleidžiamo kvapo koncentracijos aplinkos ore neviršija HN 121:2010 reglamentuojamos didžiausios leidžiamos kvapo koncentracijos ribinės vertės (8 OUE/m³). Zonos, kuriose sumodeliuota kvapo koncentracija viršija 8 OUE/m³ vertę, nepatenka už Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ūkinės veiklos sklypo ribų, išskyrus sklypo pietinėje pusėje (apie 40 m „užgina“ už sklypo ribos), tačiau nepatenka už nepavojingųjų atliekų sąvartynui nustatytos ir įteisintos sanitarinės apsaugos zonos.

Vykdyti sąvartynų aplinkosauginį monitoringą. Įgyvendinant šią priemonę bei vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais, 2023 m. buvo vykdomas aplinkos monitoringas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir uždarytuose sąvartynuose bei šiukšlynuose pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programas. Sekama jų įtaką požeminio vandens būklei, paviršinio vandens telkiniams, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių pastebėjus vandens teršimo atvejus.

2023 m. monitoringas nebuvo vykdomas Aštriosios Kirsnos, Jiezo kolonijų, Krasenkos ir Žvirgždėnų sąvartynuose. Tyrimai juose bus vykdomi 2024 m.

2023 m. atlikti tyrimai rodo, kad sąvartynų būklė išliko panaši kaip ir praėjusiais metais. Viršytos amonio koncentracijos, kaip ir 2022 m., nustatytos Balainės, Giluičių, Pagirmuonio ir Papalazdijų sąvartynuose.

Pateiktos 4 uždarytų sąvartynų aplinkos monitoringo ataskaitos už 2023 m. Karužų sąvartyno 2023 m. tyrimų rezultatai rodo, kad sąvartyno teritorijoje požeminio vandens kokybė buvo stabili. Pilvingių sąvartyno 2023 m. tyrimai rodo geresnę vandens kokybę nei prieš metus. Šiuose sąvartynuose, atsižvelgiant į 2019-2023 m. monitoringo rezultatus, rekomenduojama požeminiame vandenyje ištirpusių aromatinių angliavandenilių matavimus atlikti vieną kartą per penkis metus, t. y. 2028 metų pavasarį. Kitų požeminio vandens parametrų stebėjimus rekomenduojama tęsti tokiais pačiais apimtimis,

Alovės sąvartyne tyrimais nustatytos aukštos PS ir ChDS rodiklių vertės rodo, jog gręžinio vandenyje vyravo antropogeninės kilmės organinės medžiagos. Esantis didelis vandens kietumas ir didelė hidrokarbonatų koncentracija rodo senos gruntinio vandens taršos degradaciją. Ataskaitiniu laikotarpiu teritorijos požeminiame vandenyje nikelio kiekiai kito tarp 4 ir 85 µg/l. 2020 m. visuose stebimuose gręžiniuose bei 2023 m. gręžinyje Nr. 55635 nikelio reikšmės viršijo DLK. Pastebima, jog daugeliu atvejų didžiausios metalų koncentracijos nustatytos 2020 ir 2023 m. Visgi pastarųjų penkerių metų duomenis lyginant su 2014–2018 m. rezultatais, pastebima, jog uždaryto sąvartyno teritorijoje užterštumas metalais mažėja.

Trakininkų sąvartynų gruntinio vandens kokybė ties skirtingais gręžiniais buvo nevienoda. 2023 m. gręžinyje Nr. 55633 ir 2023 m. Nr. 55634 amonio kiekiai viršijo DLK 2023 m. gręžinyje Nr. 55634 nitritų kiekiai viršijo RV ir DLK.

Vykdam Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno aplinkos monitoringą stebima paviršinis bei požeminis vanduo, filtratas. 2023 m. filtrato bendrojo azoto koncentracija kito nuo 858 iki 922 mg/l, metinis vidurkis (891 mg/l) viršijo leistiną priimtuvui taikomą apkrovą. Daugelio tirtų cheminių analizių metiniai vidurkiai buvo didesni, nei 2022 m. Nevalytame filtrate buvo didelės skendinčių medžiagų, ištirpusių organinių medžiagų (jas rodo aukštos PS, ChDS ir BDS₇ vertės), chlorido, nitritų, amonio jonų, bendro azoto, fosfatų, chromo koncentracijos. ChDS ir BDS₇ rodiklių santykio reikšmė buvo didesnė, nei leistina priimtovo apkrova, t. y. viršijo 3 mgO₂/l.

Surenkamos paviršinės nuotekos išvalomos ir išleidžiamos į Terpinės upelį. Lyginant su 2022 m. ryškių pokyčių nepastebėta, tirtų cheminių analizių metiniai vidurkiai išliko daugiau mažiau panašūs. Nė viena (nei momentinė, nei vidutinė) metinė vertė nesiekė ir neviršijo DLK.

Paviršinio vandens 2023 m. tiek atitekančio (7p_a), tiek nuo sąvartyno teritorijos ištekančio (7p_ž) vandens kokybė buvo geresnė nei 2022 m. Postų vanduo pagal tirtus rodiklius (BDS₇, nitrato azotą, amonio azotą, bendrąjį azotą ir bendrąjį fosforą) atitiko *labai gerą* ekologinio potencialo klasę.

2023 m. Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir MBA teritorijų požeminis vanduo buvo vidutinio kietumo ar kietas, vidutinės mineralizacijos, gamtoje įprasto kalcio hidrokarbonatinio tipo. Sąlyginai švariausias buvo gręžinių Nr. 28833, 40988 ir 74922 vanduo, juose nė vienos tirtos cheminės analitės vertė nesiekė ir neviršijo nustatytų vertinimo kriterijų. Likusiuose gręžiniuose nustatyta neleistina tarša metalais. Ties gręžiniais Nr. 28830 ir 31150 gyvsidabrio vertės viršijo RV ir DLK. Pastarajame gręžinyje nikelio koncentracija viršijo DLK. MBA teritorijoje, gręžinyje Nr. 74921, užfiksuotos padidintos nikelio ir chromo reikšmės, švino koncentracija viršijo RV. Taigi, teritorijose vykdoma ūkinė veikla sukelia technogeninės apkrovos poveikį gruntiniam vandeniui.

2023 m. buvo vykdomas ir komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba, aplinkos monitoringas.

Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių. Jų faktiškai išmetama tarša pateikiama 46 lentelėje.

46 lentelė. Į aplinkos orą išmetama tarša pagal taros šaltinius

Taršos šaltiniai	Teršalai	Leidžiam tarša, t/m.	Faktinė tarša, t/m. 2023 m.
Elektros generatorius	Azoto oksidai A	4,4128	4,3787
	Anglies monoksidas A	8,6254	8,6254
Biofiltras	Amoniakas	1,1826	0,5850
	Sieros vandenilis	0,2848	0,1652
	Kietosios dalelės ©	0,6572	0,6572
Degimo žvakė	Anglies monoksidas (B)	0,158	0,1581
	Azoto oksidai (B)	0,380	0,3796
	LOJ	0,0158	0,0158
Rankovinis filtras	Kietosios dalelės ©	0,4105	0,2874
Dyzelinio kuro katilas „Buderus Logano GE315“	Anglies monoksidas A	0,021	0,0042
	Azoto oksidai A	0,053	0,0105
	Sieros dioksidas (A)	0,074	0,0147
	Kietosios dalelės (A)	0,002	0,0003

Bendrai iš visų taršos šaltinių buvo išmesta 15,2822 t teršalų t. y. 0,9949 t mažiau nei yra leidžiama ir 0,2491 t mažiau nei 2022 m. (47 lentelė).

47 lentelė. Iš visų taršos šaltinių išmestų teršalų kiekiai

Teršalų kodai	Teršalų pavadinimai	Faktinis teršalų kiekis, t/m.	Leistinas normatyvas, t/m.
177	Anglies monoksidas (A)	8,6296	8,6464
250	Azoto oksidai (A)	4,3891	4,4658
134	Amoniakas	0,5850	1,1826
1778	Sieros vandenilis	0,1652	0,2848
4281	Kietosios dalelės ©	0,9446	1,0677
5917	Anglies monoksidas (B)	0,1582	0,158
5872	Azoto oksidai (B)	0,3796	0,38
308	LOJ	0,0158	0,0158
1753	Sieros dioksidas (A)	0,0147	0,074
6493	Kietosios dalelės (A)	0,0003	0,002
	Iš viso teršalų	15,2822	16,2771

2023 m. buvo vykdomas ir Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės aplinkos monitoringas pagal su atsakingomis institucijomis suderintą programą. Šioje aikštelėje yra stebimi anglies monoksido ir amoniako išmetami kiekiai. Anglies monoksido leidžiama išmesti 11,2 t, o amoniako 13,2 t. 2023 m. tarša buvo apie 3 kartus mažesnė nei leidžiama išmesti.

Su visomis vykdytų monitoringų ataskaitomis detaliau susipažinti galima įmonės internetinėje svetainėje adresu www.aratc.lt skiltyje „Monitoringai.“

2023 m. buvo tęsiamas prevencinių priemonių įgyvendinimas, siekiant mažinti filtrato užterštumą prioritetinėmis medžiagomis: vykdomas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas ir tvarkymas iš fizinių ir juridinių asmenų, taikoma techninės priemonės – filtratas nuolat aeruojamas ir naudojami probiotikai. Filtrato kiekio ir faktinės taršos kiekiai pateikiami 48 lentelėje.

48 lentelė. Filtrato ir faktinės taršos kiekiai 2019-2023 m.

	Metai					Skirtumas lyginant 2023m. su 2022m.
	2019	2020	2021	2022	2023	
Filtrato kiekis, m ³	15 098	12 967	21 867	27 730	20 892	-6 838
Faktinė tarša, t	21,78	38,82	60,15	55,05	53,19	-1,86

Filtrato kiekis 2023 m. sumažėjo 6 838 m³ lyginant su 2022 m. t. y. apie 25 proc.

2023 m. monitoringo atstatymo ar rekonstrukcijos darbai nebuvo vykdomi. 2024 m. planuojama Matuizų sąvartyne pakeisti gręžinio (Nr. 47997) apsauginę galvą, atkurti požeminio vandens monitoringo gręžinį (Nr.), esantį Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir MBA monitoringo gręžinių

tinkle. Alovės sąvartyne bus remontuojami du sugadinti monitoringo tinklo gręžiniai Nr. 55636 ir 55637, Trakininkų sąvartyne vienas monitoringo tinklo gręžinys Nr. 55632.

Bendrovė yra atsakinga už komposto tyrimų vykdymo organizavimą bei gautų duomenų analizavimą, po apdorojimo šalinamų atliekų ir techninio komposto biologinio skaidumo tyrimą, naudojamų sąvartyne atliekų biologinio skaidumo ir energetinio naudingumo tyrimus. Tyrimai vykdomi vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka. Vykdam tyrimus pastebėta rodiklio (priemaišos didesnės kaip 2 mm) viršijimai maisto atliekų komposte. Šis rodiklis turi būti mažiau kaip 0,5 proc. Tačiau paskutiniai tyrimai rodė, kad ir šis rodiklis neviršijo leistinų ribų – siekė nuo 0,1 iki 0,4 proc. Šis rodiklis labai priklauso nuo į procesą patenkančių atliekų užterštumo t. y. labai susijęs su atliekų turėtojų rūšiavimo įpročiais.

ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMOJO SURINKIMO SISTEMOS PLĖTRA, ATNAUJINIMAS IR PRIEŽIŪRA

Bendrovė vykdo ir koordinuoja naujai įrengiamų, pertvarkomų konteinerinių atliekų aikštelių ARATC aptarnaujamoje teritorijoje darbus. Gerinant atliekų surinkimo prieinamumą ir kokybę, Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje įrenginėjamos požeminės, pusiau požeminės ar antžeminės atliekų surinkimo aikštelės. 2023 m. regione papildomai įrengta ir pradėta eksploatuoti viena antžeminė Alytaus mieste ir keturios pusiau požeminės konteinerinės aikštelės Druskininkuose. Bendradarbiauta su regiono savivaldybių atstovais, rangovais ir projektuotojais parenkant vietas aikštelėms įrengi, koordinuota įrengimo eiga, parinktos vietos ir organizuotas konteinerių žaliosioms ir tekstilės atliekoms surinkti paskirstymas. 2024 m. Druskininkuose planuojama įrengti dar 8 naujas konteinerines aikšteles ir rekonstruoti 6 konteinerines aikšteles įrengiant papildomus konteinerius ir sutvarkant aikštelių dangas.

2023 m. buvo prižiūrima 500 regione esančių konteinerinių aikštelių. Duomenys apie savivaldybėse esančias aikšteles pateikiami 49 lentelėje.

49 lentelė. Konteinerinės aikštelės savivaldybėse

Savivaldybė	Aikštelių kiekis, vnt. 2022 m.	Aikštelių kiekis, vnt. 2023 m.
Alytaus m.	164	165
Alytaus r.	50	52
Lazdijų r.	29	38
Prienų r.	40	56
Birštono	23	30
Varėnos r.	43	57
Druskininkų	98	102
Iš viso regione	495	500

2023 m. buvo vykdoma tinkama ir operatyvi konteinerių ir konteinerinių aikštelių priežiūra: šalinami konteinerių gedimai, keičiami sugedę mišrių atliekų konteinerių būgnai, konteinerių apdailos ir susidėvėję atliekų maišai, tvarkomi užstrigę konteinerių būgnai, atstatinėjami sulaužyti ar kitaip suniokoti informaciniai stendai. Iš viso per 2023 m. registruota 469 gedimas (50 lentelė).

50 lentelė. Dažniausi gedimai atsirandantys konteinerinių aikštelių eksploatacijos metu

Eil. Nr.	Gedimo pobūdis	Gedimų skaičius, vnt. 2022 m.	Gedimų skaičius, vnt. 2023 m.	Pastabos
1.	Mišrių atliekų konteinerių įmetimo būgno gedimai.	67	82	Būgnų keitimas, atraminių gumų keitimas, reguliavimas, tvirtinimas.
2.	Konteinerių maišų keitimai.	32	56	Pažeisti, susidėvėję.
3.	Konteinerių gaubtų gedimai.	8	18	Gaubtų skilimai.
4.	Įmetimo dangtelių keitimas	6	22	Išlaužti darinėjant (prie varžtų)
5.	Konteinerių apdailų keitimas.	22	24	Apdailų pažeidimai

6.	Atliekomis užstrigusių būgnų tvarkymas.	48	60	
7.	Blogai uždėtų konteinerių dangčių atstatymas.	27	78	
8.	Maisto konteinerių kapsulių užraktų gedimai	19	52	
9.	Atliekų maišų virvių keitimas	36	61	Trūkimai, nupjovimai.
10.	Užrašų ant konteinerių gaubtų atnaujinimas	22	364	
11.	Užrašų (lentelių) ant konteinerių gaubtų keitimas	4	16	

Atnaujinta 364 užrašai ant konteinerių dangtelių. Pagal gyventojų prašymus buvo vykstama išimti per neatsargumą į atliekų konteinerius įmestų vertingų daiktų. 2023 m. buvo trys draudiminiai įvykiai. Nustatant žalas bendrauta su policija, draudimo bendrovėmis.

Nuolat atliekami maisto konteinerių dezinfekavimo darbai. Vykdyta konteinerinių aikštelių konteinerių išorės ir vidaus plovimas (išsiurbiant susidariusius skysčius), konteinerių vaškavimas po nuplovimo, trinkelio dangos plovimas, žolės aikštelės ribose naikinimas, bei vizualios konteinerių apžiūros atlikimas.

Gerinant aplinkos kokybę bei estetinį vaizdą, aikštelių priežiūrai buvo naudojamas mobilus aukšto slėgio plovimo įrenginys. Siekiant mažinti susidarančius kvapus bei gerinti konteinerių ir konteinerinių aikštelių higieninę būklę įsigytas konteinerių, konteinerinių aikštelių plovimo įrenginys. Jį pradėjus eksploatuoti išplauti visi Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje esantys bendro naudojimo maisto atliekų konteineriai bei konteinerių aikštelės. Svarūs, dezinfekuoti konteineriai užkerta kelią antisanitarinėms sąlygoms bei mažina blogų kvapų susidarymą.

Transporto ir konteinerių eksploatavimo padalinio techninės priežiūros specialistai be pagrindinių jiems pavestų funkcijų vykdė visų tipų naujų ir naudotų konteinerių priėmimą- išdavimą, kibirėlių, skirtų maisto atliekoms, išdavimą, pristatomų utilizavimui konteinerių priėmimą iš vežėjų, bei organizavo jų utilizavimą. Taip pat vykdė varpo tipo konteinerių apskaitą bei jų išdavimą remontui, stacionarių konteinerių atsarginių dalių apskaitą.

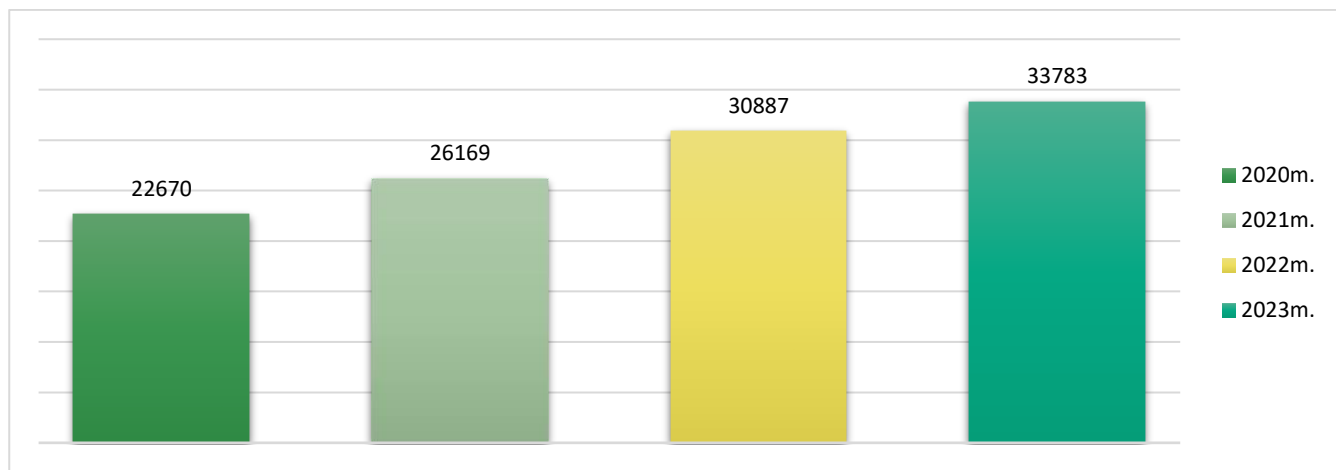
ATLIEKŲ SURINKIMO IR TRANSPORTO PASLAUGŲ TEIKIMAS

Transporto veikla

Metų pabaigoje bendrovė eksploatavo 16 sunkiasvorių transporto priemonių, iš kurių net 13 atitinka EURO 6 aukščiausius ekologinius standartus. Viso per 2023 metus transportuojant įvairias atliekas nuvažiuota beveik 550 000 kilometrų.

Bendras įmonės transportu į tvarkymo ar deginimo vietas pristatytų atliekų kiekis kasmet augo. 2023 m. pervežta 33 782,51 t ir lyginant su 2022 m., kuomet buvo pervežta 30 887 t, padidėjo 2 895 t, arba beveik – 10 %, o nuo 2020 m. transportuotų atliekų kiekis išaugo beveik 50 %.

2023 m. bendrovė pradėjo atskirai surinkinėti naudotas higienos priemones, iš Bendrovės rūšiavimo centrų savarankiškai transportuoti pakuotes ir antrines žaliavas. Išdalinti konteineriai ir pradėta teikti maisto atliekų surinkimo paslauga Seirijų miestelio gyventojams. Bendrovės transportu pervežtų atliekų kiekio dinamika pavaizduota 28 paveikslėlyje.

30 pav. Pervežtų atliekų kiekis, t 2020-2023m.

Maisto atliekų surinkimas iš juridinių asmenų

Bendrovė rinko biologiškai suyrančias virtuvių ir valgyklų atliekas, maistinę aliejų ir riebalus iš Birštono, Prienų r. ir kitų Alytaus regiono savivaldybių biudžetinių įstaigų bei maitinimo paslaugas švietimo įstaigose teikiančių įmonių, mokslo įstaigų, viešojo maitinimo, apgyvendinimo, medicinos įstaigų ir kt. Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje buvo renkamos ir ŠGP 3 kategorijos maisto atliekos, taip sumažinant biologiškai skaidžių atliekų patekimą į sąvartyną.

2023 m. įmonės transportu į atliekų tvarkymo vietą buvo pervežta 1 224,41 t. maisto atliekų (51 lentelė).

51 lentelė. Maisto atliekų transportavimas, t

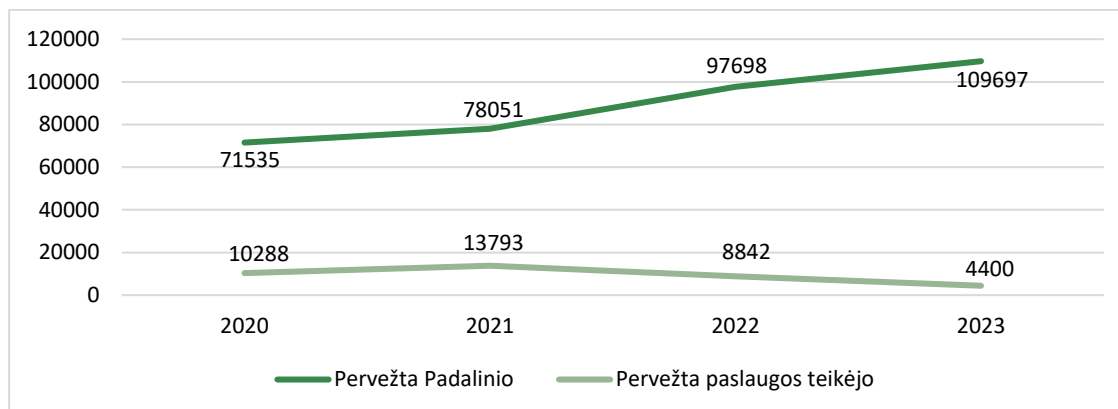
Lazdijų rajono savivaldybės įstaigos/įmonės	23,41
Druskininkų savivaldybės įstaigos/įmonės	556,55
Alytaus m. savivaldybės įstaigos/įmonės	296,06
Birštono savivaldybės įstaigos/įmonės	209,82
Prienų rajono savivaldybės įstaigos/įmonės	44,78
Varėnos rajono savivaldybės įstaigos/įmonės	53,83
Alytaus rajono savivaldybės įstaigos/įmonės	39,97
Iš viso	1 224,41

Rūšiavimo centrų ir kitų atliekų surinkimo aikštelių aptarnavimas

2023 m. buvo eksploatuojama po dvi transporto priemonės GAK ir ASK tipo konteineriams aptarnauti. Išvežamos Alytaus miesto ir Alytaus rajono kapinių, Alytaus, Lazdijų ir Prienų rajonų, bei Birštono ir Druskininkų savivaldybių teritorijose esančių sodų bendrijose susidariusios žaliosios atliekos, taip pat po gaisro susidariusios mišrios atliekos įvairiose savivaldybėse.

Atsisakyta tiekėjų paslaugų aptarnaujant Bendrovės rūšiavimo centrus, teiktos mokamos paslaugos. Viso įmonės transportu GAK ir ASK tipo konteineriais iš Bendrovės aptarnaujamo regiono į atliekų sutvarkymo vietą 2023 m. pristatyta 17 415,03 t arba 109 697 m³ atliekų. 2022 m. buvo pervežta apie 14 603,1 t. arba 97 698,5 m³ atliekų. Taigi, 2023 m. Bendrovės pačios pervežtų atliekų kiekiai tonomis lyginant su 2022 m. išaugo beveik 20 % arba virš 12 % vertinant m³.

Pervežtų atliekų kiekio dinamika pateikta 31 pav. Šį augimą labiausiai lėmė pradėtas vykdyti savarankiškas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų iš rūšiavimo centrų bei žaliųjų atliekų iš Alytaus rajono sodų transportavimas į atliekų sutvarkymo vietą.

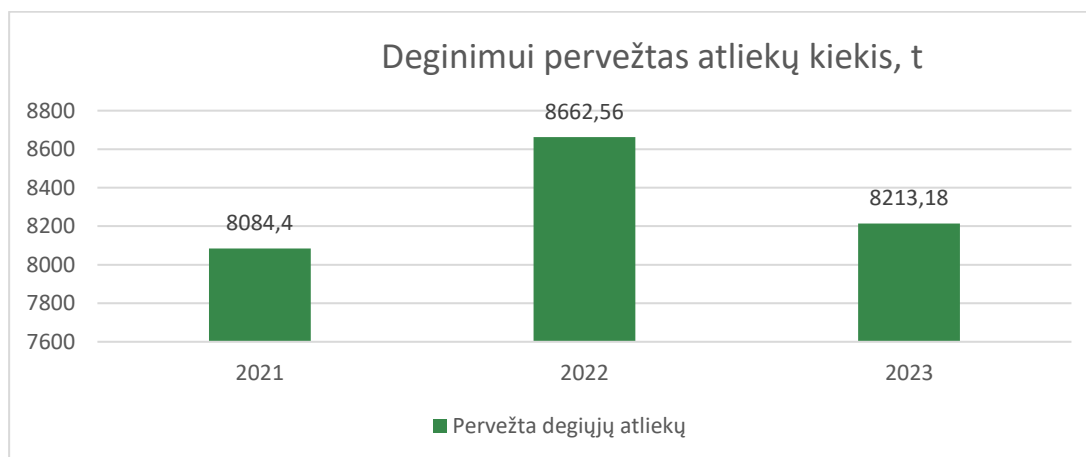
31 pav. GAK ir ASK tipo konteineriais pervežtų atliekų kiekis, kub.m, 2020-2023 m.

Iš viso į sutvarkymo vietą pristatyta apie 96,2 % visų GAK ir ASK tipo konteineriais transportuojamų atliekų (2022 m.- 91,5%).

Taip pat buvo aptarnauta 17 gaisraviečių, suteikta kitų mokamų paslaugų.

Atliekų transportavimas į atliekų deginimo įrenginius

Siekdama sumažinti Bendrovės patiriamas išlaidas degių atliekų transportavimui į atliekų deginimo įmones, Bendrovė eksploatuoja vilkiką ir puspriekabę su slankiojančiomis grindimis, skirtus minėtų atliekų pervežimui. 2023 m. savarankiškai buvo išvežta apie 8,21 tūkst. tonų, t.y. apie 83 % visų degių atliekų, o tai leido Bendrovei ženkliai sumažinti sąnaudas. (32 pav.).

32 pav. Degių atliekų išvežimo apimtys 2021-2023 m.

Dėl neplanuotų atliekų deginimo gamyklos sustojimų 2023 m. degių atliekų išvežta mažiau negu 2022 m., todėl šia transporto priemone buvo vykdyta įvairių kitų atliekų transportavimas pagal kitų Bendrovės padalinių užsakymus. Į sąvartyno žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę iš žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių parvežta ~1 200 t žaliųjų atliekų, iš Kauno atliekų tvarkymo centro į Bendrovės biologinio apdorojimo įrenginį ~253 t popieriaus atliekų.

MKA, MA, PA, AŽ ir kitų atliekų surinkimas ir vežimas

Vienas iš Bendrovės strateginio veiklos plano uždavinių – mažinti bendrovės sąnaudas, mažinant mišrių komunalinių (MKA), maisto atliekų (MA) ir kitų atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų kainas.

Bendrovė mišrių ir maisto atliekas surinkimo ir vežimo paslaugas teikė Lazdijų rajono savivaldybėje. Papildomai mišrių atliekų surinkimo paslaugos teiktos ir Alytaus miesto bei Alytaus rajono, Prienų ir Varėnos rajonų savivaldybėse, o taip pat rinktos atliekos iš Alytaus rajono kapinių, stiklas iš Prienų, Lazdijų, Alytaus rajonų ir Alytaus miesto kapinių. 2023 m. liepos mėn. pradėta atskirai surinkinėti sauskelnes Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje. Per šį laikotarpį surinka 173,29 t sauskelnių.

Viso teikiant šias paslaugas surinkta ir pristatyta į sąvartyną 4 154,89 t atliekų, iš kurių didžiausias kiekis buvo mišrių atliekų – 3 706,53 t (tame skaičiuje sauskelnės). Maisto atliekų surinkta pristatyta – 285,26 t, stiklo – 163,1 t, kuris vėliau transportuotas

2023 m. iš rūšiavimo centrų pervežta apie 1 130 t pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų (52 lentelė).

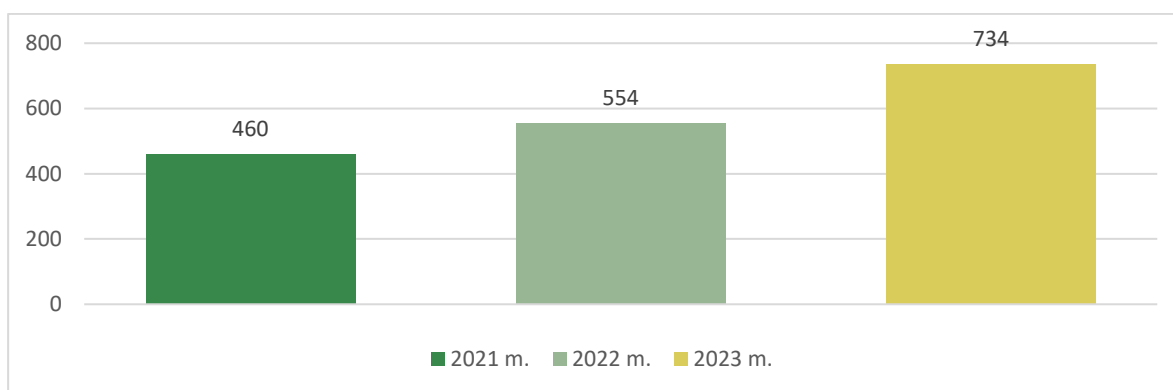
52 lentelė. Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų transportavimas iš rūšiavimo centrų, t

Popierius ir kartonas	74,53
Popieriaus ir kartono pakuotės	370,391
Kitos plastikinės pakuotės	220,055
Stiklo pakuotės	91,245
Tekstilės gaminiai	373,724

2023 m. buvo teikiamos ir kitos atliekų surinkimo ir pristatymo į jų sutvarkymo vietą paslaugos. Pagal patvirtintus įkainius, suteikta mokamų paslaugų savivaldybėms, regiono gyventojams bei juridiniams asmenims. Už jas gauta daugiau nei 72,16 tūkst. Eur pajamų, t.y. 5 % daugiau nei 2022 m.

Laimėjus Alytaus miesto savivaldybės administracijos skelbtą viešą konkursą, buvo teikiama žaliųjų atliekų surinkimo miesto teritorijoje paslauga. Sėkmingai vykdant sutartinius įsipareigojimus iš Alytaus miesto teritorijoje pastatytų 100 stovų buvo surinkta ir parvežta apie 576,36 t žaliųjų atliekų. Tai – 14,5 % daugiau nei 2022 m. Ketvirtą ketvirtį laimėjus viešąjį konkursą, buvo išvežamos atliekos iš Alytaus rajono kapinių. Vykdam sutartį per 2023 m. suteikta paslaugų už 35 545 Eur.

2023 m. buvo aptarnaujami 155 konteineriai tekstilės atliekoms surinkti, taip pat transportuotos tekstilės atliekos iš rūšiavimo centrų. Viso į tekstilės atliekų sutvarkymo vietą pristatyta 733,94 t, ty. 32 % daugiau nei 2022 m. Transportuotų tekstilės atliekų kiekių dinamika matyti 33 pav.

33 pav. Pristatyta tekstilės atliekų 2021-2023 m.

2023 m. buvo statomi, nuimami, keičiami mišrių, maisto, pakuočių atliekų, naudotų sauskelnių, tekstilės konteineriai. Lazdijų rajone buvo išdalinta/pakeista 574 vnt. mišrių atliekų, išdalinta 704 pakuočių atliekų (įskaitant stiklo ir varpo tipo), 304 maisto atliekų konteineriai. Varėnos r. išdalinta/pakeista 204 vnt. mišrių, išdalinta 374 pakuočių, (įskaitant varpo tipo), 40 maisto atliekų konteineriai. Prienų rajono ir Birštono savivaldybėse pastatyti 64 įvairūs konteineriai. Konteineriai dalinti bei pakeisti ir kitose savivaldybėse – iš viso išdalinta/pakeista beveik 2 500 konteinerių. Taip pat buvo dalinami kibirėliai maisto atliekoms Alytaus mieste. Viso išdalinta 11 454 kibirėliai.

2023 m. pagal Lazdijų rajono savivaldybės administracijos užsakymus rinktos didžiosios atliekos iš šios savivaldybės gyventojų. Iš viso surinkta apie 34,4 t. atliekų.

PASLAUGŲ KONTROLĖS UŽTIKRINIMO SISTEMA IR VARTOTOJŲ KONTROLĖ

Siekdama gerinti paslaugų kokybę ir kokybės kontrolę, bendrovė yra įsidiegusi ISO 9001 ir ISO14001 Aplinkos kokybės ir kokybės kontrolės standartus, kurie leidžia užtikrinti bendrovės teikiamų paslaugų kokybę.

Bendrovė, vykdydama viešuosius pirkimus, reikalauja, kad šiuos standartus turėtų ir visi paslaugas teikiantys partneriai ir subrangovai.

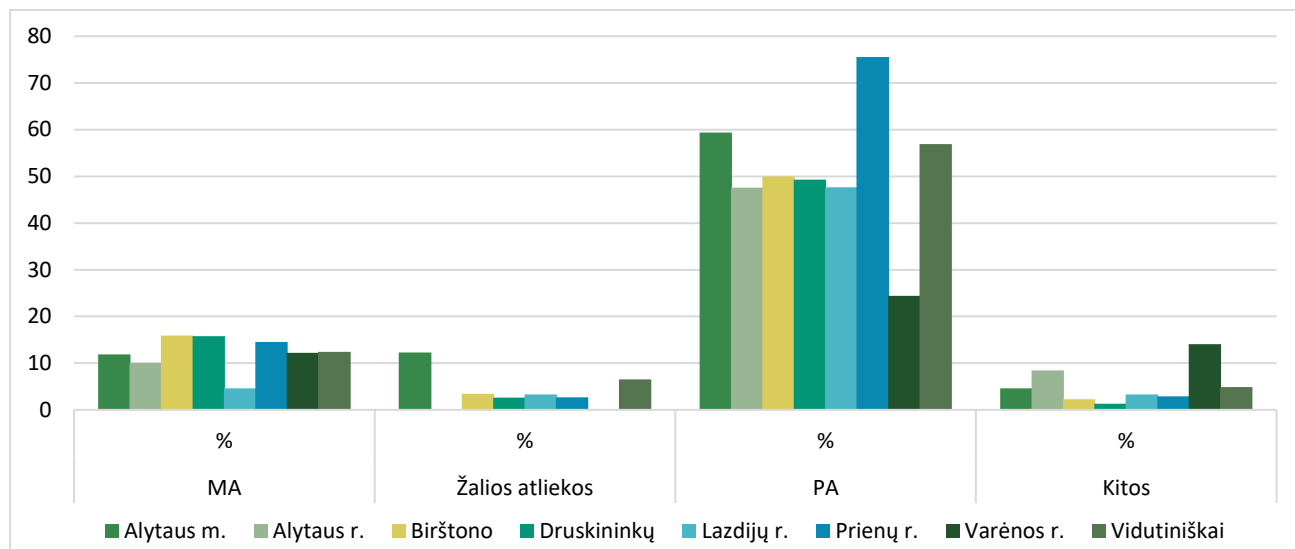
Alytaus regiono savivaldybėse dirba devyni įmonės darbuotojai, kurie prižiūri mišrių komunalinių, maisto ir pakuočių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sutartis, rengia mišrių komunalinių, maisto, pakuočių ir antrinių žaliavų konteinerių pirkimo dokumentus, teikia atsakymus ir paklausimus gyventojams, savivaldybėms, teismams, policijai, aprūpina gyventojus trūkstamais konteineriais, kontroliuoja, kaip atliekų turėtojai rūšiuoja atliekas, tikrina tvarką, konteinerių užsipildymą konteinerių aikštelėse, bendrauja su daugiabučių namų gyventojais, atsako į kylančius klausimus, platina informaciją apie rūšiavimą individualių namų gyventojams ir įmonėms – per 2023 m. išdalino daugiau kaip 7 tūkst. informacinių lankstinukų.

Jie taip pat tikrina įmonių atliekų rūšiavimą. Per 2023 m. patikrinta 4 431 įmonių konteineris, surašyti 493 aktai. Kontrolės padalinio darbuotojai informuoja paslaugos teikėjus apie perpildytus konteinerius, skiria baudas dėl netinkamai teikiamų paslaugų, bendrauja su seniūnijomis ir savivaldybėmis, sprendžiant klausimus, susijusius su atliekų rūšiavimu, aikštelių įrengimu ar panaikinimu, informuoja automobilių savininkus apie ne vietoje statomus automobilius. Duomenys apie savivaldybėse patikrinus konteinerius ir užfiksuotus pažeidimus pateikiami 53 lentelėje.

53 lentelė. Patikrinti mišrių, maisto ir pakuočių atliekų konteineriai ir nustatyti pažeidimai 2023 m.

Savivaldybė	Patikrinta konteinerių	Nustatyta pažeidimų	Pažeidimų proc. nuo patikrintų kont.
Alytaus m.	12 708	1 898	14,94
Alytaus r.	2 256	374	15,87
Birštono	9 154	362	3,95
Druskininkų	24 744	1841	7,44
Lazdijų r.	7 484	348	4,65
Prienų r.	14 251	877	6,15
Varėnos r.	6 241	429	11,97
Iš viso	76 838	6 129	8,37

Kontrolės padalinio darbuotojai 2023 m. patikrino 12 544 individualių valdų konteinerius (2022 m. – 7118, 2021 m. – 8322), nustatė 2 488 pažeidimus, kas sudaro 19,83 % nuo patikrintų konteinerių. Patikrinimų rezultatai rodo, kad dažniausiai individualiuose konteineriuose aptinkama pakuočių atliekų – 56,91 proc., maisto atliekų 12,42 proc., žaliųjų atliekų 6,51 proc. ir apie 5 proc. kitų atliekų, kurių negalima mesti į mišrių atliekų konteinerius. (34 pav.).

34 pav. Patikrintų individualių MKA konteinerių analizė pagal nustatytus pažeidimus

2023 m. visose savivaldybėse paslaugos pradėtos teikti pagal naujas mišrių komunalinių ir maisto atliekų surinkimo ir vežimo sutartis. Pagal šias sutartis paslaugos teikėjui numatyti didesni reikalavimai teikiamos paslaugos kokybės užtikrinimui, įskaitant ir konteinerių žymėjimą ir galimą duomenų sistemos diegimą, todėl buvo atlikti EKOATRIS programos modifikavimai, atliekant duomenų perdavimo iš vežėjų pakeitimus (sąsajos tarp ATRIS ir vežėjų perdarymas kontrolės mechanizmui užtikrinti, duomenų apie konteinerių pakėlimą saugojimas, peržiūros formų keitimas pagal atnaujintus duomenis, ataskaitų modifikacijos pagal analizės poreikius).

Atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos vertinamos pagal nustatytus paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės rodiklius:

- Nustatytų pažeidimų nuo ištuštintų konteinerių santykis (vertinama, kad Paslauga atlikta gerai, kai reikšmė yra iki 1 proc.);
- Gautų skundų nuo vietinės rinkliavos mokėtojų skaičiaus santykis (vertinama, kad Paslauga atlikta gerai, kai reikšmė yra iki 1 proc.);
- Pritaikytų baudų nuo Paslaugos Sutarties vertės santykis (vertinama, kad Paslauga atlikta gerai, kai reikšmė yra iki 3 proc.).

Rezultatų analizė rodo, kad Alytaus regiono savivaldybėse atliekų surinkimo ir vežimo paslauga vykdoma gerai, išskyrus Druskininkų savivaldybę.

Druskininkų savivaldybėje paslaugos teikėjas UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“ netinkamai vykdė paslaugą, nesilaikė numatyto grafiko, atliekos buvo renkamos chaotiškai, neteikė informacijos apie konteinerių pastatymą, nederino mėnesinių ataskaitų. Už visus pažeidimus buvo taikomos išskaitos. Kokybės ir stebėsenos rodikliai 2023 m. savivaldybėse pateikti 54 lentelėje.

54 lentelė. Paslaugų teikimo kokybės ir stebėsenos rodikliai savivaldybėse 2023 m.

Savivaldybė	Stebėsenos ir kontrolės rodiklis nuo gautų skundų, proc.	Stebėsenos ir kontrolės rodiklis nuo nustatytų pažeidimų, proc.	Stebėsenos ir kontrolės rodiklis nuo išrašytų baudų, proc.
Alytaus m.	0,3145	0,2542	1,4133
Alytaus r.	0,1762	0,0998	0,3268
Birštono	0,1109	0,1841	0,0000
Druskininkų	0,0482	1,6676	1,1473
Lazdijų r.	0,3815	0,1482	0,0000
Prienų r.	0,0897	0,0697	0,0000
Varėnos r.	0,0924	0,1052	0,0621
Iš viso	0,19	0,2755	0,84

ATLIEKŲ TURĖTOJŲ PRAŠYMŲ IR SKUNDŲ VALDYMAS

Bendrovė per 2023 m. gavo 15 186 registruotus raštus ir prašymus iš vartotojų ir paslaugų teikėjų. Tai - ženkliai daugiau nei 2022 m. (699). Reaguojant į prašymus bei skundus buvo pateikti 3 562 (2022 m. 274) atsakymai raštu vežėjams, rinkliavos mokėtojams, savivaldybėms.

Per 2023 m. Atliekų tvarkymo paslaugų organizavimo ir kontrolės padalinio darbuotojai raštu ir žodžiu priėmė 7 039 prašymus, kurie yra fiksuoti EKOATRIS programoje. Duomenys pateikti 55 lentelėje.

55 lentelė. Gauti skundai dėl kokybiškai nesuteiktų paslaugų

Savivaldybė	2023 m.				2022 m.				2021 m.			
	MKA	MA	PA/S	Viso	MKA	MA	PA/S	Viso	MKA	MA	PA/S	Viso
Alytaus m.	64	16	12	92	88	18	59	165	41	4	4	49
Alytaus r.	14	1	20	35	244	0	0	244	21	0	9	30
Birštono	2	0	1	3	2	1	7	10	13	0	6	19
Druskininkų	5	0	1	6	140	0	0	140	6	0	1	7
Lazdijų r.	27	1	16	44	215	1	5	221	18	2	2	22
Prienų r.	4	0	11	15	17	1	72	90	42	2	45	89
Varėnos r.	8	1	6	15	9	0	7	16	11	0	6	17
Iš viso	124	19	67	210	715	21	150	886	152	8	73	233

Informacija apie pagrindines gaunamų skundų priežastis ir jų sprendimo būdus pateikiama 56 lentelėje.

56 lentelė. Pagrindinės skundų priežastys ir sprendimo būdai

Eil. Nr.	Skundų priežastys	Sprendimas
1.	MKA kolektyvinių konteinerių persipildymas ir neištušinimas laiku. Netinkamas paslaugos teikimas, gyventojų ir įmonių atliekų nerūšiavimas, užstatytos automobiliais aikštelės, per maža konteinerio talpa, tenkanti gyventojų skaičiui.	2023 m. atliekų vežėjams už MKA, MA netinkamą sutarties vykdymą 10 kartų buvo taikytos sankcijos ir išrašytos baudos ir paskaičiuota 10 366,81 Eur išskaita. (2022 m. 33 075,48 Eur, 2021 m. 26 812 Eur)
		1318 įmonių (Alytaus m. sav. – 680 vnt., Alytaus r. sav. – 57 vnt., Birštono sav. – 119 vnt., Druskininkų sav. – 105 vnt., Lazdijų r. sav. – 43 vnt., Prienų r. sav. – 243 vnt., Varėnos r. sav. – 71 vnt.), patikrinta 4431 jų konteineris įmonėse (Alytaus m. sav. – 1809 vnt., Alytaus r. sav. – 99 vnt., Birštono sav. – 265 vnt., Druskininkų sav. – 1548 vnt., Lazdijų r. sav. – 291 vnt., Prienų r. sav. – 300 vnt., Varėnos r. sav. – 119 vnt.). Surašyti 493 patikrinimo aktai (Alytaus m. sav. – 155 vnt., Alytaus r. sav. – 36 vnt., Birštono sav. – 62 vnt., Druskininkų sav. – 113 vnt., Lazdijų r. sav. – 43 vnt., Prienų r. sav. – 64 vnt., Varėnos r. sav. – 20 vnt.).
		Įmonėms 2023 m. buvo pastatyti rūšiavimo konteineriai (Alytaus m. sav. – 571 vnt., Alytaus r. sav. – 257 vnt., Birštono sav. – 96 vnt., Druskininkų sav. – 170 vnt., Lazdijų r. sav. – 197 vnt., Prienų r. sav. – 439 vnt., Varėnos r. sav. – 292 vnt.), taip pat įmonės 317 MKA atsisakė arba pasikeitė į mažesnę talpą (Alytaus m. sav. – 123 vnt., Alytaus r. sav. – 32 vnt., Birštono sav. – 20 vnt., Druskininkų sav. – 9 vnt., Lazdijų r. sav. – 46 vnt., Prienų r. sav. – 72 vnt., Varėnos r. sav. – 15 vnt.).
		Alytaus m. sav. administracijos sprendimu dėl sunkiai pravažiuojamų ir užstatomų automobiliais konteinerių aikštelių pastatyti draudžiamieji ženklai Jaunimo g. 46, Jaunimo g. 50, Žiburio g. 5. Siekiant apsaugoti Alytaus miesto teatro (Rotušės a. 2) kieme esančios automobilių stovėjimo aikštelės kelio dangą, buvo perkelti komunalinėms atliekoms rinkti skirti konteineriai į automobilių stovėjimo aikštelę link Pulko g. 5A. Prienų r., Birštono savivaldybėse buvo atnaujintos ženklinimo linijos, draudžiančios statyti automobilius prie konteinerių aikštelių visose aikštelėse, kuriose buvo toks ženklinimas. Birštone naujai sužymėta aikštelė, esanti Lelijų g. 21.

2.	„Problemiškos“ gyventojams skirtų kolektyvinių konteinerių aikštelės – netvarkingos, nuolat teršiamos.	Prienų r. sav. sodų bendrijoje „Dobilas“ MKA ir rūšiavimo konteineriai perkelti į sodų bendrijos teritorijos vidų. Prienų r. sav. sodų bendrijoje „Dobilas“ MKA ir rūšiavimo konteineriai perkelti į sodų bendrijos teritorijos vidų. Lazdijų r. sav. soduose atnaujinta pastatomi antžeminiai MKA, pastatyta papildomi pakuočių ir stiklo rūšiavimo konteineriai, pakeista konteinerių vieta juos pastatant arčiau sodų bendrijų. Panaikintos bendro naudojimo aikštelės (Alytaus r. sav. – 6 vnt., Varėnos r. sav. – 9 vnt., Birštono sav. – 1 vnt., Druskininkų sav. – 1 vnt., Prienų r. – 20 vnt.), pastatyti individualūs MKA ir rūšiavimo konteineriai.
3.	Sunkiai privažiuojamų vienkiamų MKA surinkimo paslaugos teikimo trikdžiai bei rūšiavimo priemonių nebuvimas	Lazdijų r. sav. 2023 m. nuimti 65 vnt. individualių konteinerių iš sunkiai privažiuojamų valdų, įrengtos 21 vnt. kolektyvinės aikštelės su kolektyviniais MKA ir rūšiavimo konteineriais.
4.	MKA konteineriai neatitinka techninės specifikacijos (netinkamos spalvos, sulūžę, neveikiantys konteinerių žymekliai, be informacinių lipdukų) reikalavimų.	2023 m. pakeisti 642 vnt. sulūžusių, neatitinkančių techninės specifikacijos MKA konteinerių (Alytaus m. sav. – 91 vnt., Alytaus r. sav. – 74 vnt., Birštono sav. – 8 vnt., Druskininkų sav. – 8 vnt., Lazdijų r. sav. – 244 vnt., Prienų r. sav. – 193 vnt. Varėnos r. sav. – 24 vnt.), 499 vnt. perklijuoti neveikiantys KIN, rasti sužymėti MKA (Alytaus m. sav. – 84, Alytaus r. sav. – 40 vnt., Birštono sav. – 24 vnt., Druskininkų – 20 vnt., Lazdijų r. sav. – 94 vnt., Prienų r. sav. – 211 vnt., Varėnos r. sav. – 26 vnt.).
5.	Gyventojų nenoras rūšiuoti MA	2023 m. vykdant maisto atliekų kontrolę atlikti 12 544 MKA konteinerių patikrinimai (Alytaus m. sav. – 4 492 (3 298 vnt. MKA ir 1 194 vnt. MA konteineriai), Alytaus r. sav. – 1 427 vnt., Birštono sav. – 753 vnt., Druskininkų sav. – 843 vnt., Lazdijų r. sav. – 782 vnt., Prienų r. sav. – 1 828 vnt. Varėnos r. sav. – 2 419 vnt.). 309 MKA konteineriuose rastos maisto atliekos ir jie buvo netuštinti, dar 541 gyventojas buvo įspėti dėl netinkamo rūšiavimo. 4 054 mokėtojams, kuriems suteikti maisto atliekų konteineriais, tačiau nebuvo aptarnauti 2023.01.01-2023.06.30 ir neturi lengvatos, buvo išsiųsti priminimai apie atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimą: Alytaus m. – 599 vnt., Alytaus r. – 811 vnt., Birštono – 166 vnt., Druskininkų – 860 vnt., Lazdijų r. – 368, Prienų r. – 580 vnt., Varėnos r. – 670 vnt. Išsiuntus priminimą į ARATC kreipėsi 245 gyventojai dėl informacijos suteikimo apie atliekų rūšiavimą, dėl MA konteinerių KIN susitikrinimo ir kt.: Alytaus m. – 92 vnt., Alytaus r. – 19 vnt., Birštono – 23 vnt., Druskininkų – 17 vnt., Lazdijų r. – 16 vnt., Prienų r. – 50 vnt., Varėnos r. – 28 vnt.
6.	Atliekų tvarkytojai nedalino rūšiavimo konteinerių gyventojams, todėl gyventojai neturėjo rūšiavimo konteinerių 2023 m. pakuočių atliekų sistemoje vyko pokyčiai, todėl paslaugos teikėjai atsisakė statyti pakuočių ir stiklo rūšiavimo konteinerius	ARATC darbuotojai per 2023 m. pastatė 958 vnt. rūšiavimo pakuočių ir stiklo atliekų konteinerių: Alytaus m. sav. – 23 vnt., Birštono sav. – 29 vnt., Lazdijų r. sav. – 213 vnt., Prienų r. sav. – 16 vnt., Varėnos r. sav. – 677 vnt. pakuočių ir stiklo atliekų konteinerių: 362 vnt. pakuočių ir stiklo atliekų konteinerių gyventojams ir įmonėms išdalino Transporto ir konteinerių eksploatavimo padalinio darbuotojai, o 315 vnt. konteinerių gyventojams ir įmonėms išdalino Atliekų tvarkymo paslaugų organizavimo ir kontrolės padalinio darbuotojai, aikštelių priežiūros specialistai bei seniūnai.

Informacija apie vykdytus patikrinimus ir jų metu nustatytus pažeidimus pateikiama 57 lentelėje.

57 lentelė. 2023 m. nuolat vykdyti planiniai patikrinimai ir nustatyti pažeidimai

Eil. Nr.	Patikrinimų sritys	Nustatyta pažeidimų
1.	Patikrinti 4431 konteineriai įmonėse bei organizacijose	Nustatyta 953 pažeidimų dėl netinkamai rūšiuojamų atliekų. Dėl atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimų buvo surašyta 493 patikrinimo aktai su įpareigojimu išsirūšiuoti, iš kurių 35 dėl pakartotinių pažeidimų buvo perduota Alytaus miesto (29 vnt.), Birštono (6 vnt.) savivaldybės administracijoms, bet atsakymo apie taikytas baudas nebuvo gauta.
2.	Patikrinta 12 544 individualių valdų konteinerių	Nustatyti 2 488 pažeidimai, arba 19,83 % nuo visų patikrintų konteinerių. Patikrinimų rezultatai rodo, kad MA (12,42 proc.), žaliųjų atliekų (6,51 proc.) ir pakuočių atliekos (56,91 proc.) buvo dažniausiai aptinkamos individualiuose MKA konteineriuose.
3.	Patikrinti 24 026 daugiabučių kolektyviniai MKA, MA konteineriai	Nustatyta, kad 828 MKA buvo persipildę dėl paslaugos teikėjo netuštintimo ar neištuštinti dėl užstatytų automobilių, o šalia jų išmetamos ir didelių gabaritų bei pakuočių atliekos
4.	Patikrinti 35 837 kolektyviniai rūšiavimo konteineriai prie daugiabučių namų, garažų, sodų	Nustatyta 1 860 perpildymo atvejai, tai sudaro 5,19 proc. nuo patikrintų konteinerių skaičiaus. Daugiausia perpildytų rūšiavimo konteinerių buvo nustatyta Alytus r. sav. – 26,70 proc., Alytaus m. sav., Druskininkų sav., Varėnos r. sav. nustatytas persipildymas labai panašus apie 8 proc., Lazdijų r. sav. – 2,55 proc., Prienų r. sav. – 1,39 proc., Birštono sav. – 0,76 proc. Pagrindinė problema, kad Alytaus rajono soduose gyvena daug gyventojų ir yra pastatytas per mažas kiekis konteinerių arba per retas konteinerių aptarnavimo grafikas. Druskininkų sav. persipildė konteineriai todėl, kad UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“ netinkamai vykdė paslaugą, nesilaikė numatyto grafiko, atliekos buvo renkamos chaotiškai, taip pat lėmė ir per mažas konteinerių ištuštinimo dažnumas, kurį teko keisti 3 kartus. Kitose savivaldybėse pagrindinės persipildymo problemos – šventiniu laikotarpiu didesnis pakuočių atliekų kiekis, užstatytos kolektyvinės aikštelės automobiliais per mažas ištuštinimo dažnumas.
5.	Paslaugos teikimo metu neištuštinti MKA dėl netinkamų atliekų buvimo juose	Dėl Paslaugos teikėjo vykdomos MKA konteinerių atliekų rūšiavimo kontrolės ir padalinio darbuotojų planinių patikrinimų metu uždėtų kortelių NETUŠTINTI per 2023 m. buvo neištuštinti 4538 vnt. MKA konteinerių. Iš jų 3452 vnt. gyventojų (Alytaus m. sav. – 1 729 vnt., Alytaus r. sav. – 179 vnt., Birštono sav. – 137 vnt., Druskininkų sav. – 110 vnt., Lazdijų r. sav. – 95 vnt., Prienų r. sav. – 676 vnt., Varėnos r. sav. – 528 vnt.) ir 1086 vnt. įmonių (Alytaus m. sav. – 670 vnt., Alytaus r. sav. – 23 vnt., Birštono sav. – 63 vnt., Druskininkų sav. – 12 vnt., Lazdijų r. sav. – 5 vnt., Prienų r. sav. – 190 vnt., Varėnos r. sav. – 123 vnt.).

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

2022 m. liepos 13 d. su UAB Smart Continent LT buvo pasirašyta UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro 2022-2022 m. strateginio veiklos plano atnaujinimo paslaugų sutartis. Praėjus keturiems mėnesiams nuo sutarties vykdymo pradžios paslaugos nebuvo pradėtos teikti, todėl abiejų šalių sutarimu 2022 m. lapkričio 23 d. sutartis buvo nutraukta. 2023 m. birželio 1 d., pasitelkęs savo žmogiškuosius resursus, ARATC parengė strateginio veiklos plano priemonių planą, kuriame numatė keturis siektinus tikslus bei šių tikslų įgyvendinimo priemones.

Pasibaigus pirmiesiems strateginio veiklos plano priemonių plano vykdymo metams, 2023 metų pabaigoje strateginių tikslų įgyvendinimas atrodė taip:

I tikslas. Aplinkos kokybės gerinimas

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 5 uždaviniai ir 11 priemonių. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 414 200,00 Eur. Įgyvendinant dalį priemonių, buvo pagerinta konteinerių ir konteinerinių aikštelių higieninė ir estetinė būklė juos išplaunant, vykdomos kvapų emisiją mažinančios priemonės, vykdoma susidarančių kvapų stebėseną, įgyvendinamos švietimo priemonių kampanijos, didinančios supratimą apie atliekų tvarkymą ir aplinkos apsaugos reikšmę, vykdomas sąvartynų aplinkosauginis monitoringas,

pagamintos produkcijos tyrimai, parengti ir atnaujinti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ar taršos leidimai.

Priemonių „Rekonstruoti monitoringo gręžinius“, „Vykdėti poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimą“ ir „Rekonstruoti filtrato slėginę liniją Takniškių technologijų padalinyje“ įgyvendinimas nebuvo vykdomas, jį numatoma įgyvendinti 2024 m.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2023 m. pabaigos išleista 296 969 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 71,70 % (vertinant, kad 2023 m. turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas, dėl nevykdomų bei perkeltų priemonių įgyvendinimo į 2024 m.

II tikslas. Paslaugų kokybės gerinimas

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 2 uždaviniai ir 13 priemonių. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 622 290 Eur. Įgyvendinus dalį priemonių buvo atnaujintos rūšiuojamojo atliekų surinkimo priemonės, modifikuota EKO ATRIS programa darbo optimizavimui ir paslaugos teikėjo duomenų pateikimo kontrolės užtikrinimui, rekonstruota Takniškių technologijų padalinio įvažiavimo kelio danga, atnaujinta aikštelių danga, įrengti kelio apsauginiai atitvarai, modernizuota rūšiavimo centrų infrastruktūra.

Priemonės „Komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūros plėtra“ įgyvendinimas nukeltas į 2024 metus, kadangi šios priemonės finansavimas numatomas ES struktūrinių fondų lėšomis bei vyksta projektų rengimo pasiruošimo laikotarpis.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2023 m. pabaigos išleista 436 624 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 70,16 % (vertinant, kad 2023 m. turėjo būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl DGASA aikštelių įrengimo Krosnoje, Stakliškėse ir Marcinkonyse nukėlimo į ateinančius metus.

III tikslas. Veiklos efektyvumo didinimas

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 5 uždaviniai ir 18 priemonių. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 1 654 225 Eur. Įgyvendinus dalį priemonių buvo įsigytas teleskopinis frontalinis krautuvas, pradėtas vandentiekio linijos Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parke projektavimas, įrengta saulės fotovoltinė elektrinė, buvo keliama darbuotojų kvalifikacija, modernizuota, įdiegta, atnaujinta informacinių sistemų veikla, atliktas biodujų generatoriaus generalinis remontas, įsigytas konteinerinio tipo namelis, suprojektuotas angaras-sandėlis, sukurta maisto ir virtuvės atliekų paruošimo perdirbimui infrastruktūra.

Numatytos priemonės „Programinės įrangos atnaujinimas ir pritaikymas VERT nustatytiems apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo aprašo reikalavimams“ nepavyko įgyvendinti per 2023-uosius metus, todėl programinės įrangos pritaikymas nukeliamas į 2024 metus. Priemonių „Lengvųjų ir automobilių parko reinvesticija“ bei „Didinti darbo našumą“ įgyvendinimas taip pat nukeliamas 2024 metus. Priemonė „Atnaujinti perkoliato rezervuarą“ buvo numatyta įgyvendinti 2024 m., tačiau perkelta ir pradėta vykdyti 2023 m.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2023 metų pabaigos išleista 1 055 901 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 63,83 % (vertinant, kad 2023 m. turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl Priemonių vykdymo nukėlimo į 2024 metus bei sutaupytų biodujų generatoriaus remonto lėšų.

IV tikslas. Atliekų perdirbimo ir antrinio panaudojimo didinimas

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 3 uždaviniai ir 6 priemonės. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 393 480 Eur. Įgyvendinus dalį priemonių buvo parengtas ir Alytaus regiono plėtros tarybos kolegijos posėdyje patvirtintas regioninis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, parengti ir patvirtinti Prienų rajono, Birštono ir Druskininkų savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 planai, finansuojami Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos lėšomis. Alytaus miesto, Alytaus rajono, Varėnos rajono ir Lazdijų rajono savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 planai, bus

tvirtinami 2024 m. Siekiant padidinti atliekų perdirbimo pajėgumus, buvo sukurta komposto gamybos infrastruktūra.

Priemonę „Atgautų išteklių parko projektavimas ir įrengimas, Karjero g. 2A, Alytaus k., Alovės sen., Alytaus r.“ buvo planuota finansuoti Regioninės pažangos priemonės Nr. 02-001-06-10-01(RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ lėšomis, tačiau patvirtinus šios priemonės veiklas, Bendrovės mūsų planuojama veikla nebuvo įtraukta į finansuotinas. Ateityje bus ieškoma kitų finansavimo šaltinių šios priemonės įgyvendinimui.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2023 m. pabaigos išleista 295 730 Eur. Tikslų įgyvendinimas siekia 75,16 % (vertinant, kad 2023 m. būti įgyvendintas 100 %).

Strateginiame veiklos priemonių plane buvo numatyta, kad pasibaigus 2023 metams jame numatytų priemonių įgyvendinimas turi siekti 100 %, tačiau faktinis plano įgyvendinimas siekė 70,21 %. Šis skirtumas atsirado atsisakant numatytų priemonių vykdymo, užsitęsusių projektų finansavimo gairių ar aprašų parengimo ir pasikeitusių priemonių finansavimo šaltinių.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR PERSONALO VALDYMAS

Svarbi žmoniškųjų išteklių valdymo dalis – organizacijos kultūros formavimas ir palaikymas. Organizacijos kultūra – įsitikinimų, tradicijų, simbolių, požiūrių, nuostatų ir elgesio kultūros visuma, kuri yra bendra darbuotojams, kurią kiekvienas darbuotojas demonstruoja darbo vietoje ir kuri apibrėžia Bendrovės požiūrį į save ir aplinką. Todėl Bendrovėje skatinamos savos tradicijos, pozityvus darbinis mikroklimatas, puoselėjamos vertybės. Bendrovės vystymosi ir tobulėjimo variklis yra nuolatiniai pokyčiai. Bendrovė rūpinasi, kad kiekvienas darbuotojas suprastų vykstančių pokyčių svarbą, įsitrauktų į veiklas, jaustųsi pokyčių dalimi ir juos priimtų.

2023 m. pabaigoje Bendrovėje dirbo 135 darbuotojai, vidutinis atlyginimas įmonėje buvo 1800 Eur. Duomenys apie darbuotojų skaičių, pareigybes ir darbo užmokestį pateikiami 58 lentelėje.

58 lentelė. Darbuotojų skaičius, pareigybės, vidutinis darbo užmokestis

Pareigybių pavadinimas	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	Vidutinis darbo užmokestis, EUR
Įmonės vadovai	2	4710
Padalinių vadovai	11	2971
Specialistai	36	2058
Kvalifikuoti darbininkai	64	1549
Darbininkai	22	1268
Iš viso	135	1800

2023 m. darbuotojai dalyvavo mokymuose „Efektyvus komandinis darbas – kokybiškų paslaugų garantas“, ECOCOST mokymuose pirkimo iniciatoriams, mokymuose „Darbas su sudėtingais klientais“, Aon Baltic sveikatos akademijos organizuotame emocinės sveikatos kursuose, kuriuose turėjo galimybę išklausti 5 mokymų ciklą apie emocinę sveikatą „Kaip nuraminti protą? Kaip nuraminti kūną? Kaip nuraminti jausmus? Kaip atgauti jėgas? Kaip keisti požiūrį?“, dalyvavo forumuose „Darbas ir poilsis 2023“, „Darbuotojų sauga ir sveikata“, išklause mokymus „Naujausia teismų praktika DSS srityje ir profesinių ligų prevencija“, „Civilinės saugos aktualijos ir ekstremalių situacijų valdymas įmonėse“, „Dokumentų valdymas ir archyavimas“.

Duomenys apie įmonės dokumentų valdymo sistemą ir apimtis pateikiami 59 lentelėje.

59 lentelė. Dokumentų valdymo sistema ir apimtys

IŠORĖS DOKUMENTAI	2022 m.	2023 m.
Gaunami	12 884	15 186
Siunčiami	2 874	3 562
VIDAUS DOKUMENTAI:	2022 m.	2023 m.
Sutartys	724	682
Vidaus gaunami dokumentai	1 160	1 414
Priėmimo-perdavimo aktai	108	324
Personalo įsakymai	94	78
Atostogų-komandiruočių įsakymai	496	564
Tvarkomosios veiklos įsakymai	543	684

FINANSINĖ ANALIZĖ IR ATLIEKŲ TVARKYMO KAŠTAI

2023 m. buvo parengtas ir patvirtintas Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro reguliuojamos veiklos apskaitos sistemos aprašas. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – VERT) pateiktos, suderintos ir patvirtintos UAB ARATC investicijos iki 2023 metų. Pateiktas reguliuojamos kainos (su aiškinamuoju raštu ir kitais papildomais dokumentais) projektas, kuris šiuo metu derinamas VERT.

Nuo 2023 metų įsigaliojus Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimams Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pradeda reguliuoti regioninių centrų Komunalinių atliekų tvarkymo kainas. Ir tai bus didžiausias 2024 m. iššūkis. Nereguliuojama komunalinių atliekų surinkimo, vežimo, sistemos administravimo, rinkliavos administravimo veikla, todėl labai abejotinas reguliavimo efektyvumas, kai dalis komunalinių atliekų tvarkymo veiklos sąnaudų reguliuojama, o dalis ne. Reguluojamos veiklos kainų nustatymas pagal faktines išlaidas taip pat visiškai neskaitins rūšiuoti atliekų. Kaip pripažįsta patys VERT atstovai, tokia reguliavimo tvarka yra tik komunalinių atliekų tvarkymo srityje. Be to, šiuo metu keičiami Atliekų tvarkymo ir kiti įstatymai tiesiogiai paliesiantys reguliuojamą veiklą, į reguliuojamą veiklą įtraukiamos ne tik komunalinės, bet ir kitos buityje susidarantios atliekos. Taip pat numatoma reguliuoti visą didelių gabaritų atliekų surinkimo veiklą.

Įmonės pardavimo pajamos 2023 m. padidėjo 1 mln.723 tūkst. eurų. 2023 m. veiklos pelnas sumažėjo 21 tūkst. eurų, o grynas pelnas padidėjo 5 tūkst. eurų.

Savininkų nuosavybė didėjo 30 tūkst. eurų dėl grynojo pelno. Bendrovės nuosavo kapitalo ir įstatinio kapitalo santykis atitinka Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus, dėl turto perkainavimo nuosavas kapitalas 16,4 karto didesnis už įstatinį.

2023 m. grąžinta 888 tūkst. eurų paskolų. 2024 m. reiks grąžinti 1 mln. 48 tūkst. eurų, tame tarpe 35 tūkst. eurų SWEDBANK bankui pagal lizingo sutartį, 154 tūkst. eurų LR finansų ministerijai, 385 tūkst. eurų AB Šaulių bankui, 455 tūkst. eurų AB SEB bankui ir 19 tūkst. priskaičiuotų, bet dar nesumokėtų palūkanų. Bendras skolintų lėšų likutis metų pabaigai sumažėjo 356 tūkst. eurų ir 2023 metų pabaigai sudarė 4 mln. 572 tūkst. eurų.

2023 m. įsigyta, rekonstruota bei naujai pastatyta ilgalaikio turto už 2 mln. 232 tūkst. eurų, tame tarpe 908 tūkst. eurų apmokama ES paramos lėšomis ir 1 mln. 324 tūkst. eurų nuosavomis bei skolintomis lėšomis. Priskaičiuota ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo už 3 mln. 378 tūkst. eurų, tame tarpe perkainuoto turto nusidėvėjimas – 312 tūkst. eurų, nuosavų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas – 1 mln. 72 tūkst. eurų. Įmonės finansinės analizės duomenys pateikiami 60 lentelėje.

60 lentelė. Finansinės analizės duomenys

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA (tūkst. Eur)	2021 m.	2022 m.	2023 m.	POKYTIS
Pardavimo pajamos	7 277	7 204	8 927	1 723
Pardavimo savikaina	-6 451	-6 234	-7 742	1 508
Bendrasis pelnas (nuostoliai)	826	969	1 186	217
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	-634	-792	-1 029	237
Veiklos pelnas (nuostoliai)	192	177	156	-21
Kitos veiklos pelnas (nuostoliai)	6	2	0	-2
Finansinė ir investicinė veikla	-18	-154	-126	-28
Pelnas prieš apmokestinimą, tūkst. Eur	179	25	30	5
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	179	25	30	5
BALANSAS (tūkst. Eur)				
Ilgalaikis turtas	21 272	27 463	26 111	-1 352
Trumpalaikis turtas	3 528	2 967	3 281	314
Pirkėjų skolos	1 508	1 389	1 970	581
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 907	1 129	1 078	-51
Turtas iš viso	24 845	30 543	29 538	-1 005
Nuosavas kapitalas	1 353	7 563	7 593	30
Dotacijos, subsidijos	14 507	13 485	12 987	-498
Atidėjiniai	3 067	2 872	2 971	99
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	5 919	6 623	5 987	-636
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai	4 107	3 847	3 601	-246
Finansiniai įsipareigojimai kredito įstaigoms	4 002	3 753	3 524	-229
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	1 812	2 776	2 386	-390
Finansiniai įsipareigojimai	820	1 175	1 048	-127
Skolos tiekėjams	629	978	376	-602
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai iš viso	24 845	30 543	29 538	-1005
RODIKLIAI				
Įstatinis kapitalas, tūkst. Eur	463	463	463	0
Savininkų nuosavybė, tūkst. Eur	13 53	7 563	7 593	30
Savininkų nuosavybė tenkanti vienai akcijai, Eur	846	4 727	4 745	18
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas viso tūkst. Eur	2 720	2 962	3 378	416
Iš nuosavų ir skolintų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas tūkst. Eur	855	1 005	1 072	67
RODIKLIAI				
Turto grąža (ROA) grynasis pelnas/turto vertė %	0,72%	0,08%	0,10%	0,02%
Nuosavo kapitalo grąža (REO)grynasis pelnas /(nuosavas kapitalas +dotacijos)%	1,24%	0,19%	0,15%	-0,04%
Finansinės priklausomybės koeficientas (D/E) ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai/nuosavas kapitalas%	37,32%	31,46%	29,09%	-2,37%
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA) tūkst. Eur	1 121	1258	1 594	26,68%
Veiklos pelningumas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža)%	17,10%	14,1%	9,8%	-4,3%
Veiklos pelno marža pelnas be veiklos sąnaudų %	2,64%	2,46%	1,75%	-0,71%
Grynojo pelno marža %	2,46%	0,35%	0,33%	-0,01%
FINANSINIO PAJĖGUMO RODIKLIAI				
Grynasis pelningumas (grynasis pelnas/pardavimo pajamos) X100 %	2,46%	0,35%	0,33%	-0,01%
Įsiskolinimo koeficientas (visi įsipareigojimai/turtas)X100	23,8	21,7	20,3	-1,4
Einamojo likvidumo koeficientas (trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai) %	1,95	1,07	1,38	0,31
Pirkėjų įsiskolinimo koeficientas (pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos)X365 d	75,7	70,4	80,5	10
Finansinis pajėgumas balais	3,75	3,50	3,25	-0,25
Vidutinis darbuotojų skaičius	115	130	135	

VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ rengia valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių ataskaitas, kuriose apžvelgiama ir vertinama įmonių veikla, finansiniai rezultatai ir valdymo pokyčiai. Finansiniai rezultatai vertinami pagal 7 rodiklius: turto gražos (ROA) rodiklį, nuosavo kapitalo gražos (REO) rodiklį, finansinės priklausomybės koeficientą (D/E), pelną prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA), veiklos pelningumą prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža), veiklos pelno maržą, grynojo pelno maržą. Vertinant 2022 metų regioninių atliekų tvarkymo centrų rezultatus, Alytaus RATC išskirtas dėl pardavimo pajamų mažėjimo ir dėl stabilaus rezultato išlaikymo. Alytaus RATC EBITA (pelnas prieš mokesčius, nusidėvėjimą ir palūkanas) augo. Taip pat 22,9 proc. išaugo įmonės turtas (dėl turto perkainojimo).

Finansinio pajėgumo įvertinimui naudoti 4 finansiniai santykiniai rodikliai: grynas pelningumas, įsiskolinimo koeficientas, einamojo likvidumo koeficientas ir pirkėjų įsiskolinimo koeficientas. Atliekų tvarkymo sektoriuje nėra nustatyta žemutinė bendrojo finansinio pajėgumo rodiklio riba, bet galima teigti, kad bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra geras, ypač įsiskolinimo ir einamojo likvidumo koeficientai. Įmonės turimo turto ir skolų santykis geras labiausiai dėl to, kad didžioji ilgalaikio turto dalis sukurta gavus ES paramą. 2023 m. palyginus su 2022 m., pirkėjų įsiskolinimo koeficientas (apmokėjimas dienomis) padidėjo nuo 70 dienų iki 81 dienos. Bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis sumažėjo 0,25 balo.

Visų pirkėjų skolos padidėjo 581 tūkst. eurų, tame tarpe savivaldybių – 211 tūkst. eurų, bet laiku neapmokėtos savivaldybių skolos sumažėjo 80 tūkst. eurų. Duomenys apie savivaldybių skolas pateikti 61 lentelėje.

61 lentelė. Savivaldybių skolos

Eil. Nr.	Savivaldybė	2022.12.31		2023.12.31		Pokytis laiku neapmokėtų skolų
		Iš viso	t. tarpe laiku neapmokėta	Iš viso	t. tarpe laiku neapmokėta	
1	Alytaus miesto	621 950	453 978	287 970	16 471	-437 507
2	Alytaus rajono	46 418	0	78 097		0
3	Druskininkų	0	0	84 604		0
4	Lazdijų rajono	45 882	0	82 762	17 006	17 006
5	Varėnos rajono	59 441		78 537	24	24
6	Birštono	117 267	97 413	324 089	299 404	201 991
7	Prienų rajono	336 948	261 752	503 104	400 184	138 432
	Iš viso	1 227 905	813 142	1 439 163	733 089	-80 054

62 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo programos vykdymas 2023 m

Komunalinių atliekų tvarkymo programos vykdymas 2023 m.																
Eil. Nr.	Savivaldybė	VIETINĖ RINKLIAVA APMOKESTINAMOS KOMUNALINĖS ATLIEKOS (IŠ VISO)	MIŠRIOS KOMUNALINĖS ATLIEKOS			DGASA SURENKAMOS ATLIEKOS (išskyrus tekstilę)		TEKSTILĖS ATLIEKOS		MAISTO ATLIEKOS		ŽALIOSIOS BIOLOGIŠKAI SUYRANČIOS ATLIEKOS		BŪTINOSIOS (kintamos ir pastovios) SĄNAUDOS 2023 m. VISO €	Programos vykdymas	
			Kiekis, t	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina €/t	Kintamųjų sąnaudų dalies kaina €/t	Kiekis, t	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina€/t	Kiekis, t	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina€/t	Kiekis, t	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina€/t	Kiekis, t	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina€/t		EUR(+,-)	proc.
1	Alytaus miesto	16 279	7 813	137,49	129,03	4 006	124,36	451	149,23	1 935	82,91	2 074	41,45	2 884 058	58 423	102%
2	Alytaus rajono	8 541	3 829			2 913		98		132		1 568		1 469 777	44 245	103%
3	Druskininkų	9 941	3 666			3 200		193		575		2 306		1 546 888	-4 465	100%
4	Lazdijų rajono	4 769	2 517			1 163		101		299		689		882 833	53 638	106%
5	Varėnos rajono	6 068	2 892			2 218		153		315		490		1 116 284	31 501	103%
6	Birštono	2 931	1 010			691		44		165		1 022		414 949	-19 569	95%
7	Prienų	8 210	3 694			2 587		150		422		1 357		1 417 166	15 105	101%
VISO		56 738	25 420							16 778				1 190		3 843
		kaina	Be PVM	113,63	106,64		102,78		123,33		68,52		34,26	141,76		
PROGRAMA		54 188	25 609			14 938		1 294		3 986		8 360		9 553 077		
Programos vykdymas (padidėjimas (+), sumažėjimas(-))		2 550	-189			1 840		-104		-143		1 147		178 878		

2023 m. palyginus su atliekų tvarkymo programa gauta 147,8 tūkst. eurų (be PVM) daugiau pajamų negu planuota, nes sutvarkyta 1 840 t didžiųjų atliekų ir 1 147 t žaliųjų biologiškai suyrančių atliekų daugiau negu planuota. Mišrių komunalinių, tekstilės ir maisto atliekų kiekiai nežymiai skiriasi nuo planuotų. Duomenys apie vietinė rinkliava apmokestinamus komunalinių atliekų kiekius pateikiami 63 lentelėje.

63 lentelė. Vietinė rinkliava apmokestinami komunalinių atliekų kiekiai (programa)

	VISO	Mišrios komunalinės	DGASA surenkamos KA	Tekstilė	Maisto atliekos	Biologiškai suyrančios žaliosios
2021 metai faktas	62 089	31 042	16 061	1 244	2 845	10 897
2022 metų faktas	55 460	28 191	14 391	1 275	3 235	8 368
2023 metų faktas	56 738	25 420	16 778	1 190	3 843	9 507

2023 m. lyginant su 2022 m., mažėjo vietinė rinkliava apmokestinamų atliekų kiekiai: mišrių komunalinių -2 771 t, tekstilės atliekų – 85 t. ir didėjo didžiųjų bei kitų rūšiavimo centruose surenkamų atliekų kiekis – 2 387 t, biologiškai skaidžių atliekų – 1 139 t. Duomenys apie atliekų tvarkymo kaštus ir rinkliavos surinkimą pateikiami 64 lentelėje.

64 lentelė. Atliekų tvarkymo kaštai ir rinkliavos lėšų surinkimas 2023 m., Eur

Savivaldybės	Priskaičiuota rinkliavos, Eur (pritaikius lengvatas ir koregavimus)	Surinkta rinkliavos, Eur	KA tvarkymo būtinos sąnaudos, Eur	Rinkliavos lėšų trūkumas, perteklius, Eur
Alytaus miesto	2 039 942	2 094 690	2 884 058	-789 368
Alytaus rajono	915 613	913 233	1 469 777	-556 544
Birštono	267 117	267 762	414 949	-147 187
Druskininkų	1 308 208	1 327 181	1 546 888	-219 707
Lazdijų rajono	535 491	546 838	882 833	-335 995
Prienų rajono	1 269 516	1 270 739	1 417 166	-146 427
Varėnos rajono	930 143	935 478	1 116 284	-180 806
Iš viso	7 266 030	7 355 921	9 731 955	-2 376 034

2023 m. regiono savivaldybėms komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudoms apmokėti trūko 2 mln. 376 tūkst. eurų rinkliavos lėšų. Daugiausia lėšų trūko Alytaus miesto, Alytaus rajono ir Lazdijų rajono savivaldybėms (65 lentelė).

65 lentelė. Kaštų dalis, kurią moka regiono savivaldybės, ir jų pokytis, Eur

Savivaldybė	2021 m. kaštai, Eur (su PVM)	2022 m. kaštai, Eur (su PVM)	2023 m. kaštai, Eur (su PVM)	Pokytis % 2023 metus palyginus su	
				2021 metais	2022 metais
Alytaus m.	2 440 333	2 302 910	2 884 058	18,2%	25,2%
Alytaus r.	1 208 179	1 151 091	1 469 777	21,7%	27,7%
Birštono	324 222	350 560	414 949	28,0%	18,4%
Druskininkų	1 327 666	1 256 602	1 546 888	16,5%	23,1%
Lazdijų r.	713 983	689 778	882 833	23,6%	28,0%
Prienų r.	1 333 926	1 137 145	1 417 166	6,2%	24,6%
Varėnos r.	882 887	882 919	1 116 284	26,4%	26,4%
Iš viso	8 231 196	7 776 434	9 731 955	18,2%	25,1%

2023 m. už komunalinių atliekų tvarkymą pagal programas regiono savivaldybės sumokėjo 25,1 proc. daugiau negu 2022 m. Vietinės rinkliavos lėšomis apmokama kaštų struktūra pateikiama 66 lentelėje.

66 lentelė. Kaštų struktūra, apmokama vietinės rinkliavos lėšomis (su PVM)

Kaštų pavadinimas	2021 metai		2022 metai		2023 metai	
	Suma Eur/metus (su PVM)	% nuo bendrų kaštų struktūros	Suma Eur/metus (su PVM)	% nuo bendrų kaštų	Suma Eur/metus (su PVM)	% nuo bendrų kaštų
Atliekų surinkimas ir transportavimas (įskaitant atliekų rūšiavimo kontrolę ir sutarčių vykdymo priežiūrą bei konteinerinių aikštelių priežiūrą bei remontą)	2 029 732	24,66%	2 320 677	29,84%	2 754 077	28,30%
Atliekų šalinimas (regioninis sąvartynas)	772 960	9,39%	859 747	11,06%	1 193 777	12,27%
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	1 060 710	12,89%	748 688	9,63%	1 049 976	10,79%
Atliekų deginimas	538 177	6,54%	208 803	2,69%	664 867	6,83%
Didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių eksploatavimas	1 178 231	14,31%	1 304 343	16,77%	1 490 484	15,32%
Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra	416 391	5,06%	78 039	1,00%	55 759	0,57%
ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	136 908	1,66%	152 114	1,96%	158 703	1,63%
Rinkliavos administravimas (įskaitant ekologinį švietimą)	558 471	6,78%	530 027	6,82%	407 404	4,19%
Pakartotinio panaudojimo ir aplinkosaugos ugdymo sąnaudos	191 937	2,33%	216 832	2,79%	325 656	3,35%
Bendrosios ir atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos	450 449	5,47%	519 993	6,67%	712 138	7,32%
Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sąnaudos	897 230	10,9%	837 171	10,77%	919 116	9,44%
Iš viso	8 231 196	100%	7 776 434	100%	9 731 955	100%

Lentelėje komunalinių atliekų tvarkymo kaštai pateikti su PVM. Į kaštus įskaičiuota ir komunalinių atliekų surinkimo bei transportavimo išlaidos Alytaus rajono ir Druskininkų savivaldybėse, kurias savivaldybės sumoka tiesiogiai vežėjams. 2022-2023 m. dėl infliacijos žymiai didėjo energetinių resursų, kuro, draudimo ir kitų paslaugų bei prekių kainos, taip pat didėjo sąvartyno mokestis nuo 15 iki 50 eurų ir be to buvo indeksuotas (padidintas) 40,3 proc. 2023 m. žymiai išaugo palūkanų sąnaudos (dėl padidintos palūkanų bazės – Euribor), atliekų deginimo, draudimo, turto nusidėvėjimo (dėl naujų objektų įvedimo į eksploataciją), mokėjimo pranešimų siuntimo ir kt. sąnaudos.

Įmonė daugelį paslaugų: komunalinių atliekų, žaliųjų bei maisto atliekų surinkimo ir transportavimo, degių atliekų išvežimo, ASK ir GAK konteinerių išvežimo iš DGASA, MBA įrenginių eksploatavimo atlieka savo jėgomis, nuosava technika bei transportu, nepirkdama paslaugų rinkoje. Tai leido sutaupyti ir lėšas panaudoti darbuotojų darbo užmokesčiui didinti, kuris 2022 metais nedidintas.

RINKLIAVOS ADMINISTRAVIMO VEIKLA

VIETINĖS RINKLIAVOS MOKESČIO SURINKIMAS

Rinkliavos mokėtojų registre 2023 m. buvo 108 769 mokėtojų, fizinių ir juridinių asmenų, o tai 379 daugiau negu 2022 m. (108 390 mokėtojai). Mokėtojų skaičiaus didėjimui įtakos turėjo tai, kad buvo atnaujinti VĮ „Registrų centras“ duomenys, tikslinami įsiskolinusių Rinkliavos mokėtojų VĮ „Registrų centras“ duomenys, Gyventojų registro duomenys, įtraukti/patikslinti faktiškai gyvenami, tačiau

nepriduoti naudoti pastatai. Per 2023 m. atnaujinti/patikslinti 13 989 Gyventojų registro tarnybos ir 4 049 nekilnojamojo turto registro duomenys.

Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius, apmokestinamų objektų skaičius ir plotas 2022 – 2023 m. pateikti 67 lentelėje.

67 lentelė. Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius, apmokestinamų objektų skaičius ir plotas 2022 – 2023 m.

Savivaldybė	Mokėtojų skaičius 2022 m. (turi galiojančią paslaugą), vnt.	Mokėtojų skaičius 2023 m. (turi galiojančią paslaugą), vnt.	Objektų skaičius 2022 m., vnt.	Objektų skaičius 2023 m., vnt.	Apmokestintas plotas 2022 m., m ²	Apmokestintas plotas 2023 m., m ²
Alytaus m.	29 166	29 256	32 550	3 2570	3 493 924	3 490 950
Alytaus r.	19 816	19 866	21 882	21 930	1 805 181	1 8104 37
Birštono	2 691	2 705	3 061	3 068	343 930	34 4897
Druskininkų	12 401	12 457	14 225	14 406	1 467 106	1 481 103
Lazdijų r.	11 510	11 533	13 029	13 037	1 514 253	1 523 697
Prienų r.	16 627	16 725	18 100	18 139	1 989 198	1 988 723
Varėnos r.	16 179	16 227	17 712	17 768	1 548 338	1 550 661
Iš viso	108 390	108 769	120 559	120 918	12 161 931	12 190 467

Alytaus regione rinkliava skaičiuojama pagal VI „Registrų centras“ duomenis, rinkliavos pastovioji mokesčio dalis priklauso nuo pastato bendro ploto ir tikslinės jo naudojimo paskirties, kintamoji mokesčio dalis – nuo bendro ploto/naudojamo konteinerio talpos/dydis. Esant netikslumams patys atliekų turėtojai pateikia tai patvirtinančius dokumentus, pildo sąžiningumo deklaracijas, yra tikslinama konteinerio talpa.

Priskaičiuotos 2023 m. rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dydžiai (įvertinus lengvatas) pagal savivaldybes pateikti 68 lentelėje.

68 lentelė. Priskaičiuotos rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dydžiai (įvertinus lengvatas) 2023 m.

Savivaldybė	Pastovioji rinkliavos dalis, Eur	Kintamoji rinkliavos dalis, Eur	Rinkliavos viso (be korekcijų), Eur
Alytaus m.	1 389 660,27	682 077,33	2 071 737,6
Alytaus r.	581 828,97	352 533,19	934 362,16
Birštono	203 429,63	67 450,52	270 880,15
Druskininkų	972 269,41	351 983,86	1 324 253,27
Lazdijų r.	294 550,31	279 132,11	573 682,42
Prienų r.	813 572,21	51 7991,7	1 331 563,91
Varėnos r.	592 205,14	359 273,34	951 478,48
Iš viso:	4 847 515,94	1 575 831,53	7 457 957,99

Alytaus regione 2023 m. priskaičiuotos rinkliavos mokesčio sumokėta 7 266 029,91 Eur., tai sudaro 101,24 %.

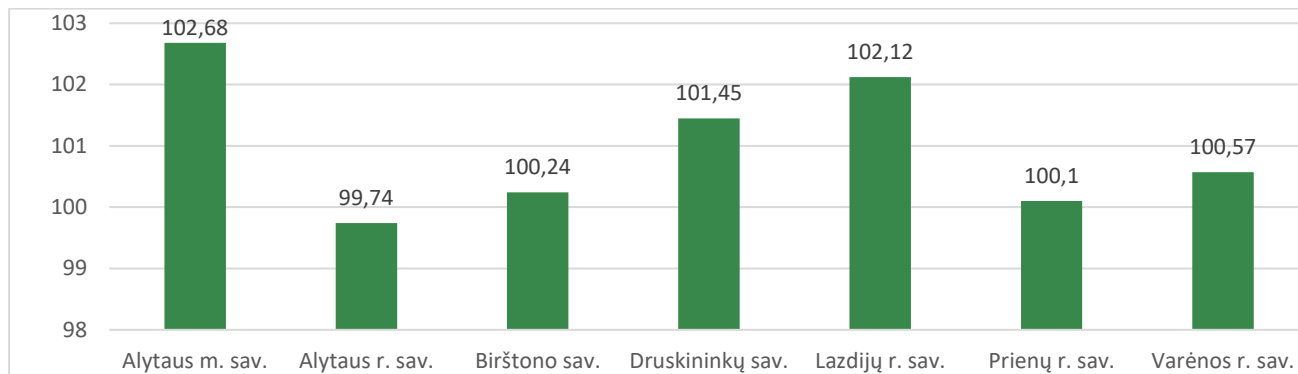
Informacija apie Rinkliavos mokumą 2023 m. Alytaus regiono savivaldybėse pavaizduota 69, 70 lentelėse bei 35 pav.

69 lentelė. Vietinės rinkliavos mokumas 2022-2023 m. Alytaus regiono savivaldybėse

Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%		
Alytaus m.	1 369 327,4	1395 727,1	101,93	670 614,34	698 962,72	104,23	2094689,89	102,68
Alytaus r.	822 955,95	821 141,85	99,78	92 657,53	92 091,39	99,39	913233,24	99,74
Birštono	127 785,91	131 812,15	103,15	139 331,1	135 949,36	97,57	267761,51	100,24
Druskininkų	671 225,75	676 193,38	100,74	636 982,06	650 987,81	102,2	1327181,19	101,45
Lazdijų r.	418 766,7	429 239,7	102,5	116 724,5	117 598,67	100,75	546838,37	102,12

Prienų r.	999 966,13	982 838,27	98,29	269 549,73	287 900,7	106,81	1270738,97	100,1
Varėnos r.	738 830,43	727 141,66	98,42	191 312,38	208 336,62	108,9	935 478,28	100,57
Iš viso	5 148 858,27	5 164 094,1	100,3	2 117 171,64	2 191 827,2	103,53	7 355 921,45	101,24

35 pav. Kaštų dalis, kurią moka regiono savivaldybės, ir jų pokytis, Eur

70 lentelė. Bendra priskaitymų, apmokėjimų suma Alytaus regiono savivaldybėse 2008-2023 m.

Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%		
Alytaus m.	15 817 955	15 638 741	98,87	7 646 974	7 571 026	99,01	23 209 767	98,91
Alytaus r.	9 219 568	9 071 494	98,39	1 069 809	1 052 899	98,42	10 124 393	98,4
Birštono	1 344 355	1 316 673	97,94	1 287 354	1 268 970	98,57	2 585 643	98,25
Druskininkų	7 069 888	7 012 141	99,18	6 733 605	6 728 913	99,93	13 741 054	99,55
Lazdijų r.	6 677 521	6 586 853	98,64	1 580 182	1 560 337	98,74	8 147 191	98,66
Prienų r.	9 505 166	9 190 313	96,69	2 597 139	2 532 098	97,5	11 722 411	96,86
Varėnos r.	7 561 974	7 296 965	96,5	1 939 985	1 899 603	97,92	9 196 568	96,79
Iš viso sumokėta	57 196 427	56 113 179	98,11	22 855 050	22 613 848	98,94	78 727 027	98,35
Iš viso priskaičiuota							80 051 477	
Skola							- 1 324 450	

71 lentelė. Savivaldybėms priskaičiuota, apmokėta rinkliavos suma bei skolos ir permokos

Metai	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	Skola / permoka, EUR
2018	5 900 615	5 709 348	-191 267
2019	6 061 086	6 103 003	41 917
2020	6 474 153	6 587 236	113 083
2021	64 35 160	6 576 446	141 286
2022	7 212 759	7 104 359	-108 400
2023	7 266 030	7 355 924,45	89 894,54
Iš viso	39 349 802,91	39 436 316,5	86 513,54

Rinkliavos lengvatas nustato kiekvieno rajono savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Alytaus regione nėra. Pagrindinės savivaldybių teikiamos lengvatos – rinkliavos įmoka mažinama gaunantiems mažas pajamas asmenims, ne visus metus naudojamų objektų savininkams, deklaruojant, kad nesinaudoja nekilnojamojo turto objektu, rinkliavos dydis koreguojamas pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai. Analizuojant lengvatų taikymą matyti, kad 2023 m. atlikta viso korekcijų ir pritaikyta lengvatų už – 509 428 Eur, kai tuo tarpu 2022 m. – 408 484 EUR. Lengvatų sistema mažina vietinės rinkliavos surinkimą, tačiau padeda išspręsti individualius rinkliavos taikymo aspektus.

Socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, taikoma 1 proc. lengvata, todėl jiems Rinkliavos mokestis nedidėja.

Alytaus regiono savivaldybių rinkliavos lengvatų ir korekcijų suvestinė pateikta 72 lentelėje.

72 lentelė. Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos lengvatų ir korekcijų suvestinė 2023 m.

Savivaldybė	3 arba 5 proc. lengvatos FA pagal savivaldybės sprendimus korekcija, Eur		Dėl deklaravimo, kad nesinaudoja NT	Konteinerių išvežimų perskaičiavimo už 2023 m. korekcija		Suteikta 1 proc. lengvatos fiziniams asmenims, Eur
	Mokėtojų skaičius, vnt.	Korekcijos suma, Eur		Vnt.	Eur	
Alytaus m.	1 419	3 916,91	-6 676,27	1 264	7 199	8 566,81
Alytaus r.	479	653,51	-15 306	2 552	12 156	2 450,79
Birštono	88	243,26	-508,52	130	938	Netaikoma
Druskininkų	2 241	7 797,36	-5 788,68	0	0	Netaikoma
Lazdijų r.	304	375,9	-9 789,12	6 345	-2 2874	Netaikoma
Prienų r.	0	0	10 006,6	2 083	16 015	4 955,42
Varėnos r.	561	1 489,28	-48 377,88	1 706	20 160	1 552,43
Iš viso	5 092	14 476,22	-76 439,87	14 080	33 594	175 25,45

Lengvata – procentinė lengvata suteikta mokėtojo objektui.

Korekcija – perskaičiavimas pagal faktinius konteinerių išvežimus už praėjusius metus, Rinkliavos mažinimas tiems kurie naudojami savitarna bei deklaruoja apie nesinaudojimą.

Pastebima, kad gyventojai kiekvienais metais tampa sąmoningesni ir užsisako gauti mokėjimo pranešimus tik elektroniniu paštu, taip yra taupomos savivaldybių biudžeto ir visų rinkliavos mokėtojų lėšos bei gamtos ir energetiniai ištekliai.

2023 m. daugiau kaip du kartus išaugo elektroninių vietinės rinkliavos mokėjimo pranešimus užsisakiusių gyventojų skaičius lyginant su 2022 m. įrašyti. Duomenys pateikti 73 lentelėje.

73 lentelė. Elektroninius mokėjimo pranešimus užsisakiusių fizinių ir juridinių asmenų skaičius savivaldybėse

Savivaldybė	FA/JA	2022 metai		2023 metai		Mokėjimo pranešimų, išsiųstų tik el. paštu, pokytis lyginant su 2022 m. vnt.
		Mokėtojų skaičius, kurie naudojami elektroniniu paštu, vnt.	Mokėtojų skaičius, kuriems nebuvo siųsti popieriniai mokėjimo pranešimai, vnt.	Mokėtojų skaičius, kurie naudojami elektroniniu paštu, vnt.	Mokėtojų skaičius, kuriems nebuvo siųsti popieriniai mokėjimo pranešimai, vnt.	
Alytaus m.	FA	8 639	2 384	9 368	9 170	6 786
	JA	848	794	861	858	64
Alytaus r.	FA	4 887	1 716	5 546	2 298	582
	JA	334	305	343	310	5
Birštono	FA	718	132	830	185	53
	JA	109	71	119	110	39
Druskininkų	FA	6 009	3 035	6 408	3 573	538
	JA	495	482	505	492	10
Lazdijų r.	FA	3 060	594	3 418	1 186	592
	JA	271	185	282	211	26
Prienų r.	FA	4 389	640	5 021	807	167
	JA	419	262	432	406	144
Varėnos r.	FA	3 481	1 023	3 917	1 380	357
	JA	328	311	369	345	34
		33 987	11 934	37 419	21 331	9 397

IKITEISMINIS SKOLŲ ADMINISTRAVIMAS

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras įpareigotas nesumokėtą Rinkliavą iš atliekų turėtojų išieškoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įskaitant neteisminį bei teisminį skolos išieškojimą. 2023 m. mokėtojų, kurių skola didesnė negu 50 Eur, vykdant ikiteisminį skolų išieškojimą buvo tikslinti Registrų centro išrašai: Gyventojų registro tarnybos 13 989 vnt., nekilnojamojo turto registro 4 049 vnt. Patikslinus duomenis, išsiųsta 5 893 skolos pranešimų. Informacija apie išsiųstus skolos pranešimus 2020-2023 m. pateikiama 74 lentelėje.

74 lentelė. Išsiųsti skolos pranešimai Alytaus regiono sav. 2020-2023

Savivaldybė	Išsiųsta skolos pranešimų, vnt.			
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Alytaus m.	785	715	453	835
Alytaus r.	1 585	1 425	1 380	1 423
Birštono	131	317	120	168
Druskininkų	1 394	1 302	805	923
Lazdijų r.	650	484	827	648
Prienų r.	1 022	1 378	463	1 106
Varėnos r.	484	461	593	790
Iš viso	6 051	6 082	4 641	5 893

Išsiuntus priminimus apie susidariusį įsiskolinimą už rinkliavą, apie 77 proc. mokėtojų skolą padengė arba pateikė dokumentus lengvatos taikymui. Nepadengusiems įsiskolinimo buvo vykdomas teisminis skolų išieškojimas.

Vykdant teisminį Alytaus regiono savivaldybių rinkliavos skolininkų skolų administravimą rinkliavų administravimo padalinys parengė ir teisminiam skolų išieškojimui perdavė (Advokatų profesinė bendrija „Linden“ ir Advokatų kontora „Win & Law“) 1 390 bylas.

Visi atlikti veiksmai turėjo įtakos rinkliavos mokumui savivaldybėse. Informacija apie parengtų dokumentų perdavimą teisminiam skolų išieškojimui 2020-2023 m. pateikiama 75 lentelėje.

75 lentelė. Parengti dokumentai teisminiam skolų išieškojimui Alytaus regiono sav. 2020-2023 m.

Savivaldybė	2020 m., vnt.	Skola, Eur	2021 m., vnt.	Skola, Eur	2022 m., vnt.	Skola, Eur	2023 m., vnt.	Skola, Eur
Alytaus m.	320	48 823	296	36 610	157	46 122	228	23 981
Alytaus r.	148	14 744	182	16 035	123	12 123	134	14 767
Druskininkų	191	16 940	209	13 527	88	5 027	215	24 628
Birštono	38	3 647	114	8 345	30	2 537	37	13 511
Lazdijų r.	120	16 068	171	15 852	147	19 495	169	16 946
Prienų r.	388	55 650	645	72 206	80	14 896	222	49 578
Varėnos r.	270	33 517	233	25 683	281	28 116	385	56 964
Iš viso	1 475	189 388	1 850	188 259	906	128 316	1 390	200 375

2023 m. startavo Alytaus miesto komunalinių įmonių UAB „Alytaus šilumos tinklai“, UAB „Dzūkijos vandenys“ ir UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“ projektas „Mano Alytus“, skirtas užtikrinti aukščiausios kokybės klientų aptarnavimą: visos sąskaitos viename voke, vieningas klientų aptarnavimo centras bei bendra klientų savitarna internete.

Nuo 2023 m. vasario iki metų pabaigos į „Mano Alytus“ klientų aptarnavimo centrą Alytuje kreipėsi 4 582 vnt. klientų.

Iš apsilankiusių dėl rinkliavos kreipėsi 911 klientų, 4 279 klientai kreipėsi telefonu. Iš jų 976 vartotojai išjungė telefonus, išgirdę, kad pokalbis bus įrašytas, 3 233 vartotojai pasirinko temas ir laukė kol sujungs, o 280 vartotojai išjungė telefonus, nesulaukę, kol bus sujungti.

Iš 3 023 vartotojų 2 158 pasirinko kalbėti apie mokėjimus ir 865 vartotojai – paslaugas.

IKITEISMINIS SKOLŲ ADMINISTRAVIMAS IR TEISMINIS SKOLŲ IŠIEŠKOJIMAS

Bendrovė, vykdydama skolų administravimą, taiko ikiteisminę ir teisminę skolų išieškojimo tvarką. Ikitiesminis skolų išieškojimas vykdomas siunčiant skolininkams įspėjimus dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą (toliau – rinkliava) skolos sumokėjimo.

Skolininkams nereagavus į įspėjimus, Bendrovė 2023 m. pateikė administraciniams teismams 1355 skundus dėl nesumokėtos rinkliavos priteisimo, iš kurių 1 069 jau išnagrinėti. Lyginant su 2022 m., 2023 m. pateikta 56 proc. daugiau skundų (2022 m. pateikta 866 skundai). Duomenys apie teismams pateiktus skundus – 76 lentelėje.

76 lentelė. Pateikti skundai LR administraciniams teismams pagal savivaldybes 2023 m.

Savivaldybė	Tenkinti skundai	Dalinai tenkinti skundai	Atmesti skundai	Nutraukto s bylos	Apskųstos bylos	Perduota antstoliui	Bylos eigoje	Viso skundų
Alytaus m.	71	17	6	78	0	53	52	224
Alytaus r.	77	4	7	50	0	40	26	164
Birštono	1	0	0	8	0	1	26	35
Druskininkų	91	1	8	90	2	66	15	205
Lazdijų r.	70	9	1	48	1	51	38	166
Prienų r.	60	8	11	73	4	23	60	212
Varėnos r.	104	12	29	135	4	43	69	349
Iš viso	474	51	62	482	11	277	286	1 355

Skolos išieškojimą po teismo sprendimo vykdo antstolis. Dažnai skolininkai, iš kurių skolas reikia išieškoti priverstinai, būna pašalpas gaunantys ir daugiau jokių pajamų neturintys gyventojai. Rinkliava jiems skaičiuojama ir toliau, dėl to skola didėja. Dalies skolų neišieško net antstoliai priverstinai, nes skolininkai yra nemokūs arba iš jų priteistos kelios skolos – tokiu atveju išieškotos sumos skirstomos tarp išieškotojų teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovė 2023 m. antstolių rūmams pateikė 277 vykdomuosius dokumentus (beveik dvigubai daugiau nei 2022 m.) dėl 16 tūkst. 9013 Eur skolos išieškojimo iš skolininkų. Pagal šiuos 2023 m. pateiktus vykdomuosius raštus, antstoliai išieškojo 77 tūkst. 954 Eur skolų.

2023 m. galiojo Teisinių paslaugų sutartis su Advokatų kontora „Win & Law“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu. Advokatų kontorai už vieno skundo parengimą mokamas 13,61 Eur su PVM dydžio užmokestis.

2023 m. rugsėjo 12 d. pasirašyta teisinių paslaugų sutartis su Advokatų profesine bendrija Jurkonis ir partneriai LINDEN dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu. Duomenys apie teismui pateikiamus skundus pateikti 77 lentelėje.

77 lentelė. Per 2022 – 2023 m. pateiktų teismui skundų kiekiai

Rengėjas	Pateiktų skundų kiekis, vnt.	
	2022 m.	2023 m.
Advokatų kontora „Win & Law“	658	149
Bendrovės darbuotojai	208	1198
Advokatų profesinė bendrija Jurkonis ir partneriai LINDEN	-	8

Bendrovė turi teisę reikalauti priteisti iš atsakovo (skolininko) Bendrovės patirtas atstovavimo išlaidas, išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo, tačiau teismai tokius prašymus ne visada tenkina pilna apimtimi. Duomenys apie teisminį skolų išieškojimą 2023 m. pateikiami 78 lentelėje, o apie teisminį skolų išieškojimą nuo administravimo pradžios – 79 lentelėje.

78 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas 2023 m.

Savivaldybė	Fizinių asmenų skolos suma, Eur	Juridinių asmenų skolos suma, Eur	Bendras įsiskolinimas, Eur	Išieškota, Eur
Alytaus m.	23 303,23	0	23 303,23	13 163,95
Alytaus r.	13 043,87	424,60	13 468,47	6 907,82
Birštono	12 940,82	0	12 940,82	5 255,36
Druskininkų	28 117,41	1 049,50	38 610,91	2 449,21
Lazdijų r.	14 615,91	373,59	14 989,50	7 662,63
Prienų r.	27 420,08	1 878,30	46 202,38	15 788,53
Varėnos r.	36 277,87	13 813,25	50 091,12	21 440,08
Iš viso	155 719,19	43 887,24	199 606,43	94 713,58

79 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas nuo skolų administravimo pradžios iki 2024 m.

Savivaldybė	Bendra skola nuo administravimo pradžios iki 2024 m., Eur	Išieškota nuo skolų administravimo pradžios iki 2024 m., Eur	Išieškota nuo bendros sumos iki 2024 m., %
Alytaus m. sav.	325 207,34	162 035,39	50 %
Alytaus raj. sav.	200 136,44	79 865,80	40 %
Birštono sav.	83 163,93	30 046,5	36 %
Druskininkų sav.	121 729,85	45 503,41	37 %
Lazdijų raj. sav.	236 550,16	90 406,93	38 %
Prienų raj. sav.	539 817,93	193 726,80	36 %
Varėnos raj. sav.	287 391,42	128 653,83	45 %
Iš viso	1 793 997,07	730 238,66	41 %

Iš 2022 m. į 2023 m. buvo perkeltos 1882 bylos.

Dirbant su bylomis per 2023 m. teismams ir skolininkams pateikta 2 186 raštai.

Bendras teisminis rinkliavos skolų išieškojimas 2023 m. lyginant su 2022 m., padidėjo 2%. Rinkliavos skolų teismo išieškojimo pokytis pateiktas 80 lentelėje.

80 lentelė. Rinkliavos skolų teismo išieškojimo pokytis 2009-2023 m.

Metai	Išieškojimo %	Pokytis %, lyginant su praėjusiais metais
2009	49	-
2010	9	-40
2011	6	-3
2012	45	+39
2013	29	-16
2014	32	+3
2015	18	-14

2016	24	+6
2017	33	+9
2018	33	0
2019	32	-1
2020	49	+17
2021	42	-7
2022	39	-3
2023	41	+2

VIEŠIEJI PIRKIMAI

2023 m. Bendrovėje vykdytų pirkimų vertė viršijo 14 mln. Eur su PVM. Įvykdytų pirkimų vertė palyginus su 2022 m. padidėjo apie 8,5 proc. (81 lentelė).

81 lentelė. Įvykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2021 – 2023 m.

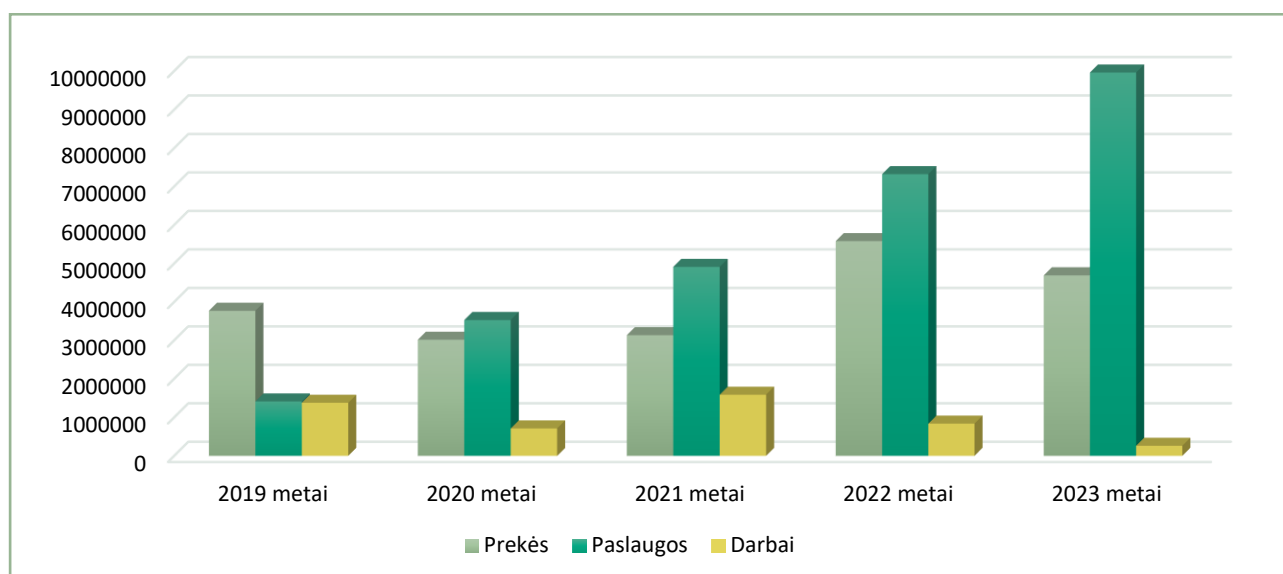
Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, Eur	2021 m.	2022 m.	2023 m.
	9 635 383,59	13 739 628,93	14 915 469,78

Sėkmingai pasibaigusį procedūrų metu pasirašytų sutarčių bendra vertė – 14 915 469,78 Eur su PVM. Duomenys apie 2023 m. vykdytus viešuosius pirkimus pateikiama 82 lentelėje.

82 lentelė. 2023 m. pirkimai

	Suma, Eur su PVM
Pirkimai, atlikti naudojantis CVP IS	11 920 682,70
Pirkimai per CPO LT	1 086 814,74
Mažos vertės pirkimai	4 906 954,05

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2023 m. sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį sudarė paslaugų pirkimai – 9 962 681,70 Eur su PVM, prekių pirkimai – 4 691 833,45 Eur su PVM, darbų – 260 954,63 Eur su PVM. (36 pav.)

36 pav. Pirkimų dalys pagal pirkimo objektą

CENTRINĖS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ INFORMACINĖS SISTEMOS (CVP IS) PRIEMONĖMIS VYKDYTI VIEŠIEJI PIRKIMAI

2023 m. CVP IS priemonėmis atlikti 69 viešieji pirkimai, sėkmingai pasibaigusių pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 12 120 792,34 Eur su PVM. Palyginus su 2022 m. CVP IS priemonėmis atliktų pirkimų padaugėjo 12 proc.

VIEŠIEJI PIRKIMAI IŠ CENTRINĖS PERKANČIOSIOS ORGANIZACIJOS ARBA PER JĄ (CPO)

Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją, jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Kai sutarties vertė yra didesnė kaip 15 000 eurų ir CPO siūlomam kataloge yra poreikį atitinkančių prekių, paslaugų, darbų, perkančioji organizacija privalo pirkimus vykdyti būtent per CPO, kitu atveju pirkimus vykdo kitais pasirinktais būdais.

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2023 m., padidėjo nuo 619 286,43 Eur 2022 m. iki 1 086 814,74 Eur 2023 m.

MAŽOS VERTĖS PIRKIMAI

2023 m. įvykdytos 1622 mažos vertės viešojo pirkimo procedūros, jų vertė – 1 907 972,34 Eur su PVM. Duomenys apie tai pateikiami 83 lentelėje.

83 lentelė. Mažos vertės pirkimų bendra visų sudarytų sutarčių vertė ir pirkimų skaičius

Pirkimo objekto rūšis	Bendra sudarytų sutarčių vertė, Eur su PVM	Bendras pirkimų skaičius, vnt.
Prekės	645 882,42	801
Paslaugos	1 001 135,29	704
Darbai	260 954,63	117
Iš viso	1 907 972,34	1622

ŽALIEJI PIRKIMAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-06-21 nutarime Nr. 478 nustatyta, kad perkančiosios organizacijos, atlikdamos visus pirkimus, išskyrus pirkimus, vykdomus žodžiu sudarant pirkimo sutartis, turi taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus, skaičiuojant pagal vertę nuo visų pirkimų, kurių procedūros atliekamos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus, ne mažiau kaip 100 procentų tokių pirkimų – kiekvienais metais nuo 2023 metų.

2023 m. bendra vykdytų žaliųjų pirkimų vertė sudarė 100 proc. bendros pirkimų, kuriuos vykdančios galėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės, atitinkamai bendras žaliųjų pirkimų skaičius sudaro 100 bendro pirkimų skaičiaus.

VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras aktyviai ir intensyviai vykdo visuomenės švietimo ir informavimo veiklą, informuodamas visuomenę apie Bendrovės tikslus, veiklas, pasiekimus, užtikrindamas Bendrovės pristatymą pagal UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro 2023-2025 m.

strateginio veiklos priemonių plano viziją „UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras – pažangi, visuomenės poreikius ir interesus atitinkanti, turinti atliekų turėtojų pasitenkinimą, įmonė.“

Už visuomenės informavimą, įmonės vidinės ir išorinės komunikacijos strategiją ir jos įgyvendinimą Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre yra atsakinga Komunikacijos vadovė. Įmonės komunikacija yra sudedamoji Aplinkosauginio švietimo ir visuomenės informavimo programos dalis.

Bendrovės komunikacijos tikslas – Strateginio veiklos priemonių plano tikslo „Aplinkos kokybės gerinimas“ uždavinio „Gerinti aplinkosauginį švietimą ir visuomenės informavimą“ įgyvendinimas, užtikrinant sklandžią, sistemingą ir visuomenės poreikius atliepiančią informacijos sklaidą.

2023 m. buvo parengtas ir Įmonės direktoriaus įsakymu patvirtintas Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro informacijos teikimo viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams tvarkos aprašas, apibrėžiantis išorinės informacijos teikimo nuostatus bei užtikrinantis jos koordinavimą. Tvarkos aprašo tikslas – padėti užtikrinti Įmonės veiklos viešumą, skaidrumą ir atvirumą visuomenei, skatinti visuomenės pasitikėjimą Įmone, gerinti ryšius su viešosios informacijos rengėjais, padėti kurti objektyvų Įmonės įvaizdį.

Įmonės komunikacija vykdoma per įvairius regioninius ir nacionalinius kanalus, įmonės interneto svetainę www.aratc.lt, socialinius tinklus, užtikrinant maksimalų tikslinės auditorijos pasiekiamumą, taikant jos įtraukimo priemones.

Su įmonės veikla ir atliekų rūšiavimu susijusi informacija nuolat skelbiama aštuoniuose regioniniuose laikraščiuose, jų interneto portaluose, šešiuose regioniniuose interneto portaluose, visų septynių savivaldybių interneto svetainėse.

Bendra įvairiomis medijomis (neskaitant socialinių tinklų) pasiekama auditorija yra 638 tūkst. 995. Registrų centro duomenimis, 2023 m. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro aptarnaujamose savivaldybėse gyveno 172 tūkst. 550, jose buvo 108 tūkst. 730 rinkliavos mokėtojų. Tad bendra spaudos ir interneto medijomis pasiekama auditorija yra beveik šešis kartus regiono rinkliavos mokėtojų skaičių ir beveik keturis kartus už regiono gyventojų skaičių.

I šią statistiką nėra įtraukta radijo stoties FM99 klausytojų auditorija. Radijo pateiktais duomenimis, jo signalas kasdien pasiekia apie 200 tūkst. klausytojų, eterio klausomumas apie 20-25 %.

84 lentelėje pateikiami duomenys, kokia regiono savivaldybių auditorijos dalis spaudos ir interneto medijomis pasiekama atskirose savivaldybėse. Skaičiuojant vertinti tik statistiniai duomenys, bet tikslinga pažymėti, kad įvairių tyrimų duomenimis, vieną spausdintą laikraštį vidutiniškai skaito 3-4 žmonės. Vertinant auditorijos pasiekiamumą, svarbi aplinkybė yra tai, kad kai kurie laikraščiai, tokie kaip „Mano Druskininkai“, dalis „Dainavos žodžio“ tiražo, yra platinami nemokamai, o spaudoje skelbiamomis žiniomis nemaža gyventojų dalis pasitiki labiau skelbiamomis internete.

84 lentelė. Gyventojų skaičius ir spaudos bei interneto medijomis pasiekta auditorija savivaldybėse

Savivaldybė	Rinkliavos mokėtojų sk.	Gyventojų sk.	Pasiekta auditorija (spauda)	Pasiekta auditorija (internetas)	Bendra pasiekta auditorija
Alytaus m.	29 233	52 726	7 217	404 743	411 960
Alytaus r.	19 860	27 794	7 217	402 542	409 759
Birštono	2 716	4 361	2 750	15 530	18 280
Druskininkų	12 443	21 432	10 000	31 367	41 367
Lazdijų r.	11 529	18 484	5 833	70 487	76 320
Prienų r.	16 728	26 348	2 750	36 217	38 967
Varėnos r.	16 221	21 405	1 750	17 573	19 323

Per 2023 m. regioninėje žiniasklaidoje buvo paskelbta 60 publikacijų įvairiomis su atliekų tvarkymu, rūšiavimu ir atsakingu vartojimu susijusiomis temomis, parengta 14 TV reportažų, visuomenei ir įmonei aktualiausiais klausimais buvo parengtos ir ištransliuotos 7 radijo laidos.

Aktualiausiomis temomis intensyviai komunikuotos žinutės sulaukė nacionalinės žiniasklaidos dėmesio, buvo transliuojami LRT televizijos laidose „Panorama“ bei „Lietuvos diena“,

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro patirčiai, perdurbant atskirai surinktas maisto atliekas pristatyti buvo skirta LRT radijo laida „Vienkartinė planeta“, Alytaus regione įgyvendinti projektai buvo išsamiai pristatyti straipsnyje, publikuotame nacionaliniame portale lrytas.lt ir Žinių radijo laidoje. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro patirtimi tvarkant atskirai surinktas maisto atliekas, ruošiant daiktus pakartotiniams naudojimui ir kitose srityse aktyviai domėjosi bei rengdami publikacijas pateiktą informaciją naudojo ir kitų nacionalinių naujienų portalų, tokių kaip delfi.lt, tv3.lt, alfa.lt žurnalistai.

Vienu svarbiausių komunikacijos kanalu pastaruoju metu yra tapę socialiniai tinklai. 2023 m. buvo sukurta Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro paskyra socialiniame tinkle „LinkedIn“ ir aktyviai naudojama socialinio tinklo Facebook paskyra.

Facebook paskyroje per praėjusius metus buvo paskelbti 224 įrašai, atsakyta į klausimus, užduotus Meta Business Suite programoje, reaguota į viešus komentarus. Atskirais įrašais dalintasi tikslinėse Facebook grupėse, taip didinant informacijos pasiekiamumą. Socialiniuose tinkluose buvo aktyviai bendraujama su auditorija, diskutuojama, jos įtraukiamumui didinti rengti konkursai, viktorinos, teisingų atsakymų autoriams teikiami prizai su įmonės simbolika ir informacinės skrajutės apie rūšiavimą. Tai padėjo ir skleisti komunikacines žinutes, bendrauti su tikslinėmis auditorijomis bei gerinti įmonės įvaizdį ir reputaciją.

Informacijos apie pakartotinio naudojimo ir aplinkosauginio ugdymo veiklas naudojama atskira centro „TikoTiks“ paskyra Facebook ir Instagram socialiniuose tinkluose.

Kaip komunikacijos priemonė buvo naudotos skrajutės apie rūšiavimą. 2023 m. buvo parengtos kelių tipų skrajutės, skirtos daugiabučių namų gyventojams, individualių namų gyventojams, turintiems maisto konteinerius, individulių namų gyventojams, neturintiems maisto konteinerių, individualių namų gyventojams, kompostuojantiems biologiškai skaidžias sąlygas namų sąlygomis.

Sukurti naujo stiliaus stendai prie konteinerinių aikštelių, atnaujinti lipdukai ant konteinerių, vizualioje informacijoje naudojant vieningos ženklavimo sistemos elementus.

Metams baigiantis sukurti kalendoriai, kurių įteikimas įmonės partneriams ir darbuotojams jau yra tapęs daugiamete tradicija.

APLINKOSAUGINIS UGDYMAS

Įvairios aplinkosauginio ugdymo veiklos vykdomos tiek „TikoTiks“ centre, tiek dalyvaujant įvairiuose su aplinkosauga susijusiuose renginiuose, akcijose, projektuose.

Aplinkosauginio ugdymo klasėje, pasitelkiant virtualios realybės priemones, pasakojama, kaip Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parke tvarkomos atliekos, mokoma rūšiuoti namie susidarancias atliekas.

Per 2023 metus buvo pravestos 172 edukacijos švietimo įstaigoms – 46 proc. daugiau nei 2022 m. 60 edukacijų įvyko virtualios realybės klasėje, 78 – švietimo įstaigose, 34 – Druskininkų švietimo centro Eko virtualios realybės klasėje, kurioje rodomas „TikoTiks“ sukurtas filmukas. Daugiausia edukacijų buvo pravesta Alytaus mieste – 90, mažiausiai – Prienų rajone (1 edukacija) ir Birštono savivaldybėje (3 edukacijos).

Be virtualių edukacijų yra parengta mokykloms skirta metodinė medžiaga atsakingo vartojimo temomis, susijusiomis su atsakingu apsipirkimu, maisto, tekstilės ir pakuočių atliekų prevencija ir dėstoma įvairių pamokų metu. „TikoTiks“ organizavo ir projektines veiklas, vedė edukacijas vedė vaikų vasaros stovykloms ir vaikų dienos centrums, trečiojo universiteto studentams, dalyvavo įvairiuose renginiuose ir akcijose..

2023 m. „TikoTiks“ centre atidarytas antrinių žaliavų bankas, skirtas švietimo įstaigoms prisirinkti antrinių žaliavų aplinkosauginėms veikloms, renginiams, ugdomajai ir kitai veiklai. Atidarytas ir elektros ir pavojingų atliekų prevencijai skirtas TikoTiks lobynas. Jame eksponuojami senoviniai telefonai, televizoriai, laikrodžiai ir kt. elektroniniai prietaisai ir pasakojama apie praeities daiktų ir

šiuolaikinių daiktų tvarumą, diskutuojama ar verta taisyti elektroniką, kaip prižiūrėti su savo daiktus, kad ilgiau veiktų. Taip pat kalbama apie pavojingas atliekas, jų nerūšiavimo poveikį aplinkai.

PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ ES LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS

Projektas „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto / virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“ (projekto Nr. 05.2.1-apva-r-008-11-0002)

Projekto tikslas – aplinkos apsauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos, sukuriant maisto ir virtuvės atliekų paruošimo ir komposto gamybos infrastruktūrą.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2020-01-15. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-12-31.

Projekto biudžetas – 3 482 335,01 Eur (2 936 350,32 Eur ES fondų lėšos, 545 984,69 Eur nuosavos pareiškėjo lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 97,68.

Stebėsenos rodiklis – sukurti arba pagerinti maisto ar virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumai – 7800 t/m.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.:

Kadangi projekto pradžia sutapo su 2014 – 2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos pabaiga, projektas nuo pat pradžios buvo aktyviai ir intensyviai įgyvendinamas, siekiant laiku užbaigti projekto veiklas ir įsisavinti Europos Sąjungos fondų skiriamas lėšas. Intensyvios darbuotojų pastangos leido projektui sparčiai judėti į priekį ir pasiekti numatytus tikslus, todėl projekto įgyvendinimas buvo pažymėtas didžiuliu veiklumu ir progresu. 2023 m. projekto galutinai įgyvendintos veiklos, įsisavinta 1 268 615,96 Eur Europos Sąjungos lėšų, atlikti 3 finansavimo sutarties pakeitimai, gautas 1 396 758,34 Eur papildomas finansavimas (dalis buvo skirta naujų įrenginių įsigijimui, kita – finansavimo intensyvumo didinimui).

2023 m. užbaigta maisto apdorojimo įrenginio ir stoginės statyba, pristatyti betoniniai LEGO blokai, iš kurių suformuotos atskiros zonos, kur maisto atliekos prieš patekdamos į įrenginius išpilamos ir saugomos, atnaujintas trijų frakcijų žvaigždinis sijotuvai, įsigyjant oro srauto separatorių, skirtą atskirti lengvąją frakciją iš jau atskirtų vidutinio dydžio atliekų, pristatytas plovimo įrenginys, komposto džiovimo įranga, presas su jungtimi prie presavimo konteinerių bei presavimo konteineriai.

Kiekvienas naujas įrenginys ar infrastruktūros plėtra atitiko aukštus standartus ir prisidėjo prie aplinkos apsaugos bei tvaraus vystymosi.

Projektas „Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“ (projekto Nr. 01.2.1-LVPA-V-835-03-0005)

Projekto tikslas – sukurti detalų algoritmą ir jo pagrindu programinę įrangą, skirtą atliekų sąvartynuose sukaupytų produktų ir energijos gamybai tinkamų išteklių potencialo ir atgavimo techninių, ekonominių ir aplinkosauginių galimybių įvertinimui.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2019-12-02. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-09-30

Projekto biudžetas – 450 000 Eur (405 000 Eur ES fondų lėšos, 45 000 Eur partnerių lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 78,09 (visos lėšos neįsisavintos, kadangi antrame etape dviems dalyviams 60 % sumažinta mokėtina suma ir trečiame etape iš dviejų dalyvių dalyvavo tik vienas).

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.

I projekto III etapą buvo kviečiami dalyviai Kauno technologijos universitetas ir UAB „Elhic“. Kadangi UAB „Elhic“ atsisakė sudaryti sutartį, sutartis dėl III etapo projekto vykdymo buvo sudaryta tik su Kauno technologijos universitetu.

III-iasis ir paskutinis projekto vykdymo etapas – tai inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimas ir išbandymas, kuris truko 7 mėn. Šiame etape įvykdytos šios užduotys:

sudaryto ir verifikuoto algoritmo pagrindu sukurta išteklių atgavimo iš sąvartynų bei jų panaudojimo regioninėse atliekų tvarkymo ir energijos gamybos sistemose galimybių vertinimo programinė įranga ir jos pagalba atliktas Lietuvos regionų sąvartynuose esančių išteklių atgavimo ir panaudojimo bandomasis vertinimas taip papildant anksčiau sukurtą GIS sistemą nustatyto išteklių potencialo duomenimis

sukurtos programos pristatymas Lietuvos aplinkos ministerijos ir jos padalinių, Lietuvos savivaldybių, regioninių atliekų tvarkymo centrų, atliekų tvarkymo įmonių atstovams bei užsienio šalių institucijų atstovams. Programa pristatyta jungtiniame renginyje kartu su KTU vykdyto tarptautinio projekto „Atliekų gaisrų prevencija ir švelninimas“ rezultatų pristatymu.

Svarbiausias projekto III etapo rezultatas yra veikiančio algoritmu pagrindu sukurta ir išbandyta išteklių atgavimo iš sąvartynų vertinimo programa, kuri ir toliau lieka atvira tobulinimui ir naujų vertinimo rodiklių įvedimui. Inovacijos agentūros ekspertų, vertinusių galutinį projekto rezultatą, nuomone, projekto rezultatai rodo didelį darbo indėlį ir įdėtas pastangas. Vertinimo metu pripažinta, kad sukurta programa atitinka inovatyvumo principus ir turi didelį potencialą. Tačiau ekspertai pabrėžia, jog norint optimaliai ir efektyviai naudotis šiuo produktu, būtina suteikti papildomą finansavimą, programos tobulinimui. Tai leistų plėtoti funkcionalumą, tobulinti naudojimo patirtį ir užtikrinti ilgalaikį produkto sėkmės tęstinumą.

Projektas „StopWaste“

„StopWaste“ – „Enhancing the efficiency of policy instruments for accelerating waste generation prevention / „Atliekų susidarymo prevencijos paspartinimo politikos priemonių veiksmingumo didinimas“. Projekto trukmė 3 metai + 1 metai monitoringui.

Projekto biudžetas – 1 137 264 Eur (dalis tenkanti Bendrovei – 198 475 Eur).

Europos vietos ir regionų atliekų tvarkymo viešoji politika yra nepakankamai sėkminga įgyvendinant ir pritaikant ES direktyvą 2018/851 dėl atliekų, susijusių su atliekų susidarymo prevencija. Projektas orientuotas į keitimąsi gerąja patirtimi apie veiksmingus sprendimus šioje srityje. Pagrindinis šių mainų tikslas – skatinti atliekų prevencijos projektų/veiksmų/veiklos, vykdomų vietos ir regioniniu lygmeniu, įtraukimą ir (arba) veiksmingumą į atliekų tvarkymo politikos priemones. Todėl projektu siekiama padėti partneriams dalytis sėkmingomis atliekų susidarymo prevencijos strategijomis ir (arba) veiksmais savo teritorijose ir ieškant naujų bei inovatyvių sprendimų, kaip padaryti savo bendruomenes tvaresnes ir draugiškesnes aplinkai.

Pagrindinė Projekto vykdytoja Portugalijos Viseu Dão Lafões asociacija.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.:

2023-02-24 projektas patvirtintas.

2023-05-17 pasirašyta finansavimo sutartis.

Įgyvendinant projektą 2023 m. buvo suorganizuoti du tarptautiniai partnerių susitikimai:

Birželio mėn. vyko tarptautinis susitikimas Viseu mieste, Portugalijoje, kuriame keturių šalių atstovai dalijosi atliekų tvarkymo patirtimi, pristatė veiklas. Jame dalyvavo atstovai iš Portugalijos, Lietuvos, Rumunijos ir Nyderlandų. Įvyko valdymo komiteto posėdis, projektų apibendrinimai,

komunikacijos strategijų pristatymai bei teminės diskusijos apie maisto atliekų ir plastiko pėdsako mažinimą. Tai buvo svarbus žingsnis Europos atliekų mažinimo projekte.

Gruodį Bukarešte, Rumunijoje, ADRBI surengė du tarpregioninius renginius, kurie buvo projekto „StopWaste“ dalis. Įvyko seminaras ir mokomasis vizitas, jų tema buvo „Politikos priemonių veiksmingumo didinimas siekiant paspartinti atliekų susidarymo prevenciją“, ypatingą dėmesį skiriant pakuočių ir pakuočių atliekų keliams iššūkiams, susijusiems su jų kūrimu ir tvarkymu.

Turint bendrą įsipareigojimą skatinti keitimąsi patirtimi ir propaguoti geriausią atliekų tvarkymo praktiką, 1 pirmąją dieną vykusį renginį susirinko projekto partneriai ir atliekų tvarkymo suinteresuotosios šalys. Posėdžiuose buvo skaitomi interaktyvūs pranešimai, nušviečiantys pavyzdinę praktiką, pažangiausius sprendimus ir tvarius atliekų tvarkymo metodus.

Antrąją renginio dieną projekto partneriai turėjo galimybę praktiškai išbandyti atliekų rūšiavimo praktiką dviejose specializuotose įmonėse. Šis įtraukiantis pažintinis vizitas leido iš arti susipažinti su tvarios praktikos įgyvendinimu atliekų tvarkymo procese Bukarešto – Ilfovo regione.

Projektas „Green Minded Cooperation“

Projektas finansuojamas Interreg Lietuva – Lenkija programos lėšomis

Projekto tikslas – didinti visuomenės aplinkosauginį sąmoningumą atliekų mažinimo srityje

Projekto biudžetas – 711 846,66 Eur (iš jų tenkanti dalis Bendrovei – 389 812,50 Eur)

Projektas įgyvendinamas su partneriu iš Lietuvos – Alytaus miesto savivaldybės administracija ir Partneriu iš Lenkijos – Suvalkų miesto savivaldybės administracija. Alytaus miesto savivaldybės administracija pagrindinis šio projekto partneris.

Laukiamas pokytis, kurį padarys projektas – Atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo sprendimai sumažins neigiamą žmogaus veiklos poveikį aplinkai, leis didinti visuomenės aplinkosauginį sąmoningumą atliekų mažinimo srityje, ugdys gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo, atsakingo vartojimo įgūdžius.

Projekte bendradarbiaus 45 organizacijos: Alytaus miesto savivaldybė, Suvalkų miestas, UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras, 30 vaikų darželių (15 iš Alytaus ir 15 iš Suvalkų) ir 12 mokyklų (6 iš Alytaus ir 6 iš Suvalkų). Bus bendrai kuriami Atliekų prevencijos sprendimai ir parengtas miesto atliekų mažinimo valdymo sprendimas, kuris bus taikomas praktikoje.

Projekto partneriai daugiausia dėmesio skirs atliekų prevencijos etapui ir kai kuriems naujiems tvarkymo sprendimams. Reikia plėsti abiejų projektų miestų žinias apie veiksmingus miestų atliekų prevencijos būdus ir mokymosi patirtį, daugiausia dėmesio skiriant naujosios kartos švietimui. Projektas „Green Minded Cooperation“ suvienys 2 tarpvalstybinius miestus tarpregioniniam keitimuisi patirtimi apie miestų atliekų prevencijos praktiką, ypatingą dėmesį skiriant maisto atliekų mažinimui ir perdirbimui. Projektas yra novatoriškas, kadangi sustiprins tarpvalstybinę miesto atliekų prevenciją (didins pasienio gyventojų, ypač vaikų, informuotumą), išplės savo taikymo sritį, įtraukiant įvairias atliekas, išplečiant maisto atliekų surinkimą, perdirbimą ir panaudojimą) ir padės sukurti atliekų mažinimo metodą (strategiją), skirtą jauniausios kartos ugdymui ir įgūdžių formavimui.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.

2023-04-28 pateikta paraiška finansavimui gauti

2023-10-03 gautas Jungtinio techninio sekretoriato patvirtinimas, projekto finansavimui.

Bendrovės šiuo Projektu siekiami rezultatai:

50 vnt. konteinerinėse atliekų surinkimo aikštelėse esančių mišrių atliekų surinkimo konteinerių pritaikyti išmaniąją užrakinimo sistemą;

įsigyti maisto atliekų surinkimo automobilį;

sukurti filmą „Atsakingas apsipirkimas“ anglų ir lietuvių kalbomis;
įsigyti virtualios realybės akinius (30 vnt.);
įsigyti interaktyvias lentas rūšiavimui (3 vnt.);
įsigyti grojančius konteinerius (5 vnt.).

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra

PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ KITŲ PROGRAMŲ LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS

Projektas „Iki 500 kW galios saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre“

Projektas finansuojamas Klimato kaitos programos priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas juridinių asmenų elektros energijos poreikiams“ lėšomis.

Projekto tikslas – išnaudoti atsinaujinančių energijos šaltinių potencialą įmonėje, mažinant naudojamos elektros energijos iš centralizuotų tinklų kiekį. Projekto metu nuosavybės teise valdomame žemės sklype įrengta iki 499,38 kW galios saulės fotovoltinė elektrinė. Elektrinė sumontuota laisvame žemės sklype, o visa pagaminta energija užskaitoma gamybiniuose pastatuose/statiniuose, bei nutolusiuose objektuose.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2021-12-15. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-12-15.

Projekto biudžetas – 444 545,00 Eur (123 000,00 Eur programos lėšos, 321 545,00 Eur pareiškėjo lėšos).

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.: įrengus saulės fotovoltinę elektrinę projektas užbaigtas.

Projektas „Individualių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių plėtra Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos individualiems antrinių žaliavų surinkimo konteineriams įsigyti“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu Alytaus regione siekiama išspręsti šias problemas (arba reikšmingai prisidėti jų sprendimo): 1) nepakankamas antrinių žaliavų rūšiavimo lygis bei priemonių reikiamam rūšiavimo lygiui pasiekti trūkumas; 2) turimi konteineriai nusidėvėję, netinkami naudojimui; 3) individualiose valdose turimi kolektyviniai konteineriai bus pakeisti individualiais.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2021-09-18. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 364 070,00 Eur (182 035,00 Eur programos lėšos, 182 035,00 Eur GIO lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 100.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.:

Įvykdžius visas projekte numatytas veiklas, projektas 2023-12-07 užbaigtas.

Įgyvendinto projekto rezultatai:

Įsigyta 1900 vnt. individualių konteinerių popieriui / kartonui / plastikams / metalui (tūris 240 l);

l);

Įsigyta 1900 vnt. individualių konteinerių stiklui (tūris 120 l);

Įsigyta 400 vnt. individualių konteinerių stiklui (tūris 240 l).

Projektas „Biologinių atliekų surinkimo priemonių plėtra Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyti“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu Alytaus regione siekiama išspręsti nepakankamo biologinių atliekų rūšiavimo lygio bei priemonių reikiamam rūšiavimo lygiui pasiekti trūkumo problemą (arba reikšmingai prisidėti prie jos sprendimo).

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2022-04-14. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 200 316,26 Eur (174 188,05 Eur programos lėšos, 26 128,21 Eur pareiškėjo nuosavos lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 100.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.:

Įgyvendinus visas sutartis ir esant apie 27 proc. projekto lėšų sutaupymui, buvo paprašyta Aplinkos projektų valdymo agentūros leisti panaudoti sutaupytas lėšas 17 vnt. pusiau požeminių maisto atliekų surinkimo konteinerių įsigijimui. Aplinkos projektų valdymo agentūrai pritarus 2023-09-20 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas.

Įvykdžius visas projekte numatytas veiklas, projektas 2023-12-11 užbaigtas.

Įgyvendinto projekto rezultatai:

įsigyta 18 vnt. pusiau požeminių maisto atliekų surinkimo konteinerių;

įsigyta 37 158 vnt. kibirėlių maisto atliekų surinkimui virtuvėje;

įsigyta 2 158 vnt. biologinių (maisto) atliekų surinkimo konteinerių.

Projektas „Regioninio ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų parengimas Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų projektų rengimui“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu siekiama parengti regioninį ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus, kuriuose išanalizavus esamą būklę atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje, nustatyti strateginius atliekų prevencijos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones, būtinas užsibrėžtiems tikslams pasiekti, Europos Sąjungos struktūrinės paramos finansavimo kryptis ir planų įgyvendinimo vertinimo kriterijus, siekiant, kad praktiškai būtų įgyvendintas atliekų prevencijos ir tvarkymo eiliškumas.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2022-03-17. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2024-06-28.

Projekto biudžetas – 90 000,00 Eur (programos lėšos). Įsisavintų lėšų dalis 30%.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2023 m.:

Pakeista finansavimo sutartis, pratęsiant projekto veiklų įgyvendinimo terminą iki 2024-06-28.

Parengtas ir Alytaus regiono plėtros tarybos kolegijos posėdyje patvirtintas regioninis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, parengti ir patvirtinti Prienų rajono, Birštono ir Druskininkų savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 planai.

Projekto siekiami rezultatai: parengti 1 regioninį ir 7 savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus.

VEIKLOS PROGNOZĖ

Bendrovė 2024 metais gali sėkmingai vykdyti veiklą.

